Nr. 47 16 noiembrie 1978

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

România — o politică de colaborare activă cu toate statele lumii

Vizita de prietenie a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU în R. S. F. Iugoslavia

Un nou și important moment în evoluția ascendentă a raporturilor româno-austriece

Continua dezvoltare a relațiilor dintre România și Turcia

Din actualitatea internațională

NAȚIUNILE UNITE

CARACAS

ORIENTUL MIJLOCIU

Reportaj pe glob

R. D. GERMANĂ

•

R. A. SIRIA

PRIMIRI LA TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

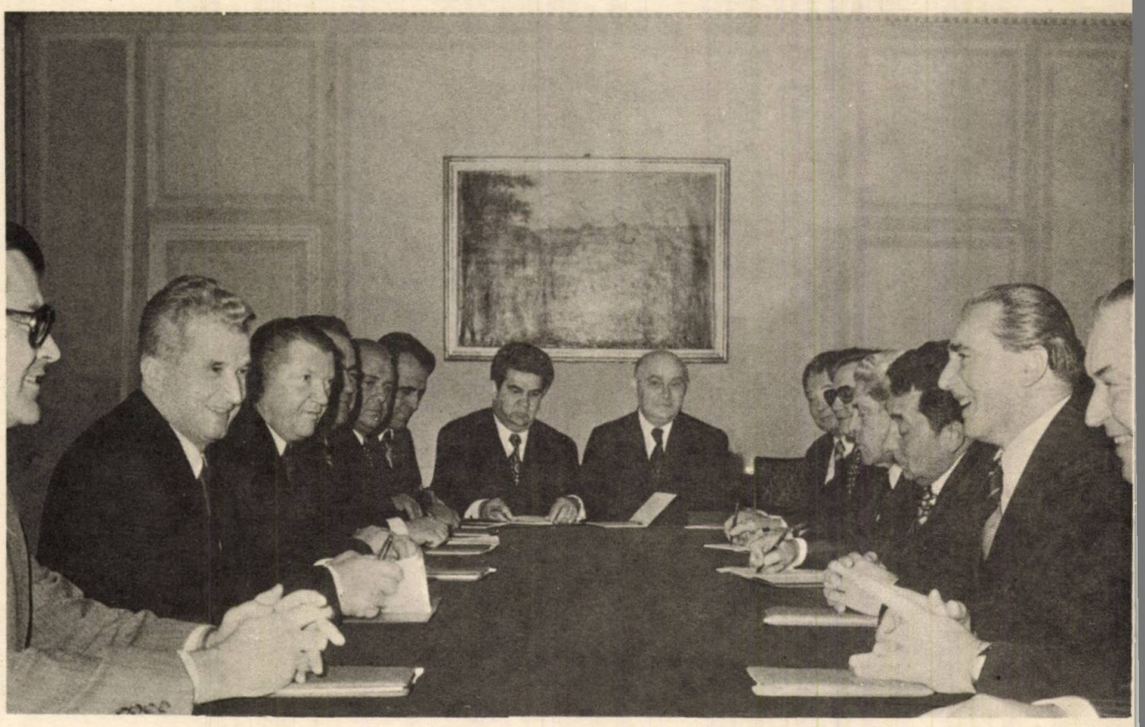

Delegația Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, condusă de tovarășul Ovari Miklos, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.M.S.U.

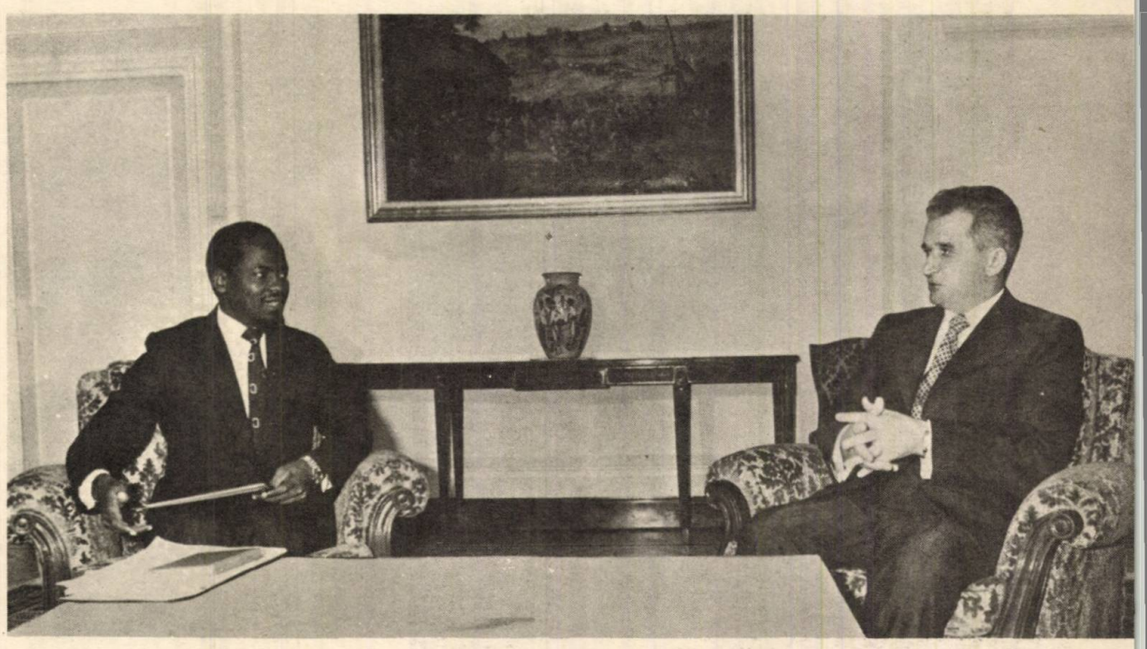

Joaquim Alberto Chissano, ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Mozambic, secretar al C.C. al F.R.E.L.I.M.O.

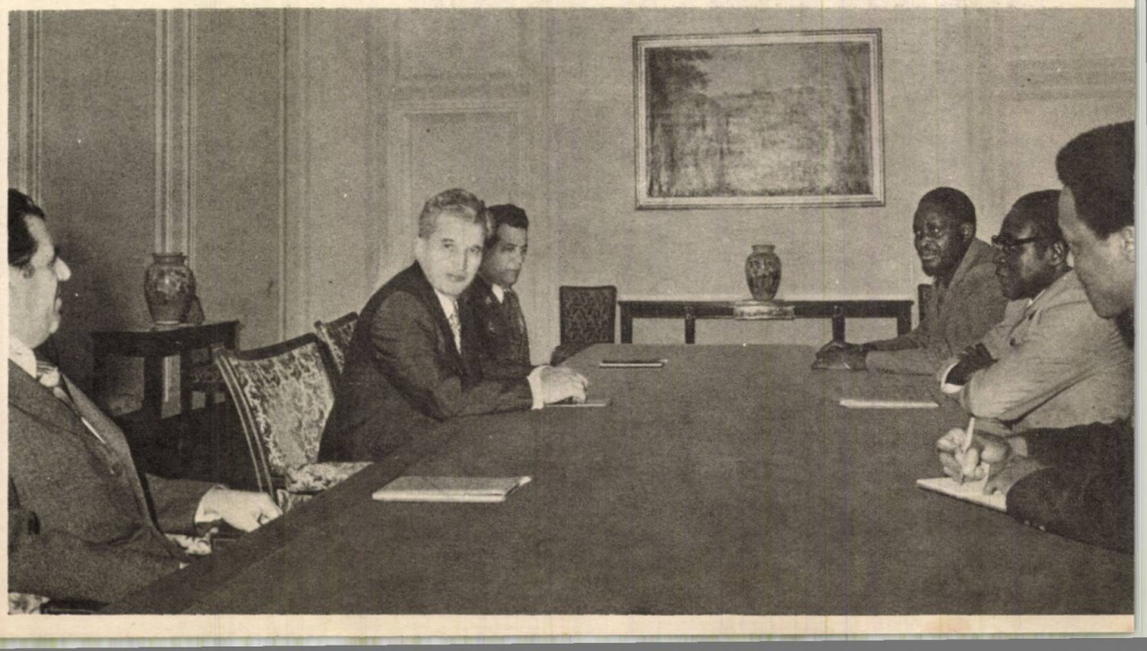

Delegația Uniunii Naționale Africane Zimbabwe – Z.A.N.U., condusă de Robert Mugabe, președintele organizației, care, la invitația C.C. al P.C.R., a făcut o vizită de prietenie în țara noastră

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

47 (786)

16 noiembrie 1978

ARTICOLE, CORESPONDENTE

România și Austria – raporturi multilaterale în continuă dezvoltare. Vasile Crișu 2

Un nou moment, cu profunde semnificații, în amplificarea relațiilor prietenești româno-iugoslave. Ionel Stănculescu 4

Interes major față de noua întîlnire la cel mai înalt nivel româno-iugoslavă. Simion Morcovescu 5

Extinderea continuă a colaborării dintre România și Turcia. I. Madoșa 6

Interviu cu Bülent Ecevit, primul ministru al Republicii Turcia 7

Națiunile Unite. În dezbaterea Comitetelor – probleme prioritare. Nicolae Ploșteanu 10

Orientul Mijlociu. Stadiul negocierilor de la „Blair House" 11

Washington. Alegerile de la jumătatea mandatului 12

Caracas. În așteptarea scrutinului prezidențial. Anca Voican 14

Socialismul, cadrul împlinirii depline a idealurilor unirii de la 1918. Radu Toma 18

Informația – „vehicul" în slujba dezvoltării și păcii. Ioniță Olteanu 22

Teheran. Guvernul militar și evoluția situației. Liana Enescu 24

Vancouver. Internaționala Socialistă – în căutarea unei noi strategii. Eugeniu Obrea 25

Managua. Opoziția refuză „să împartă puterea". Al. Tudor 26

Prioritatea gospodăririi raționale a energiei. Ilie Șerbănescu 27

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII 8–9

REPORTAJ PE GLOB

R.D. Germană. Popasuri și dialoguri. Stelian Țurlea 15

R.A. Siria. Drumuri ale prieteniei. Crăciun Ionescu 16

1 000+1 20–21

PANORAMIC

Destinul transatlanticelor 29

POȘTA REDACȚIEI 31–32

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

DIN ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

NAȚIUNILE UNITE

În dezbaterea Comitetelor – probleme majore

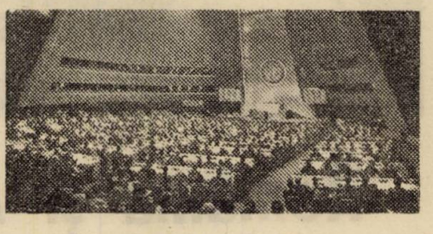

ORIENTUL MIJLOCIU

Stadiul negocierilor de la „Blair House"

WASHINGTON

Alegerile de la jumătatea mandatului

TEHERAN

Guvernul militar și evoluția situației

MANAGUA

Opoziția refuză „să împartă puterea"

REPORTAJ PE GLOB

R.D. GERMANĂ

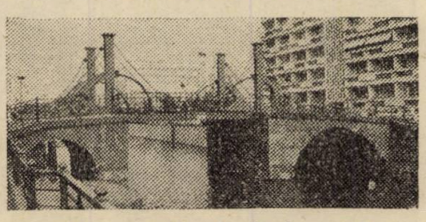

Popasuri și dialoguri

R.A. SIRIA

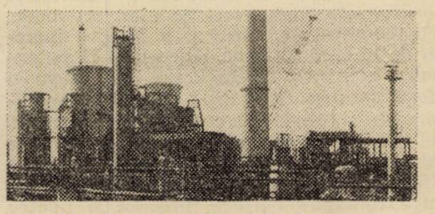

Drumuri ale prieteniei

PANORAMIC

Destinul transatlanticelor

România și Austria – raporturi multilaterale în continuă dezvoltare

Vizita de stat pe care, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, și a tovarășei Elena Ceaușescu, au efectuat-o, în țara noastră, președintele federal al Republicii Austria, dr. Rudolf Kirchschläger, și doamna Herma Kirchschläger, a dat o nouă și pregnantă expresie sentimentelor de stimă și prietenie pe care și le nutresc, reciproc, popoarele român și austriac, dorinței lor de a ridica raporturile bilaterale de colaborare pe o treaptă superioară.

Dialogul româno-austriac la cel mai înalt nivel purtat la București, al cărui rodnic bilanț a fost sintetizat în Comunicatul comun semnat de cei doi șefi de stat, reprezintă un eveniment politic de o deosebită însemnătate, atît în sfera relațiilor mutuale, cît și pe un plan mai larg. Se poate afirma, astfel, cu deplin temei că actualele întîlniri și convorbiri dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Rudolf Kirchschläger, precum și înțelegerile convenite cu acest prilej, deschid ample perspective adîncirii conlucrării fructuoase dintre România și Austria, în folosul popoarelor din cele două țări, constituind, totodată, o contribuție la cauza prieteniei și securității în Europa, a destinderii și păcii mondiale.

Dezvoltarea continuu ascendentă pe care o cunosc, pe cele mai diverse planuri, legăturile prietenești dintre România și Austria a fost evocată cu profundă satisfacție, fiind relevate, în acest sens, rezultatele pozitive ale conlucrării pe plan economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii de interes reciproc. Apreciind că potențialul economic al României și Austriei oferă premise favorabile pentru amplificarea în continuare a colaborării bilaterale, cei doi șefi de stat au căzut de acord să fie întreprinse noi inițiative în vederea intensificării și diversificării relațiilor economice româno-austriece, precum și pentru promovarea cooperării economice. În acest sens, a fost manifestată hotărîrea comună de a se promova forme cît mai variate și eficiente de colaborare, de a se iniția noi acțiuni de cooperare industrială între cele două țări, precum și pe terțe piețe, de a spori volumul schimburilor comerciale. Președinții Nicolae Ceaușescu și Rudolf Kirchschläger au relevat hotărîrea guvernelor român și austriac de a sprijini finalizarea cît mai grabnică a proiectelor de cooperare industrială și tehnică convenite la cea de-a treia sesiune, de la Viena (18—21 octombrie a.c.), a Comisiei mixte guvernamentale, evidențiind, în legătură cu aceasta, obiectivul de dublare a volumului schimburilor comerciale în 1980, în raport cu nivelul din 1975, precum și exigența lărgirii relațiilor economice bilaterale și a cooperării între firmele și organizațiile celor două țări, mai ales pe terțe piețe. A fost reliefată, ca atare, necesitatea ca la viitoarea sesiune a Comisiei mixte, prevăzută a avea loc în 1979, la București, să fie examinate noi posibilități de lărgire și adîncire a relațiilor comerciale și de intensificare a cooperării economice și tehnice între România și Austria. Cei doi șefi de stat au subliniat, de asemenea, însemnătatea lărgirii permanente a contactelor între întreprinderi din cele două state, precum și necesitatea extinderii și adîncirii schimbului de informații economice pentru promovarea comerțului și cooperării industriale dintre ele. Ei au relevat, în context, importanța acordurilor de cooperare convenite între întreprinderi românești de comerț exterior și firme austriece, și mai ales a celor din domeniul producției de motoare pentru autocamioane și tractoare.

Convorbirile dintre cei doi președinți au condus la constatarea că și în domeniul culturii, artei, științei și învățămîntului relațiile româno-austriece se dezvoltă satisfăcător, în baza Acordului cultural și a Acordului tehnico-științific, încheiate în 1971 și, respectiv, 1976. În legătură cu aceasta, Comunicatul comun relevă voința exprimată de președinții Nicolae Ceaușescu și Rudolf Kirchschläger de a promova intensificarea schimburilor în aceste domenii și diversificarea contactelor între instituțiile și organizațiile de resort din cele două țări, în vederea unei mai bune cunoașteri reciproce a valorilor materiale și spirituale create de cele două popoare în decursul istoriei lor.

Președinții Nicolae Ceaușescu și Rudolf Kirchschläger răspund manifestărilor de prietenie ale miilor de bucureșteni

Solemnitatea semnării, de către președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Rudolf Kirchschläger, a Comunicatului comun ←

În timpul convorbirilor oficiale

Președinții României și Austriei au luat notă cu satisfacție de schimbul instrumentelor de ratificare a Acordului de evitare a dublei impuneri și semnarea Convenției privind echivalarea diplomelor de bacalaureat.

În mod firesc, pe agenda convorbirilor româno-austriece de la București au fost înscrise principalele aspecte ale vieții internaționale actuale, examinarea acestora reliefînd o largă convergență a punctelor de vedere. Este, de altfel, semnificativ că în Comunicatul comun este subliniată, la loc de frunte, convingerea exprimată de președinții României și Austriei, anume că, pentru făurirea unei atmosfere de încredere între popoare, relațiile dintre state pot fi așezate numai pe baza respectului independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, renunțării la forță și la amenințarea cu forța. Pornind de la aceasta, cei doi șefi de stat au exprimat hotărîrea lor comună de a acționa pentru a se asigura tuturor țărilor posibilitatea de a contribui la reglementarea problemelor majore cu care se confruntă omenirea, pronunțîndu-se, totodată, pentru soluționarea tuturor diferendelor dintre state prin mijloace pașnice, pe calea tratativelor între părțile direct interesate, fără amestec din afară, pentru înlăturarea folosirii forței sau amenințării cu forța din viața internațională. A fost subliniată, în acest sens, importanța creșterii continue a rolului și contribuției țărilor mici și mijlocii, inclusiv ale țărilor în curs de dezvoltare, în viața internațională.

În cursul convorbirilor a fost acordată o atenție aparte realizării securității și păcii pe continentul nostru, România și Austria fiind profund preocupate de afirmarea în Europa, și pe un plan mai larg, a unor raporturi noi, menite să confere înțelegerii și cooperării un caracter real, durabil. O contribuție esențială la aceasta o constituie, în viziunea celor două state, impulsionarea realizării integrale a prevederilor Actului final de la Helsinki, inclusiv în ceea ce privește dezarmarea în Europa, precum și colaborarea în domeniile economic, științific și tehnic, mediului înconjurător, umanitar și în alte domenii.

Avîndu-se în vedere faptul că pe continentul nostru sînt concentrate în prezent cele mai puternice forțe militare din lume, precum și cel mai mare arsenal de arme, inclusiv armament nuclear, președinții României și Austriei au subliniat necesitatea adoptării de măsuri concrete, eficiente, de reducere a armamentelor și efectivelor militare, de dezangajare militară și de dezarmare, fără de care nu sînt posibile asigurarea păcii și înfăptuirea securității în Europa, ca și în întreaga lume. Aceste măsuri trebuie să fie de asemenea natură încît să nu afecteze securitatea nici unui stat.

Avîndu-se în vedere toate acestea, președinții Nicolae Ceaușescu și Rudolf Kirchschläger consideră — subliniază Comunicatul comun — că trebuie să se acorde atenție deosebită pregătirii temeinice a reuniunii de la Madrid în 1980, pentru ca rezultatele acesteia să răspundă așteptărilor popoarelor, să ducă la măsuri îndreptate spre dinamizarea procesului de destindere, de edificare a securității și dezvoltare a colaborării în Europa.

Cei doi șefi de stat au evocat importanța pe care o are în procesul înfăptuirii securității și extinderii cooperării în Europa dezvoltarea relațiilor de pace, înțelegere și bună vecinătate în Balcani. Ei au subliniat, de asemenea, necesitatea realizării unei colaborări mai strînse între țările dunărene, inclusiv prin folosirea complexă a Dunării. Aceasta, întrucît întărirea colaborării, încrederii și bunei vecinătăți în Balcani, transformarea acestei regiuni într-o zonă a păcii, precum și dezvoltarea în continuare a unor relații bune, de prietenie, și colaborarea între națiunile dunărene pot influența în mod favorabil evoluția politică în Europa, constituie o contribuție de seamă la cauza securității europene.

Abordînd evoluția stărilor conflictuale în diferite zone ale lumii, președinții României și Austriei au atras atenția asupra pericolului pe care aceste conflicte le reprezintă pentru pacea în întreaga lume, practica demonstrînd, de altfel, că folosirea forței nu numai că nu duce la rezolvarea conflictelor, ci, dimpotrivă, le agravează. Recurgerea la forță pune în pericol independența națională, progresul economico-social și bunăstarea popoarelor respective, împovărează economia acestor țări. Totodată, folosirea forței generează noi conflicte, care periclitează pacea și securitatea internațională. Cei doi șefi de stat s-au pronunțat cu fermitate în favoarea soluționării tuturor stărilor de încordare și confruntare prin mijloace pașnice, pe calea tratativelor între părțile direct interesate, ca singura cale de natură să ducă la reglementări durabile, în interesul popoarelor.

La încheierea convorbirilor dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Rudolf Kirchschläger

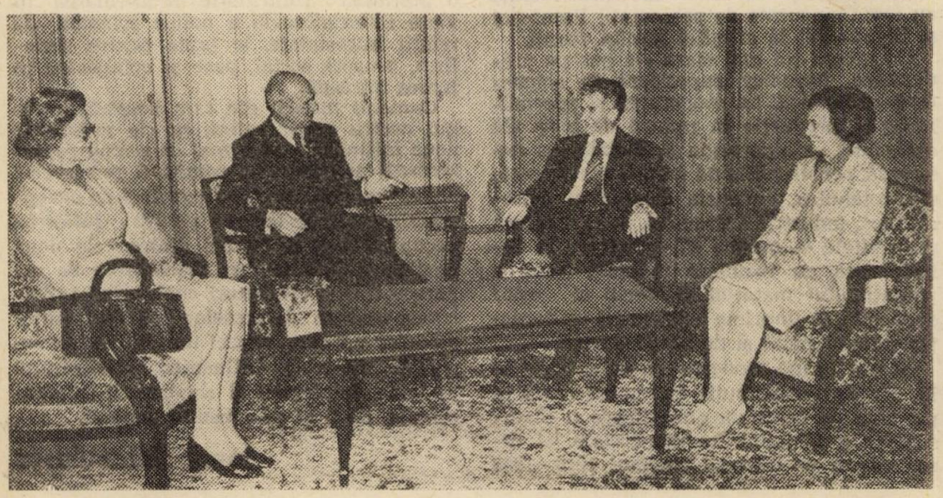

Făurirea unei noi ordini economice internaționale, problemele dezarmării, necesitatea creșterii rolului O.N.U. în viața internațională au figurat, de asemenea, pe agenda dialogului româno-austriac la nivelul cel mai înalt. Președinții Nicolae Ceaușescu și Rudolf Kirchschläger au remarcat, astfel, că făurirea unei noi ordini economice internaționale reprezintă astăzi una din problemele fundamentale ale umanității și o condiție esențială pentru consolidarea păcii și securității în lume, fiind de acord că sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. din 1980 cu privire la problemele noii ordini economice internaționale îi revine un rol important în legătură cu eforturile privind reducerea decalajului economic dintre țările în curs de dezvoltare și țările industriale și crearea de raporturi corecte și echitabile în domeniul colaborării internaționale. Cei doi președinți au subliniat, de asemenea, în legătură cu problemele dezarmării, necesitatea stringentă de a se trece, fără întîrziere, la adoptarea de măsuri practice și eficiente în vederea realizării dezarmării generale și, în primul rînd, a dezarmării nucleare, pronunțîndu-se cu hotărîre pentru încheierea de înțelegeri vizînd oprirea cursei înarmărilor și a perfecționării armelor convenționale și nucleare, reducerea arsenalelor și efectivelor militare, a cheltuielilor pentru înarmare.

Președinții României și Austriei au evidențiat cu deosebită satisfacție colaborarea fructuoasă statornicită între cele două țări pe plan internațional și au convenit ca această colaborare să fie extinsă în cadrul O.N.U. și al organismelor sale, precum și în alte organizații internaționale, cu scopul de a-și aduce contribuția lor la soluționarea principalelor probleme ale vieții internaționale.

Opinia publică din țara noastră a primit cu vie satisfacție rezultatele rodnice ale vizitei, ale convorbirilor dintre președinții României și Austriei, nutrind convingerea că între cele două state se va realiza o conlucrare tot mai fructuoasă atît pe tărîm bilateral, cît și în domeniul vieții internaționale, în beneficiul celor două popoare, al cauzei securității, păcii și cooperării în Europa și în lume.

Vasile Crișu

Un nou moment, cu profunde semnificaţii, în amplificarea relaţiilor prieteneşti româno-iugoslave

Ampla cronică a relaţiilor de adîncă prietenie, solidaritate şi colaborare pe multiple planuri dintre Partidul Comunist Român şi Uniunea Comuniştilor din Iugoslavia, dintre cele două ţări şi popoare urmează a se îmbogăţi cu o nouă pagină remarcabilă — vizita de prietenie pe care tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, o efectuează la invitaţia tovarăşului Iosip Broz Tito, preşedintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, preşedintele Uniunii Comuniştilor din Iugoslavia, în ţara vecină şi prietenă.

Noua întîlnire la nivel înalt româno-iugoslavă este o expresie a relaţiilor de strînsă prietenie şi preţuire reciprocă care leagă popoarele român şi iugoslave. Rădăcinile acestor relaţii se pierd în adîncul multor veacuri de luptă comună împotriva dominaţiei străine, pentru eliberare naţională şi socială, pentru dreptul la o dezvoltare independentă şi la o viaţă demnă în rîndul naţiunilor lumii.

Prietenia dintre cele două ţări vecine, dintre popoarele român şi iugoslave s-a ridicat pe o treaptă calitativ nouă, superioară, a devenit mereu mai puternică în anii luminoşi ai edificării noii orînduiri în cele două ţări. Sub conducerea partidelor lor comuniste, poporul român şi popoarele iugoslave şi-au luat pentru totdeauna soarta în propriile mîini, obţinînd realizări remarcabile pe calea dezvoltării economico-sociale independente, a făuririi unei vieţi noi.

În aceşti ani, între cele două partide şi ţări s-au întărit şi amplificat continuu legăturile de prietenie, relaţiile de colaborare multilaterală, s-a dezvoltat tot mai mult conlucrarea strînsă în construirea socialismului, în promovarea cauzei păcii, progresului şi colaborării în lume. Pe drept cuvînt, se poate spune că relaţiile româno-iugoslave constituie astăzi un model de raporturi între două ţări socialiste, de colaborare fructuoasă bazată pe stimă şi încredere tovărăşească, pe deplina egalitate în drepturi şi respect reciproc.

Factorul determinant al unei asemenea evoluţii continuu ascendente a raporturilor româno-iugoslave l-au constituit şi îl constituie întîlnirile dintre conducătorii de partid şi de stat ai României şi Iugoslaviei, tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşul Iosip Broz Tito. Devenite tradiţionale, aceste întîlniri s-au caracterizat întotdeauna prin înalta stimă şi deplina încredere reciprocă, prin hotărîrea nestrămutată de a conferi colaborării bilaterale noi dimensiuni şi valenţe. Ele au exercitat de fiecare dată o influenţă hotărîtoare asupra colaborării româno—iugoslave pe toate planurile, evidenţiind şi concretizînd noi posibilităţi şi noi căi de intensificare a conlucrării reciproc avantajoase.

O deosebită semnificaţie a avut-o semnarea de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşul Iosip Broz Tito, în septembrie 1976, a Declaraţiei comune, document de o remarcabilă valoare, care stabileşte o bază trainică, principială, de lungă durată, atît pentru cooperarea bilaterală, cît şi pentru conlucrarea lor pe arena internaţională, în slujba cauzei progresului şi păcii. Declaraţia reafirmă hotărîrea celor două ţări de a aşeza în continuare la baza relaţiilor lor, ca şi a raporturilor cu toate ţările lumii, principiile deplinei egalităţi în drepturi, independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc, respectării dreptului inalienabil al fiecărui popor de a-şi hotărî singur, liber şi suveran, sistemul său politic şi căile dezvoltării sale economico-sociale — principii fundamentale pentru a căror promovare şi generalizare militează cu consecvenţă şi stăruinţă cele două state.

Întemeiată cu trăinicie pe asemenea principii, ferm orientată prin celelalte înţelegeri şi măsuri convenite în cadrul întîlnirilor la cel mai înalt nivel, colaborarea româno-iugoslavă a cunoscut un progres continuu, s-a multiplicat şi diversificat cu succes pe toate planurile — politic, economic, tehnico-ştiinţific, cultural şi altele.

O deosebită importanţă au acordat şi acordă cele două ţări dezvoltării puternice a colaborării economice, folosirii în acest scop a posibilităţilor tot mai largi pe care le oferă creşterea rapidă a economiilor lor naţionale, modernizarea industriei şi celorlalte ramuri, sporirea continuă a potenţialului ştiinţific, tehnic şi tehnologic.

Un loc important în cadrul acestei colaborări îl ocupă valorificarea, prin eforturi comune, a potenţialului hidroenergetic în sectorul comun al Dunării. Grandiosului sistem hidroenergetic şi de navigaţie „Porţile de Fier I", care de mai mulţi ani furnizează energie electrică celor două economii naţionale, urmează să i se alăture, nu peste mult timp, un nou complex — „Porţile de Fier II" — ale cărui lucrări au fost inaugurate de preşedinţii României şi Iugoslaviei la sfîrşitul anului trecut.

Un accent tot mai mare s-a pus pe promovarea formelor superioare de colaborare economică, pe cooperarea şi specializarea în producţie în ramuri de bază ale economiei — siderurgia şi metalurgia neferoasă, construcţiile de maşini, electronica, electrotehnica, industria chimică şi petrochimică, industria extractivă, în agricultură şi în altele — menite să contribuie la valorificarea cu rezultate tot mai bune a potenţialului material şi uman al celor două ţări, să imprime colaborării un caracter trainic, stabil şi de lungă durată.

Aceste forme moderne de colaborare se înscriu cu o contribuţie mereu crescîndă în procesul de continuă amplificare şi diversificare a schimburilor comerciale, al căror volum pe întregul cincinal 1976—1980 este prevăzut a se tripla faţă de perioada cincinală precedentă, urmînd ca nivelul lor să atingă în 1980 cifra de un miliard de dolari.

O continuă intensificare cunosc schimburile şi colaborarea în domeniile ştiinţei, culturii, învăţămîntului, sănătăţii, informaţiilor, turismului, contactele între oamenii muncii din cele două ţări, care au contribuţii tot mai importante la aprofundarea cunoaşterii reciproce şi apropierii dintre poporul român şi popoarele iugoslave, a prieteniei lor tradiţionale.

În cadrul relaţiilor lor prieteneşti, România şi Iugoslavia acordă o deosebită însemnătate adîncirii conlucrării active şi sporirii contribuţiei lor la democratizarea vieţii internaţionale, afirmarea unor raporturi noi, cu adevărat echitabile între state, promovarea proceselor pozitive pe arena mondială. Cele două ţări colaborează fructuos în problemele edificării securităţii şi cooperării în Europa, traducerii în viaţă, ca un tot unitar, a Actului final de la Helsinki, transformării Balcanilor într-o zonă a păcii, colaborării şi prosperităţii, în eforturile pentru realizarea dezarmării generale, în primul rînd nucleare, şi soluţionarea tuturor stărilor conflictuale exclusiv pe calea paşnică. România şi Iugoslavia sprijină consecvent lupta popoarelor pentru dezvoltare liberă şi independentă, pentru lichidarea subdezvoltării pe glob, pentru instaurarea unei noi ordini politice şi economice mondiale. Ele militează activ pentru soluţionarea marilor probleme care confruntă omenirea, în consens cu interesele tuturor popoarelor, în mod democratic, cu participarea tuturor statelor, indiferent de mărime, potenţial economic sau militar.

Extinderea multilaterală a colaborării dintre România şi Iugoslavia corespunde pe deplin nu numai intereselor fundamentale ale celor două ţări, ale poporului român şi popoarelor iugoslave, ci reprezintă o preţioasă contribuţie la afirmarea în viaţa internaţională a noilor principii de relaţii interstatale, la lupta pentru socialism, progres social, pace şi colaborare în lumea întreagă.

Oamenii muncii din ţara noastră, întregul nostru popor salută cu vie satisfacţie noua întîlnire a celor mai de seamă reprezentanţi ai poporului român şi popoarelor iugoslave, fiind profund convinşi de excepţionala sa însemnătate pentru întărirea necontenită a prieteniei dintre cele două partide şi ţări, pentru deschiderea de noi perspective şi orizonturi conlucrării active, corespunzător intereselor şi aspiraţiilor ambelor popoare, cauzei unităţii ţărilor socialiste, creşterii influenţei socialismului în lume, înţelegerii şi colaborării internaţionale, păcii şi progresului general.

Ionel Stănculescu

Interes major față de noua întîlnire la cel mai înalt nivel româno-iugoslavă

Corespondență din Belgrad de la Simion Morcovescu

Aici, la Belgrad, vizita de prietenie pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, o întreprinde, începînd de astăzi, în Iugoslavia, la invitația tovarășului Iosip Broz Tito, președintele R.S.F. Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, este apreciată drept un eveniment de însemnătate deosebită, menit să adîncească continuu relațiile prietenești de bună vecinătate și rodnică colaborare dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia, dintre cele două țări și popoare.

Interesul major manifestat față de această nouă vizită la cel mai înalt nivel se justifică prin faptul că întîlnirile dintre cei doi președinți, devenite o practică curentă în relațiile româno-iugoslave, au constituit de fiecare dată momente de referință în evoluția legăturilor pe multiple planuri dintre România și Iugoslavia, ridicînd la cote noi, tot mai înalte, legăturile bilaterale de prietenie și colaborare.

În rîndurile cercurilor politice și diplomatice, ale opiniei publice din țara vecină, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu este considerată un eveniment de maximă importanță politică dat fiind faptul că personalitatea președintelui României este unanim apreciată nu numai pentru aportul personal la ridicarea relațiilor dintre cele două țări pe trepte tot mai înalte, dar și pentru activitatea sa prodigioasă pe plan internațional, ca militant neobosit pentru instaurarea unui climat de pace și înțelegere între popoarele lumii, pentru așezarea relațiilor internaționale pe temelii noi, echitabile.

Din părerile exprimate de interlocutori din cele mai diferite sfere de activitate și cu preocupări din cele mai diverse se relevă pregnant rolul de importanță excepțională pe care-l au în dezvoltarea relațiilor româno-iugoslave tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, care depun o activitate neobosită pentru adîncirea și amplificarea necontenită a relațiilor dintre cele două țări.

Întîlnirile tradiționale dintre președinții Iosip Broz Tito și Nicolae Ceaușescu **„au constituit întotdeauna un stimulent important al dezvoltării relațiilor de ansamblu ale celor două țări socialiste și vecine, între care s-a realizat un înalt grad de încredere reciprocă și colaborare prietenească, ale cărei rezultate rodnice sînt larg cunoscute** — a declarat **Mirko Kalezici**, purtătorul de cuvînt al Secretariatului pentru afacerile externe. **Ele contribuie și în prezent la atingerea acestui obiectiv, adică depistarea de noi posibilități pentru dezvoltarea colaborării strînse, multilaterale, care caracterizează relațiile româno-iugoslave.**

Această colaborare rodnică și reușită dintre cele două țări vecine poate servi ca stimulent și exemplu pentru dezvoltarea colaborării de bună vecinătate și a relațiilor în general.

Întîlnirea din acest an a celor doi președinți va fi un nou prilej pentru un schimb multilateral și prietenesc de păreri în legătură cu dezvoltarea social-economică din cele două țări și cele mai importante probleme ale relațiilor internaționale și ale mișcării muncitorești internaționale în care Republica Socialistă Federativă Iugoslavia și Republica Socialistă România colaborează, de asemenea, cu succes, aducîndu-și contribuția la destinderea încordării internaționale, la consolidarea păcii, la înțelegere și colaborare internațională egală în drepturi".

„Președinții Iosip Broz Tito și Nicolae Ceaușescu — ne-a declarat **Alia Basici**, adjunct al secretarului federal pentru comerțul exterior — **au contribuit personal la înfăptuirea gigantului hidroenergetic de la Porțile de Fier. Specialiștii nu au făcut altceva decît să pună în aplicare ideea celor doi președinți".**

Referindu-se la ansamblul colaborării economice româno-iugoslave, în contextul noii întîlniri la nivel înalt, interlocutorul a spus: **„Cu toate că sfera legăturilor economice dintre Iugoslavia și România este destul de întinsă se pot desprinde cîteva domenii în care colaborarea dă cele mai bune rezultate și anume: industria de camioane, industria electrotehnică și livrarea de locomotive electrice, industria petrochimică".** Adjunctul secretarului federal pentru comerțul exterior a arătat, de asemenea, că economiștii din cele două țări acționează în vederea sporirii schimbului de mărfuri și a impulsionării colaborării economice în general, în conformitate cu cele convenite în cursul întîlnirilor și convorbirilor la nivel înalt.

„În toată perioada construcției și, ulterior, în timpul exploatării sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier a existat și există o colaborare și o coordonare perfectă între cele două părți", a relevat, în cursul unei discuții, **Jiva Topalov**, directorul general al întreprinderii pentru exploatarea sistemului Porțile de Fier. Interlocutorul a ținut să precizeze că, practic, cu greu se poate sesiza că este vorba de o unitate ce aparține la două țări, dat fiind colaborarea excelentă dintre cele două părți. Inginerul Topalov a relevat, de asemenea, că sistemul Porțile de Fier are o importanță care depășește latura economică, contribuind la cunoașterea și apropierea dintre popoarele celor două țări.

Interlocutorul nostru a ținut să sublinieze că **„Dunărea nu mai este doar frontieră între cele două țări, ea a devenit un punct de unire între popoarele român și iugoslav, iar podul de peste fluviu are valoare de simbol — el este un adevărat pod al prieteniei și înțelegerii".**

Act politic de mare importanță, întîlnirea dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito — cea de-a 14-a în suita întîlnirilor dintre cei doi oameni de stat, pe pămîntul românesc sau iugoslav — este încă un prilej pentru a se face bilanțul rodnic al rezultatelor dobîndite în domeniul colaborării reciproce în perioada ce s-a scurs de la ultima întîlnire, pentru a se identifica noi domenii și acțiuni de cooperare, a se da noi orizonturi colaborării frățești dintre partidele și popoarele țărilor noastre. Aceasta este ideea ce se degajă din discuțiile pe care le-am avut în aceste zile, aici, cu reprezentanți ai vieții politice, economice și sociale. Cu toții au relevat faptul că relațiile dintre România și Iugoslavia constituie un model de relații între două țări socialiste vecine și prietene, relații pătrunse de un spirit de deplină încredere reciprocă, de înțelegere și sinceritate, de colaborare reciproc avantajoasă. Ele reprezintă o continuare a îndelungatelor tradiții de prietenie stabilite între poporul român și popoarele iugoslave și care, în condițiile actuale, capătă noi valențe.

Date fiind auspiciile favorabile sub care debutează noul dialog dintre cei doi președinți, se așteaptă cu deplin temei ca actuala vizită și convorbirile dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito să marcheze un moment de o însemnătate deosebită în evoluția legăturilor româno-iugoslave, să impulsioneze și să diversifice conlucrarea dintre țările și popoarele noastre.

Belgrad. Noul peisaj al orașului

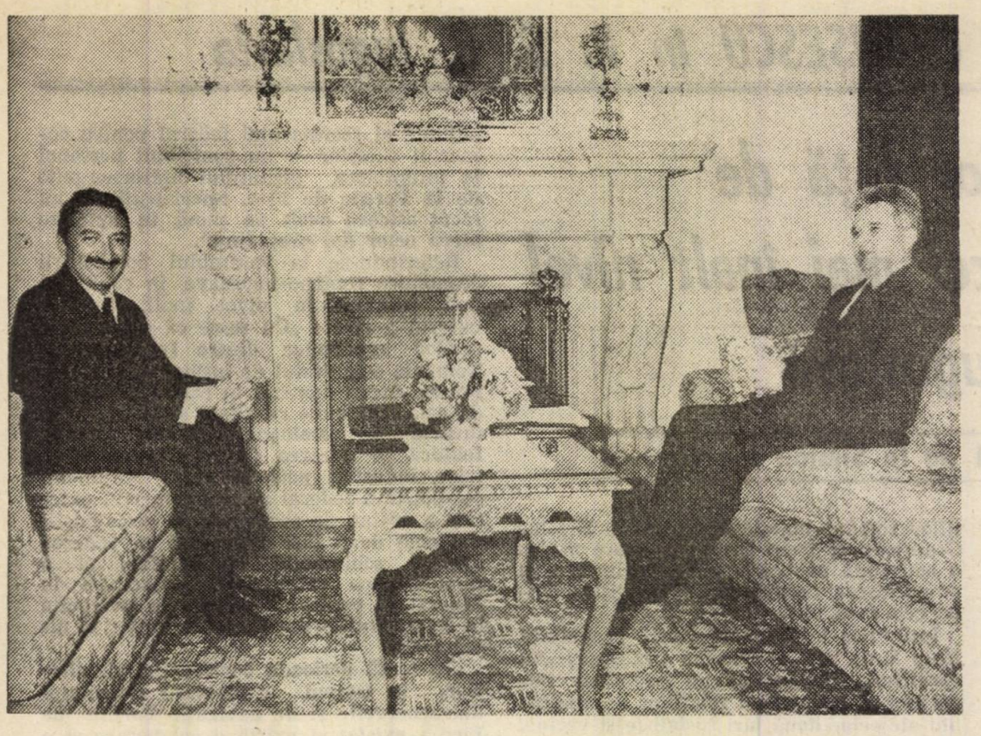

Primirea de către președintele Nicolae Ceaușescu a primului ministru al Republicii Turcia, Bülent Ecevit

Extinderea continuă a colaborării dintre România și Turcia

Dezvoltarea continuă a raporturilor de prietenie și colaborare româno-turce, întemeiate pe principiile noi de relații internaționale, a fost pusă în evidență și a primit o nouă confirmare prin vizita oficială efectuată în țara noastră, la invitația președintelui Nicolae Ceaușescu și a primului ministru al guvernului român, Manea Mănescu, de către primul ministru al Republicii Turcia, Bülent Ecevit. Și cu această ocazie, a fost subliniată, o dată mai mult, importanța dialogului româno-turc la nivel înalt, a Declarației solemne comune din august 1975 și a documentelor încheiate ulterior între cele două țări pentru continua extindere a colaborării bilaterale, în cele mai diferite domenii de activitate.

Actualul curs pozitiv al relațiilor româno-turce se datorează, fără îndoială, eforturilor reciproce ale celor două părți, hotărîrii lor de a ridica pe un plan superior tradiționalele legături de stimă și prietenie existente între cele două popoare. Această colaborare corespunde, de asemenea, intereselor păcii și contribuie la securitatea și cooperarea în Balcani, în Europa și în lume.

Desfășurată pe parcursul a trei zile (12—14 noiembrie), vizita primului ministru al Republicii Turcia a cuprins întîlniri și convorbiri cu președintele Nicolae Ceaușescu, privind dezvoltarea în continuare a relațiilor româno-turce în diferite domenii. S-a procedat, de asemenea, la un amplu schimb de păreri asupra principalelor probleme ale vieții internaționale contemporane. În timpul convorbirilor pe care premierul turc le-a avut cu primul ministru al guvernului român, au fost abordate probleme privind lărgirea și intensificarea colaborării între cele două țări, a cooperării în producție, colaborării tehnico-științifice, în domeniul comercial, cultural și al turismului. Aceasta, concomitent cu exprimarea satisfacției reciproce a celor două părți pentru evoluția ascendentă, mai ales în ultimii ani, a raporturilor tradiționale dintre România și Turcia.

De altfel, referindu-se la acest fapt, președintele **Nicolae Ceaușescu** sublinia în toastul rostit la dejunul oferit, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în onoarea primului ministru al Republicii Turcia, Bülent Ecevit, și a doamnei Rahșan Ecevit: **„Deși foarte scurtă, sper că vizita dumneavoastră va constitui un nou moment important în dezvoltarea colaborării dintre țările și popoarele noastre. În colaborarea dintre țările noastre am realizat multe lucruri bune. Discuțiile pe care le-am avut astăzi au evidențiat noi posibilități de a dezvolta aceste relații".**

La rîndul său, **premierul turc** menționa cu aceeași ocazie : **„Noi sprijinim politica externă pe care poporul prieten român o desfășoară sub conducerea domnului președinte Ceaușescu și considerăm că, conlucrînd împreună, vom contribui la instaurarea în Balcani a unei strînse prietenii, a unei atmosfere de colaborare și pace".**

Semnificative pentru progresul raporturilor româno-turce, al colaborării reciproc avantajoase, în multiple domenii de activitate, sînt, fără îndoială, sporirea continuă a schimburilor economice între cele două țări, precum și elementele calitativ noi apărute în cooperarea economică, industrială și tehnico-științifică. Anul trecut, volumul schimburilor comerciale dintre România și Turcia a atins un nivel de peste 10 ori mai mare față de cel existent în 1970. Au sporit, de asemenea, în ultimii ani, cooperarea în domeniile energetic, minier, chimic, precum și schimburile în domeniile științei, învățămîntului și culturii, în timp ce conlucrarea celor două țări pe plan internațional a cunoscut noi dimensiuni.

Cu ocazia întîlnirilor și convorbirilor de la București, cele două părți au constatat, potrivit Comunicatului comun publicat la încheierea vizitei înaltului oaspete turc, că punctele lor de vedere asupra problemelor discutate sînt identice sau apropiate. În acest context, exprimîndu-și satisfacția pentru dezvoltarea trainică și continuă a relațiilor tradiționale româno-turce, ele au stabilit noi căi și mijloace de conlucrare reciproc avantajoasă, cu convingerea că acest lucru folosește atît României și Turciei, cît și cauzei păcii și colaborării în Balcani, în Europa și în întreaga lume. Părțile au hotărît că trebuie făcuți pași în vederea elaborării și concretizării de noi măsuri pentru dezvoltarea pe mai departe a cooperării economice dintre Turcia și România. Totodată, s-a pus accent pe necesitatea găsirii de noi posibilități de cooperare în diferite domenii, cum sînt construcțiile de mașini, transporturile, economia forestieră, agricultura, turismul și în alte sectoare, inclusiv cooperarea pe terțe piețe. Remarcînd cu satisfacție creșterea continuă a volumului comerțului bilateral și dezvoltarea permanentă a cooperării economice, părțile consideră, de asemenea, că trebuie întreprinse măsuri pentru creșterea și diversificarea schimburilor comerciale, în scopul dublării lor, în 1979, în comparație cu anul 1977, și și-au reafirmat voința de a dezvolta echilibrat aceste schimburi. În timpul vizitei, a fost semnat un protocol privind cooperarea economică, industrială și tehnică, diversificarea schimburilor comerciale și în domeniul turismului ,precum și un acord de colaborare între Agenția română de presă „Agerpres" și Agenția turcă de știri „Anadolu".

Referitor la problemele internaționale abordate, principala concluzie care s-a desprins, în cursul convorbirilor, a fost aceea că lumea contemporană este confruntată, în prezent, cu o serie de probleme care trebuie soluționate în interesul popoarelor. În acest sens, părțile au evidențiat necesitatea aplicării stricte și consecvente în raporturile dintre toate statele a principiilor de bază ale relațiilor internaționale, respectarea independenței și suveranității naționale, integrității teritoriale, egalității depline în drepturi, neamestecului în treburile interne, cooperării și avantajului reciproc ,nefolosirii forței și a amenințării cu forța. Este, de altfel, convingerea comună a României și Turciei, reafirmată și în Comunicatul comun, că numai pe temeiul acestor principii se pot realiza raporturi noi, de colaborare pașnică și egală între state, se pot asigura încrederea și stabilitatea în viața internațională, pacea și progresul pe continentul european și în întreaga lume. Acordînd o importanță deosebită necesității unei mai largi conlucrări, pe plan internațional, în vederea eliminării surselor de încordare și conflict din diferite zone ale globului, părțile s-au pronunțat ferm pentru soluționarea tuturor diferendelor dintre state prin mijloace pașnice, pe calea tratativelor între părțile direct interesate, fără amestec din afară. Atît destinderea, cît și pacea sînt indivizibile în lumea contemporană, iar România și Turcia au reafirmat, cu ocazia convorbirilor de la București, că ele trebuie să se afirme în toate regiunile lumii și că toate statele, mari sau mici, trebuie să contribuie activ la înfăptuirea lor.

Fără îndoială, realizarea acestor imperative vitale ale lumii contemporane este strîns legată de înfăptuirea dezarmării, lichidarea subdezvoltării, de necesitatea instaurării unei noi ordini economice internaționale echitabile — domenii în legătură cu care ambele țări au arătat că sînt hotărîte să-și unească eforturile cu ale altor popoare și să contribuie la înfăptuirea lor. O atenție deosebită a fost acordată, în cursul convorbirilor, necesității înfăptuirii tuturor principiilor și prevederilor Actului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, pregătirii temeinice a viitoarei reuniuni de la Madrid din 1980. România și Turcia consideră că aceasta trebuie să răspundă așteptărilor popoarelor, prin adoptarea unor măsuri menite să asigure dinamizarea procesului de destindere, securitate și colaborare, în mod special prin adoptarea de măsuri concrete de dezarmare în Europa. Ca parte integrantă a realizării securității europene, necesitatea transformării Balcanilor într-o zonă a păcii și cooperării, a dezvoltării relațiilor și contactelor bilaterale și multilaterale dintre țările acestei regiuni, promovării unor raporturi de bună vecinătate, înțelegere și respect reciproc în zonă, au ocupat un loc prioritar printre problemele examinate în cursul convorbirilor de la București. Atît România, cît și Turcia s-au pronunțat în favoarea realizării de proiecte de interes comun pentru statele balcanice, în domeniile economic, tehnic, științific și cultural, ca și pentru organizarea de conferințe balcanice în diferite domenii de activitate. Procedînd la un schimb de vederi în problema Ciprului, cele două țări s-au pronunțat pentru reluarea negocierilor, în cel mai scurt timp posibil, între reprezentanții comunităților cipriotă-turcă și cipriotă-greacă, în scopul de a se ajunge, într-un spirit constructiv și pozitiv, la o reglementare reciproc acceptabilă, pașnică și viabilă, în conformitate cu interesele celor două comunități.

Practic, de pe agenda convorbirilor româno-turce de la București nu a lipsit nici una dintre problemele importante ale vieții internaționale actuale. Identitatea sau apropierea punctelor de vedere, constatate cu această ocazie, ca și măsurile stabilite pentru amplificarea posibilităților existente de colaborare fructuoasă în toate domeniile între cele două țări, permit să se afirme că vizita premierului turc se înscrie ca o nouă contribuție la dezvoltarea cooperării, prieteniei și conlucrării dintre cele două țări și popoare.

• „Președintele Nicolae Ceaușescu este o personalitate politică foarte apreciată în întreaga lume"

• „Întrevederi rodnice, soldate cu rezultate concrete"

Interviu, în exclusivitate pentru „Lumea", cu BULENT ECEVIT

primul ministru al Republicii Turcia

— Stimate domnule prim-ministru, vă aflați pentru a doua oară într-o vizită în România. Cum apreciați reîntîlnirea cu președintele Nicolae Ceaușescu și convorbirile avute ?

— Noua posibilitate de a discuta cu distinsul om de stat Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a constituit o mare plăcere și onoare pentru mine. Am mai avut ocazia la invitația amabilă a domniei-sale de a vizita România în urmă cu trei ani, pe vremea aceea în calitate de lider al opoziției.

După opinia mea, este evidentă intenția președintelui Nicolae Ceaușescu de a fundamenta relațiile dintre țările noastre pe legăturile directe existente între popoarele turc și român, baza cea mai solidă a raporturilor de prietenie între cele două țări.

Am mai discutat cu președintele Nicolae Ceaușescu și cu prilejul ultimei sale vizite în Turcia. Acum, vizita efectuată la București în calitate de prim-ministru al Turciei, mi-a oferit o nouă ocazie de a conferi îndelung cu Excelența sa. Am avut două convorbiri, în cursul cărora am procedat la o amplă trecere în revistă a problemelor interesînd cooperarea dintre România și Turcia, ca și a problemelor mondiale în general, cu accent deosebit asupra Balcanilor și Europei. Președintele Nicolae Ceaușescu este o personalitate politică foarte apreciată în întreaga lume, pentru contribuția sa la întărirea păcii și înțelegerii între popoare. Întotdeauna, a fost foarte util pentru mine să cunosc opiniile sale asupra situației internaționale. Și de data aceasta, convorbirile cu domnia-sa au fost deosebit de folositoare.

Am avut, de asemenea, convorbiri foarte rodnice cu primul ministru al guvernului român, domnul Manea Mănescu. Și domnia sa a vizitat Turcia în urmă cu șase luni, prilej cu care am trecut în revistă cooperarea dintre țările noastre în multiple domenii. Am convenit să dăm un nou impuls acestei cooperări, ca rezultat al convorbirilor de la Ankara. Noile întrevederi de la București au fost foarte rodnice și s-au soldat cu rezultate concrete. Am trecut în revistă, cu această ocazie, progresul înregistrat în înfăptuirea mai multor proiecte de cooperare dintre cele două țări.

De la instaurarea sa, la începutul lui 1978, guvernul meu a acordat, de altfel, o mare importanță accelerării procesului cooperării româno-turce în diferite domenii. Acum, am discutat căile privind extinderea ei și măsurile necesare pentru traducerea în viață a unor proiecte stabilite anterior. Am discutat, totodată, noi posibilități de cooperare între cele două părți. Am hotărît să studiem în detaliu perspectivele extinderii cooperării în industrie, cu obiectivul de a iniția investiții comune, fie pe plan bilateral, fie pe terțe piețe. Am hotărît să depunem eforturi comune în domeniul comunicațiilor, avînd în vedere că Turcia și România sînt situate într-o zonă internațională de tranzit foarte importantă, să explorăm posibilitatea unor exporturi pe terțe piețe, să dăm o pondere mai mare conținutului cooperării noastre culturale.

— România și Turcia sînt țări din aceeași zonă geografică, ceea ce face ca ele să tindă, firesc, spre o colaborare cît mai fructuoasă. Cum apreciați, prin această prismă, contribuția lor la crearea unui climat de pace, cooperare, înțelegere și bună vecinătate în Balcani — ca parte integrantă a realizării securității europene?

— Există, după opinia mea, numeroase paralelisme între politica externă a României și cea a Turciei, în special de la instaurarea guvernului meu. Deși Turcia și România aparțin unor alianțe diferite, ele consideră că aceasta nu trebuie să ducă la promovarea unei politici a blocurilor opuse. Amîndouă împărtășesc convingerea că procesul de destindere trebuie să fie continuat, să devină și mai real. Amîndouă sînt interesate în a contribui la realizarea lui. În ce privește Turcia, am explicat, la ultima reuniune a N.A.T.O., din luna mai, că ea nu intenționează să fie un „vîrf de lance" al unei alianțe în regiunea noastră. Știm că România împărtășește aceeași opinie. Similitudinile amintite oferă celor două țări posibilitatea de a coopera și mai mult, pentru a contribui, într-o măsură și mai mare, la întărirea păcii și destinderii în regiunea noastră, în Europa și în lume. Împărtășim, de asemenea, obiectivul comun privind necesitatea acțiunii pentru instaurarea unei noi ordini economice, mai juste, în lume. România și Turcia se întîlnesc în dorința lor de a contribui, nu doar la bunăstarea propriilor popoare, ci și la bunăstarea și dezvoltarea pașnică ale întregii noastre regiuni, ca și ale lumii în ansamblu.

În ce privește cooperarea interbalcanică, în momentul de față, există unele obstacole în calea înscrierii ei într-un cadru mai larg. Credem însă că aceasta nu trebuie să ne descurajeze, că trebuie să întreprindem noi pași pe drumul extinderii cooperării bilaterale în regiunea noastră. Atît România, cît și Turcia, au depus eforturi susținute în această direcție. Sper că, în curînd, va veni o vreme cînd vom fi martorii creării unui adevărat mozaic al cooperării bilaterale în Balcani, acoperind întreaga zonă. Cooperarea balcanică pe care o concepem noi nu este îndreptată în nici un fel împotriva intereselor altor țări ; ea urmărește obiectivul păcii în regiune și pe plan mai larg.

— Vă rugăm să ne vorbiți, acum, despre principalele obiective ale guvernului pe care îl conduceți.

— În momentul instaurării actualului guvern, Turcia trecea prin cea mai mare criză din istoria ei republicană. Relațiile ei internaționale erau practic înghețate, de cîțiva ani, iar situația economiei se deteriorase foarte mult.

A trebuit, așadar, să dăm dovadă de curaj și hotărîre în abordarea acestor probleme. Am revitalizat relațiile internaționale ale Turciei, pe un spectru mai larg și în mod echilibrat. Măsurile pe care le-am adoptat, anul acesta, au urmărit, în primul rînd, refacerea economiei. Am avut în vedere, de asemenea, obiective economice și sociale de perspectivă mai îndelungată, în așa fel încît măsurile adoptate pentru a pune capăt crizei să contribuie și la realizarea justiției sociale. În ce privește actele de violență și terorism, poziția actualului guvern este că ele trebuie curmate cu orice preț.

Turcia este confruntată, fără îndoială, cu probleme mari, dar, în același timp, ea are mari resurse, atît umane, cît și naturale. De aceea, sînt încrezător în viitorul ei.

În încheiere, aș dori să adresez poporului român, prin intermediul revistei „Lumea", întreaga mea gratitudine pentru sentimentele de prietenie pe care le nutrește față de poporul turc.

I. Madoșa

„România – prieten de nădejde al poporului mozambican"

Joaquim Alberto Chissano

ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Mozambic, secretar al C.C. al FRELIMO

În țara noastră a efectuat o vizită oficială Joaquim Alberto Chissano, ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Mozambic, secretar al C.C. al FRELIMO. În timpul prezenței sale la București, oaspetele mozambican a fost primit de președintele NICOLAE CEAUȘESCU și a avut convorbiri cu omologul său român și cu alți factori de răspundere din conducerea unor ministere. Înainte de încheierea vizitei, Joaquim Alberto Chissano a avut amabilitatea să acorde un interviu revistei „Lumea".

– Am efectuat această vizită oficială – **ne-a declarat, de la început, oaspetele** – la invitația ministrului de externe al Republicii Socialiste România, Ștefan Andrei, cu care am avut fructuoase și aprofundate convorbiri în legătură cu evoluția relațiilor româno-mozambicane, cît și referitoare la probleme internaționale la ordinea zilei, îndeosebi din Africa australă. De asemenea, am avut prilejul să port convorbiri la C.C. al Partidului Comunist Român, cît și cu conducători ai unor ministere românești. Desigur, cea mai importantă întîlnire pe care am avut-o în cadrul bogatului program al vizitei a fost primirea la tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

Cu acest prilej, am avut deosebita onoare să aflăm cea mai autorizată opinie despre preocupările României și Partidului Comunist Român privind mai cu seamă politica de dezvoltare economică și socială a țării, liniile directoare și prioritățile stabilite. Totodată, această primire ne-a solicitat din plin atenția prin considerațiile profunde ale tovarășului Nicolae Ceaușescu privind situația internațională actuală, prilej cu care ne-a fost evidențiată limpede necesitatea unui sprijin și mai accentuat al luptei juste de eliberare a popoarelor din Africa australă.

În perioada luptei sale anticoloniale, Mozambicul a beneficiat din plin de sprijinul poporului, partidului și statului român, al președintelui Nicolae Ceaușescu personal, sprijin pe care l-au acordat și îl acordă popoarelor care se mai află încă sub dominația colonialistă și rasistă.

Cît privește evoluția relațiilor dintre România și Mozambic, se știe că, după proclamarea independenței noastre, aceasta a cunoscut o nouă fază, calitativ superioară. De aceea, actualele convorbiri au urmărit extinderea cooperării, adîncirea ei și identificarea unor noi forme concrete de colaborare. Acest lucru îl va face, cu siguranță, și reuniunea, din aceste zile, a Comisiei mixte româno-mozambicane de colaborare economică și tehnico-științifică, care are loc în capitala țării noastre. Iată de ce cred că, și în viitor, relațiile României cu Mozambicul vor cunoaște succese și mai mari.

– Am dori să cunoaștem cîteva din preocupările de ordin extern ale Mozambicului.

– Este un domeniu cuprinzător din care voi selecta cîteva probleme principale. Înainte de toate sîntem preocupați de situația din Africa, în general, și de cea explozivă din Africa australă, în special, de faptul că, în vecinătatea noastră, se mai află popoare oprimate care luptă pentru înlăturarea jugului colonial și a discriminării rasiale. Încercăm să facem față și să contracarăm manevrele imperialiste și neocolonialiste din Africa, cît și presiunile economice la care sîntem supuși, alături de alte tinere state independente. Aș vrea să remarc, și cu acest prilej, că România este solidară cu eforturile noastre, împărtășește și susține eficient dorința noastră privind întărirea cooperării și solidarității dintre statele în curs de dezvoltare, dintre cele nealiniate. De altfel, pot spune că, și pe acest plan, ea este un aliat de nădejde și că, în consecință, există dorința comună de a întări cooperarea în rezolvarea problemelor internaționale cu care se confruntă îndeosebi țările în curs de dezvoltare.

– După proclamarea independenței Mozambicului, FRELIMO arăta că trebuie depuse eforturi susținute pentru atingerea obiectivelor propuse. Care sînt acestea ?

– Într-adevăr, poporul mozambican parcurge acum o nouă fază, în care țara trebuie reconstruită și trebuie puse bazele edificării socialismului, în conformitate cu statutul de partid marxist-leninist al FRELIMO.

De aceea, la ora actuală, vizăm consolidarea organelor FRELIMO și ale puterii populare. Putem spune că sîntem satisfăcuți de modul în care am demarat și de felul în care îndeplinim obiectivele stabilite la Congresul FRELIMO din februarie 1977. Calea trasată atunci s-a dovedit realistă, corectă, și aceasta o dovedesc realizările economice, sociale, culturale înregistrate într-o scurtă perioadă. Firește, au existat și există încă dificultăți ; pe unele le-am depășit, iar cu altele încercăm să facem același lucru. Drumul nostru nu e neted, dar îl privim cu încredere și optimism, avînd sprijinul poporului mozambican și prieteni de nădejde, verificați de-a lungul anilor, precum România socialistă, partidul și poporul român.

„Progrese concrete în dezvoltarea relațiilor româno-costaricane"

Cesar Valverde Vega

viceministru la Ministerul Promovării Umane din Costa Rica

Recent, a avut loc la București a doua sesiune a Comisiei mixte guvernamentale de cooperare economică și tehnică dintre România și Costa Rica. Cu acest prilej, revista noastră a solicitat un interviu șefului delegației costaricane, Cesar Valverde Vega, viceministru la Ministerul Promovării Umane din Costa Rica.

– S-a semnat la București protocolul de colaborare româno-costaricană al celei de-a doua sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale de cooperare economică și tehnică. Efectuați, cu acest prilej, prima dv. vizită în România...

– Pentru mine, vizita în România a fost plină de satisfacții. Este prima mea vizită într-o țară socialistă. În conformitate cu politica guvernului meu și a Ministerului culturii de care mă ocup, acționăm în vederea întăririi relațiilor cu toate țările lumii, indiferent de sistemul lor politic. Aș vrea să spun că întîlnirea cu România a constituit o surpriză foarte plăcută. Lumile noastre nu se cunosc prea bine și, de aceea, este necesar să realizăm o apropiere nemijlocită, să ne formăm o idee despre ce este o țară și ce sînt oamenii săi. E greu de spus ce a fost mai impresionant. Poate, cred eu, faptul că nu se observă deosebiri între clase. Sau faptul că, vizitînd anumite locuri turistice, mi-am putut da seama că persoane de diferite condiții pot să se bucure de odihnă și de facilități pe această linie care, în țara mea sau în țări capitaliste, constituie privilegiul doar al anumitor clase sociale. Iată de ce ceea ce am văzut în România, oamenii, modul în care am fost primit, sistemul social alcătuiesc o realitate care m-a impresionat.

Am avut ocazia să-l cunosc pe președintele Nicolae Ceaușescu cînd a vizitat Costa Rica și, de atunci, prin modul domniei-sale de a acționa, m-a făcut să mă simt foarte apropiat de România. Eu cred că sînt foarte importante vizitele care se realizează la cel mai înalt nivel, pentru consolidarea cursului relațiilor bilaterale. Președintele Nicolae Ceaușescu ne-a arătat cum, cu toată înalta misiune ce o îndeplinește în România, poate fi un om atît de direct, deschis, simplu și apropiat, ceea ce a lăsat o excelentă impre-

sie în rîndul poporului nostru. Iată de ce cred că vizita sa a fost atît de importantă pentru dezvoltarea și perfecționarea relațiilor dintre Costa Rica și România.

Relevînd importanța protocolului semnat, cred că am progresat substanțial. Sînt lucruri deja concretizate, care nu au fost ușor de realizat, și avem, de asemenea, mari speranțe în ceea ce privește apropierea culturală, de care sînt foarte interesat.

– Concret, în ce se materializează acest protocol ?

– El prezintă trei aspecte : comercial-economic, de ajutor tehnico-industrial, și cultural. Sînt proiecte foarte specifice ; cred că am progresat în fiecare dintre aceste domenii și consider aceasta foarte important pentru Costa Rica. Dintre domeniile de colaborare româno-costaricane, cel mai propice este cel al asistenței tehnice. Mă refer la pregătirea cadrelor, schimburile comerciale de produse netradiționale, cumpărarea din România de utilaj specializat, mașini-unelte ; de asemenea, evidențiez și domeniul culturii.

– Cum apreciați colaborarea româno-costaricană, în contextul colaborării dintre țările în curs de dezvoltare ?

– De exemplu, mie mi se pare de vitală importanță ajutorul României, care este ea însăși o țară în curs de dezvoltare, nu una puternic dezvoltată ; e, însă, mai dezvoltată decît noi ; este importantă prietenia cu o țară ca România pentru că ea, evident, înțelege mai bine problemele noastre. De altfel, țara dv. a fost foarte receptivă față de problemele pe care le-am pus atît în domeniul cultural, cît și în cel economico-comercial. De asemenea, latinitatea și afinitățile spirituale constituie un stimulent pentru colaborarea bilaterală.

Interviu realizat de
Ileana Scipione

„Poporul român – sprijin multilateral luptei noastre juste"

Robert Mugabe

președinte al Z. A. N. U. – Uniunea Națională Africană Zimbabwe

La invitația C.C. al Partidului Comunist Român, la București s-a aflat o delegație a Uniunii Naționale Africane Zimbabwe – Z.A.N.U. – condusă de Robert Mugabe, președintele organizației. Cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit delegația Z.A.N.U.. De asemenea, în timpul vizitei, Robert Mugabe și membrii delegației au avut convorbiri la C.C. al P.C.R. și la o serie de instituții și organisme centrale. Înainte de a părăsi România, oaspetele a avut amabilitatea să acorde un interviu revistei „Lumea".

– După vizita din decembrie 1976, sînteți din nou la București, ocazie cu care v-ați reîntîlnit cu președintele Nicolae Ceaușescu...

– Este adevărat, ne aflăm iarăși la București, după vizita efectuată în decembrie, acum doi ani, imediat după Conferința de la Geneva în problema rhodesiană. Am avut și de această dată o întîlnire foarte importantă cu președintele Nicolae Ceaușescu, în timpul căreia i-am prezentat în mod foarte detaliat complexitatea situației din Zimbabwe și din Africa australă, denunțînd manevrele imperialiste ce se intensifică împotriva procesului revoluționar de la noi și împotriva luptei noastre juste de eliberare.

Președintele Nicolae Ceaușescu a apreciat această expunere și a adresat urări de succes luptei noastre, fiind solidar cu lupta noastră și pronunțîndu-se pentru sprijinirea ei multilaterală. De asemenea, ni s-au reafirmat fermitatea și continuitatea poziției României care se bazează pe principiul că regimurile colonialiste și rasiste, cum ar fi cele din Zimbabwe și Africa de Sud, n-au nici o justificare, că războiul nostru de eliberare e just și se cere susținut și pe plan internațional prin cele mai diferite mijloace. Sînt argumente care au condus firesc la întărirea convingerii, exprimată de noi încă de acum doi ani, că P.C.R., România și poporul român apreciază cauza pentru care luptă Z.A.N.U. și poporul zimbabwe drept o cauză dreaptă. Impresiile după întîlnirea cu președintele României sînt foarte puternice și ele îmi permit să afirm cu toată certitudinea că, în viitor, relațiile dintre Z.A.N.U. și P.C.R. se vor dezvolta, activitatea depusă în acest sens de tovarășul Nicolae Ceaușescu fiind exemplară.

– Se poate considera, deci, că în viitor vom asista la noi momente ce vor ilustra dezvoltarea raporturilor dintre P.C.R. și Z.A.N.U. ?

– Așa cum am arătat, această vizită ne-a creat posibilitatea să clarificăm rolul pe care Z.A.N.U. îl are permanent în conducerea luptei noastre de eliberare. Cred că ne-am făcut și mai bine înțeleși ca înainte, arătînd cum am stabilit să ducem acțiunile în vederea realizării țelului nostru imediat – cucerirea independenței – în desfășurarea luptei noastre revoluționare. Procedînd astfel, știm că dacă un partid revoluționar nu-și continuă linia sa politică clară, el își pierde vigoarea și ființa sa. De aceea învățăm mereu, considerînd că procesul revoluționar necesită studiu și completarea experienței căpătată în luptă, în conflictul cu dușmanul. Sigur, această experiență nu e totală și încercăm s-o îmbogățim folosind pe cea a unor țări prietene și a unor partide ce au dus o luptă similară cu a noastră. Sînt, deci, rațiunile pentru care privim activitatea Partidului Comunist Român ca fiind un mare exemplu pentru noi, așa cum revoluția noastră apreciază dezvoltarea României, pentru originalitatea și bogăția ei. Studiind-o, încercăm să ne definim o direcție corectă, realistă și corespunzătoare năzuințelor noastre în revoluția pe care vrem s-o înfăptuim.

Iată de ce avem în vedere întărirea relațiilor cu P.C.R. În ce ne privește, ne angajăm să cimentăm pe mai departe alianța cu P.C.R., să continuăm schimburile de experiență și informații.

– Care sînt elementele definitorii ale situației actuale din țara dv. ?

– Nu întîmplător am vorbit mai înainte de procesul revoluționar din Zimbabwe. Componentele sale de bază sînt două : activitatea multiplă pe care o desfășurăm în zonele eliberate în vederea consolidării pozițiilor cucerite în regiunile rurale și lupta armată. Pînă acum, am cucerit peste 80 la sută din suprafața țării pe care locuiesc șase din cele șapte milioane cît numără populația țării noastre. În aceste regiuni, urmărim ca activitatea depusă să conducă la satisfacerea necesităților de produse alimentare, cît și la angajarea concretă a poporului, alături de combatanți, în lupta de eliberare. Ca urmare a creșterii acestei lupte, numărul combatanților noștri a crescut, iar forțele dușmane, rasiste, devin tot mai vulnerabile. În ultimul timp, ca expresie a avîntului luptei noastre, am reușit să extindem acțiunile armate și în mari orașe, cum ar fi Umtali.

Aceasta dovedește viabilitatea formulei noastre potrivit căreia „vom negocia, luptînd".

– Ați vorbit de negocieri ; ce noi elemente au apărut ?

– Împreună cu Z.A.P.U., cu care ne-am unit în cadrul Frontului Patriotic, am făcut cunoscute pozițiile noastre, subliniind că atunci cînd vor fi întrunite condițiile pentru adevărate negocieri vom participa la ele. Aceste condiții privesc aspectele de procedură și conținutul negocierilor. În privința primelor condiții avem în vedere că Marea Britanie este puterea colonială și cu ea trebuie purtate negocierile. Dacă britanicii vor convoca o conferință cu scopul de a uni laolaltă grupul lui Smith cu Frontul Patriotic, vom refuza așa ceva și ne vom menține poziția noastră. Se știe că am acceptat propunerile anglo-americane privind Zimbabwe ca o bază de negocieri și le-am discutat în întîlnirea noastră din Malta și Dar es Salaam. Pentru noi, procesul spre independență înseamnă însă înlăturarea completă a lui Smith, înlăturarea forțelor sale de apărare și de poliție și înlocuirea lor cu cele ale Frontului Patriotic. Inițial, toate aceste exigențe au fost acceptate de Anglia. Azi, însă, se pare că se intenționează o conferință lărgită, fără a fi respectate condițiile expuse mai sus, ceea ce noi nu vom accepta.

– În privința „reglementării interne"...

– Se știe că între protagoniștii acestei „reglementări" au intervenit divergențe, iar cei ce au crezut în Smith se îndoiesc tot mai mult de buna lui credință. Pentru noi, totul este limpede – reglementarea internă nu a dus la nimic, iar liderii de culoare, ce au semnat acordul, trebuie să-l respingă și să se alăture luptei armate. Succesele noastre militare, aplicarea reușită a strategiei noastre în zonele eliberate, procesul revoluționar ce a cuprins o mare parte a poporului demonstrează falsitatea reglementării interne. Prin intermediul organizațiilor de eliberare, poporul zimbabwe și-a spus clar cuvîntul : vom negocia luptînd.

Interviu realizat de
Dumitru Constantin

NAȚIUNILE UNITE

În dezbaterea Comitetelor — probleme prioritare

Corespondență din New York de la Nicolae Plopeanu

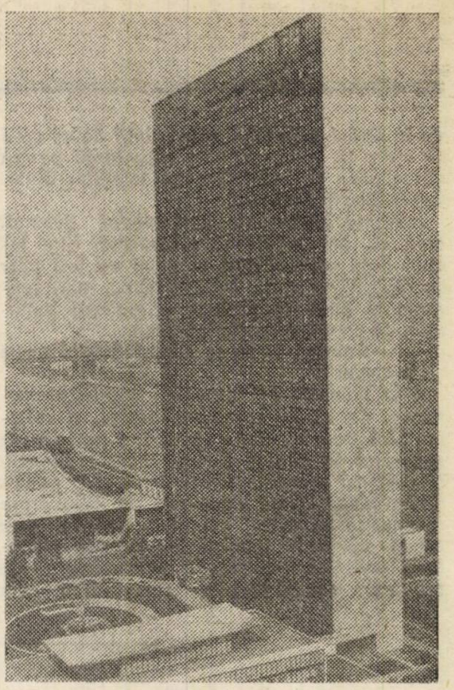

Cea de-a XXXIII-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. intră, acum, în a doua fază a activității sale, aceea a discutării și adoptării unor rezoluții asupra celor 129 de puncte înscrise pe ordinea de zi. Acestea vin să sintetizeze propunerile, sugestiile și măsurile avansate de statele membre în timpul dezbaterilor de politică generală din prima etapă, cînd au luat cuvîntul reprezentanții a 142 de țări, ca și în timpul discuțiilor amănunțite care au avut și au loc în cele șapte Comitete ale Adunării Generale, pe marginea temelor respective.

Adunarea Generală a aprobat cîteva rezoluții, printre care figurează și aceea inițiată de România privind proclamarea unui „An internațional al tineretului". Evidențiind preocuparea constantă a țării noastre pentru această problemă, rezoluția menționează importanța deosebită a participării tineretului la modelarea viitorului omenirii. Totodată, se arată că se impune necesitatea folosirii energiilor, entuziasmului și capacităților creatoare ale tinerilor în vederea întăririi națiunilor, a progresului economic, social și cultural al popoarelor, în scopul instaurării unei noi ordini economice internaționale, al menținerii păcii mondiale și al promovării cooperării și înțelegerii internaționale. În același timp, se exprimă convingerea că un „An internațional al tineretului" ar putea să contribuie în mod util la mobilizarea eforturilor la nivel local, național, regional și internațional, astfel încît tînăra generație să poată beneficia de condiții mai bune în materie de învățămînt, pe plan profesional și în ceea ce privește condițiile de viață, în vederea participării sale active la dezvoltarea generală a societății și la încurajarea elaborării, la nivel național și local, a unor măsuri politice și a unor programe noi, în conformitate cu experiența fiecărei țări. Desemnarea perioadei calendaristice pentru „Anul internațional al tineretului" se va face la sesiunea următoare a Adunării Generale.

Importanța propunerii țării noastre a fost subliniată în mod deosebit prin faptul că la dezbaterile din Comitetul pentru problemele social-umanitare asupra acestei teme au luat cuvîntul — sprijinind inițiativa românească — reprezentanții a 80 de state și ai unor organizații internaționale. La proiectul de rezoluție s-au alăturat, în calitate de coautori, reprezentanții unui număr de 47 de state, astfel încît în Adunarea Generală proiectul a fost înaintat în numele a 48 de coautori. În final, reprezentanții celor 150 de țări membre au adoptat prin consens rezoluția inițiată de România.

În Comitetul pentru problemele politice și de securitate, căruia sesiunea specială din vara trecută a Adunării Generale i-a trasat ca sarcină să se ocupe exclusiv de problemele dezarmării, au loc dezbateri, care încep să se finalizeze în proiecte de rezoluție, asupra unui ansamblu de 15 puncte de pe ordinea de zi, toate consacrate acestui domeniu de importanță vitală pentru pacea și securitatea întregii omeniri. Discuțiile din acest Comitet sînt concepute ca un cadru firesc de concretizare a concluziilor, recomandărilor și deciziilor sesiunii speciale a Adunării Generale consacrate dezarmării, ideea lor de bază fiind traducerea în viață, în domeniile concrete care sînt tratate, a spiritului și literei documentului final al sesiunii, continuarea efortului constructiv început în timpul sesiunii respective, reflectat, printre altele, în numeroasele idei, sugestii și propuneri prezentate de state. În Comitet au fost elaborate, pînă acum, un mare număr de proiecte de rezoluție (180) care se referă la o serie de domenii concrete cum sînt : interzicerea totală a experiențelor cu arme nucleare ; încetarea producției de arme nucleare și trecerea la reducerea treptată a stocurilor existente de asemenea arme ; asumarea de către puterile nucleare, pe calea unui instrument internațional, a angajamentului de a nu folosi sau amenința cu folosirea armei nucleare împotriva statelor care nu posedă asemenea arme, niciodată și în nici o împrejurare ; abținerea de la amplasarea de noi arme pe teritoriul altor state și retragerea celor existente ; crearea de zone ale păcii sau de zone fără arme nucleare ; reducerea bugetelor militare ; informarea mai completă a opiniei publice asupra stadiului cursei înarmărilor și al negocierilor din domeniul dezarmării etc. Este și aceasta o dovadă a activității O.N.U. în domeniul dezarmării, o mărturie că o problemă de asemenea importanță, care interesează toate națiunile, trebuie să fie dezbătută și soluționată într-un cadru universal, cu participarea tuturor statelor — idee susținută cu fermitate și consecvență de țara noastră. La elaborarea documentelor menționate, delegația română își aduce o contribuție importantă, țara noastră fiind coautoare la aproape jumătate din ele.

Importanța pe care o acordă statele membre ale O.N.U. intensificării industrializării țărilor în curs de dezvoltare — element esențial pentru progresul lor economic și social, pentru lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale — a format obiectul dezbaterilor din Comitetul pentru problemele economice și financiare al Adunării Generale. În acest cadru, s-a subliniat importanța dezvoltării industriale, a locului și rolului acesteia în eforturile unui mare număr de țări de a depăși starea de subdezvoltare și a-și făuri o economie avansată. După cum se știe, la Conferința generală a ONUDI, de la Lima, s-a stabilit ca pînă la sfîrșitul acestui secol ponderea țărilor în curs de dezvoltare în producția industrială mondială să atingă 25 la sută. Avîndu-se în vedere că anul trecut țările respective dețineau doar 8,5 la sută din producția industrială mondială, reprezentanții statelor participante la dezbateri au arătat că sînt necesare ritmuri mult mai mari de creștere decît cele înregistrate pînă acum pentru ca țările în curs de dezvoltare să atingă nivelul propus. La începutul anului 1980, va avea loc cea de-a treia Conferință generală a ONUDI, la New Delhi, care va trebui să adopte noi măsuri și programe concrete de acțiune, o veritabilă strategie a industrializării în perspectiva deceniilor următoare. S-a subliniat că viitoarea conferință trebuie să fie orientată spre acțiuni practice, spre dezbaterea și adoptarea unor decizii a căror aplicare să constituie o contribuție reală la eforturile de industrializare ale țărilor în curs de dezvoltare.

Realizarea obiectivelor strategiei dezvoltării, ce va fi stabilită la sesiunea din 1980 a Adunării Generale consacrate noii ordini economice internaționale, va trebui — au subliniat numeroși participanți la dezbateri — să fie înfăptuită în strînsă legătură cu următorul deceniu (1980—1990) al dezarmării.

O altă problemă majoră care reține atenția sesiunii este aceea a eradicării ultimelor rămășițe ale colonialismului. În ultimele zile, tematica respectivă și în special problema namibiană s-a aflat în dezbaterea Consiliului de Securitate și apoi al Adunării Generale. Sfidînd rezoluțiile O.N.U., autoritățile rasiste de la Pretoria au hotărît, după cum se știe, să meargă înainte cu pregătirile pentru simulacrul de alegeri care urmează să aibă loc în Namibia în perioada 4—8 decembrie. Scopul urmărit — așa cum au subliniat numeroși vorbitori care au luat cuvîntul în ședințele Consiliului de Securitate — este acela de a transforma Namibia într-un fel de bantustan sud-african, astfel încît să se poată perpetua dominația și exploatarea uriașelor bogății ale acestui teritoriu.

Consiliul de Securitate a adoptat o rezoluție care condamnă manevra rasiștilor sud-africani cerîndu-le să renunțe la alegerile preconizate și să accepte să colaboreze cu O.N.U. în vederea asigurării transferului puterii poporului namibian. Totodată sînt avertizate autoritățile rasiste din Africa de Sud că se vor lua măsurile apropriate în cazul în care vor continua să sfideze O.N.U. și rezoluțiile sale privitoare la Namibia. Rezoluția cere secretarului general să prezinte un raport pînă la 25 noiembrie în legătură cu felul în care este tradusă în viață rezoluția adoptată acum de Consiliul de Securitate. Începînd de marți, problema namibiană se află și în dezbaterea Adunării Generale.

Stadiul negocierilor de la „Blair House"

Începutul acestei săptămîni a coincis, la Cairo și Tel Aviv, cu anunțarea unor importante consultări asupra stadiului actual și evoluției negocierilor de la Washington, cu participarea S.U.A., în vederea încheierii unui tratat de pace între Egipt și Israel. Atît ministrul israelian de externe, Moshe Dayan, conducător al delegației țării sale la reuniunea tripartită, cît și „numărul doi" al delegației egiptene, Boutros Ghali, ministru interimar de externe, au fost rechemați, în acest scop, în capitalele respective. Primul urma să participe la o ședință extraordinară a cabinetului, consacrată negocierilor, iar celălalt să prezinte un raport detaliat președintelui Sadat. Pînă la încheierea ediției noastre, marți seara, hotărîrile adoptate de către părțile direct interesate nu ne parveniseră încă, dar, în așteptarea lor, mulți comentatori le considerau decisive pentru etapa viitoare a reuniunii de la „Blair House."

Motivele care au determinat noile consultări de la Cairo și Tel Aviv sînt apreciate drept foarte serioase de către majoritatea observatorilor politici. Înainte de toate, ele se referă la legătura preconizată de Egipt între normalizarea relațiilor sale cu Israelul și stabilirea de măsuri precise pentru soluționarea celorlalte aspecte ale situației din Orientul Mijlociu. În al doilea rînd, la probleme de ordin bilateral, privind Sinaiul, asupra cărora s-au manifestat deosebiri de păreri încă de la începutul negocierilor.

În legătură cu primul aspect, de departe cel mai important, secretarul de stat american, Cyrus Vance, anunțase, în urmă cu două săptămîni, realizarea unui consens la nivelul delegațiilor prezente la Washington. Mai exact spus, era vorba de menționarea, în preambulul tratatului de pace, a unei legături exprese între normalizarea relațiilor egipteano-israeliene și începerea de negocieri pentru stabilirea viitorului statut al Cisiordaniei și Gazei, ca și pentru soluționarea problemei palestiniene — cheie a unei reglementări efective, juste și durabile în zonă. Consensul realizat în capitala americană nu a fost validat însă de către guvernele de la Cairo și Tel Aviv.

După consultările de săptămîna trecută cu unii membri ai delegației egiptene la Washington, președintele Sadat a revenit, în mai multe declarații, asupra necesității fixării unui calendar precis pentru soluționarea viitorului statut al Cisiordaniei și Gazei, în vederea parvenirii celor două teritorii la statutul de autonomie administrativă preconizat de acordurile de la Camp David. Potrivit unor surse autorizate, citate de agențiile de presă, rezervele sale nu se refereau atît la formularea preambulului amintit, cît la necesitatea întăririi ei prin includerea unor măsuri suplimentare, referitoare la Cisiordania și Gaza, în protocoalele ce ar urma să însoțească tratatul de pace. În urma dispozițiilor sale și a hotărîrilor guvernului egiptean, delegația prezentă la Washington a prezentat partenerilor următoarele puncte care constituie baza orientării Egiptului în actualul stadiu al reuniunii : necesitatea ca părțile să nu se conformeze unei date limită sau unui timp anumit în negocieri, pentru ca factorul timp să nu constituie o problemă ; necesitatea retragerii israeliene din Cisiordania și Gaza și stabilirea unei legături între această retragere și cea din Sinai ; necesitatea ca tratatul egipteano-israelian să constituie o etapă în cadrul acordului global și just asupra conflictului din Orientul Mijlociu ; necesitatea de a se ajunge la o formulare comună, precisă și clară, care să lege acordul egipteano-israelian de acordul global de pace în zonă. Toate acestea vizează, în esență, să facă expresă „legătura" amintită și, pe de altă parte, să înscrie tratatul egipteano-israelian ca parte integrantă a unei reglementări globale privind ansamblul problematicii Orientului Mijlociu.

Cît privește poziția guvernului israelian, aceasta a devenit cunoscută încă în urmă cu 10 zile, cînd membrii săi au exprimat obiecții importante față de noua formulare a preambulului tratatului de pace, considerînd-o ca prea angajantă. Duminică, analizînd un raport al vicepremierului Yigael Yadin, guvernul israelian și-a manifestat din nou aceeași atitudine, respingînd, în ansamblu, legătura expresă preconizată de Egipt între tratatul de pace și măsurile necesare pentru soluționarea globală a crizei din regiune.

De menționat că, anterior, președintele Carter considera drept „adecvată", la o conferință de presă, formularea inclusă în preambul și supusă spre aprobare guvernelor egiptean și israelian. Cu aceeași ocazie, el reafirma relația existentă între cele două acorduri realizate la Camp David — „Cadrul pentru încheierea unui tratat de pace între Egipt și Israel" și „Cadrul pentru pace în Orientul Mijlociu". „Nu a existat niciodată, a spus el, în ce mă privește pe mine, pe Sadat sau Begin, vreo îndoială în legătură cu faptul că unul din fundamentele negocierilor de la Camp David era o reglementare de pace completă, care să nu cuprindă doar un tratat egipteano-israelian izolat, ci, de asemenea, o soluție de viitor pentru Cisiordania și Gaza, ca și pentru Înălțimile Golan".

Acesta era, în general, climatul negocierilor de la Washington cînd, la sfîrșitul săptămînii trecute și începutul celei actuale, au fost anunțate noi inițiative pentru depășirea dificultăților. Duminică seara, secretarul de stat american Cyrus Vance a conferit, la New York, timp de două ore, cu premierul israelian Menahem Begin, în urma vizitei pe care acesta a efectuat-o în Canada. În aceeași zi, președintele Carter a avut convorbiri telefonice cu președintele Sadat și cu premierul israelian, apreciate ca „substanțiale" de către un purtător de cuvînt oficial. Conținutul lor nu a fost, însă, dezvăluit. În sfîrșit, tot duminică, președintelui Sadat i-a parvenit un mesaj din partea șefului Executivului american, pe care el l-a examinat, luni, împreună cu vicepreședintele Hosni Moubarak și cu premierul Mustapha Khalil.

Se pare, totuși, că noile demersuri americane nu au reușit să aplaneze divergențele apărute pe parcurs, cu atît mai mult

Răspunzînd unor întrebări ale ziariștilor, după întîlnirea cu responsabilii presei egiptene, președintele Anwar El Sadat a subliniat, din nou, importanța pe care țara sa o acordă stabilirii unei legături exacte între eventuala normalizare a relațiilor ei cu Israelul, prin semnarea unui tratat de pace, și adoptarea de măsuri pentru soluționarea globală a conflictului din Orientul Mijlociu

Duminică seara, la New York, o întrevedere de două ore între premierul israelian, Menahem Begin, și secretarul de stat american, Cyrus Vance

cu cît ele s-au produs pe fondul hotărîrii cabinetului israelian privind respingerea legăturii solicitate de Egipt între tratatul de pace și soluționarea celorlalte aspecte ale situației din regiune. Concomitent, a fost respinsă și ideea unui calendar precis pentru stabilirea autonomiei provizorii în Cisiordania și Gaza. Potrivit comentatorilor, un alt aspect controversat al actualului stadiu al negocierilor îl constituie problema petrolului din Sinai. Două puțuri de aici, situate la Alma, lîngă Abu Rhodeiss, asigură, în prezent, 15 la sută din necesitățile de țiței ale Israelului. Acesta ar dori ca, și după revenirea peninsulei sub suveranitate egipteană, să-i fie asigurată livrarea anuală a unui milion de tone țiței, la prețuri convenite anterior. Propunerile sale, în această privință, au fost respinse, însă, de către partea egipteană ; luni, ziarul „Al Ahram" menționa că cele două puțuri vor reveni integral Egiptului, adăugînd că măsurile de colaborare preconizate de Israel contravin suveranității depline asupra Sinaiului. Iată de ce, ministrul israelian al energiei și planificării, Yitzhak Moday, constatînd unele „ușoare progrese" în cadrul negocierilor asupra petrolului, afirma că acestea rămîn insuficiente. „Ne aflăm, în prezent, într-o fază critică a convorbirilor de pace, a spus el, în cadrul cărora petrolul constituie una din problemele cele mai delicate".

Referitor la recentele evoluții ale negocierilor tripartite de la Washington, agențiile de presă citează pe purtătorul de cuvînt al reuniunii tripartite, George Sherman care, dezmințind eventualitatea unei rupturi în cadrul negocierilor, arăta, luni, că acestea vor continua chiar în absența membrilor delegațiilor egipteană și israeliană rechemați la Cairo și Tel Aviv. Părțile, a spus el, studiază, în prezent, o nouă formulă americană privind legătura între tratatul de pace și soluționarea globală în Orientul Mijlociu. Cu privire la știrile potrivit cărora Israelul ar putea solicita mutarea convorbirilor într-o localitate din Orientul Mijlociu, el a subliniat că „nu se poate pune această problemă, neexistînd nici un motiv în acest sens". Pe de altă parte, marți, la Cairo, s-a anunțat că vicepreședintele H. Moubarak pleacă la Washington, fiind purtătorul unui mesaj al șefului statului egiptean pentru președintele Carter.

Firește, o apreciere mai exactă a stadiului actual al negocierilor va putea fi făcută după cunoașterea pozițiilor adoptate în zilele ce urmează la Cairo și Tel Aviv, față de dificultățile apărute sau reapărute în ultimul timp, ca și față de noua propunere americană.

I. M.

WASHINGTON

Alegerile de la jumătatea mandatului

Viitorul Congres american, al 96-lea, va avea, începînd din ianuarie, următoarea componență : Senat : din 100 membri — 59 democrați și 41 republicani (cu 3 mai mult) ; Camera Reprezentanților : din 435 — 276 democrați și 159 republicani (cu 12 mai mult). Din cele 50 de state, 32 au acum guvernatori democrați și 18 — republicani (cu șase mai mult). Ce au însemnat alegerile din 7 noiembrie pentru viața politică și economică americană și ce perspective se deschid ?

Două declarații postelectorale contradictorii nu surprind, totuși, fiind normale după alegeri americane de acest fel. Președintele Jimmy Carter afirma că rezultatele obținute de partidul său sînt „destul de bune la scară națională. Cred că există acum un consens general de aprobare, în toată țara, față de politica partidului democrat". Bill Brock, președintele republicanilor, preciza, pe de altă parte, că partidul său a avut, în special în unele zone ale Statelor Unite, „o zi excepțională". Concluziile obiective ale rezultatelor alegerilor din 7 noiembrie dau, parțial, dreptate și unuia, și celuilalt.

De regulă, în „alegerile de la jumătatea mandatului", se operează anumite modificări în componența forului legislativ, partidul majoritar pierzînd un număr de mandate. În ultimii 28 de ani, aceste „pierderi" s-au situat la aproximativ 29 locuri în Camera Reprezentanților și la 3 locuri în Senat. Prin urmare, „tradiția" n-a fost eludată nici de această dată, deși avansul republican este mult sub estimări. Pentru a 13-a oară consecutiv, democrații reușesc să obțină controlul Senatului și Camerei Reprezentanților, deținînd 60 la sută din mandate (Grand Old Party nu mai este majoritar în vreuna din Camere de cînd a fost ales președinte Dwight Eisenhower, în 1952). S-ar mai putea spune că, tot conform tradiției, președintele a sprijinit eforturile mai multor candidați, desfășurînd o campanie — obositoare și mai largă decît în trecut — în 31 de state. Mai mult de jumătate din cei sprijiniți — mulți cu poziții fragile — au ieșit învingători.

O a doua caracteristică a alegerilor din 7 noiembrie a constat în modificări importante la nivelul statelor și într-o „permutare" a dominantei democrate sau republicane. Cîteva exemple : după 20 de ani, mașina electorală democrată organizată de fostul vicepreședinte Hubert Humphrey în statul Minnesota a fost blocată și ambele locuri în Senat au revenit republicanilor. Republicanii cîștigă pentru prima oară după 1881 un loc în Senat din partea statului Mississippi. Pentru prima oară în ultimii 105 ani, guvernatorul statului Texas va fi republican. Dar victoriile obținute în Vestul Mijlociu și progresele realizate în sud au fost anulate de pierderi, de asemenea importante, în alte regiuni. Democrații au cîștigat un loc în Senat deținut de 24 de ani de republicani, în New Jersey, și au pus capăt unui șir de victorii republicane în Oklahoma. Fenomenul a fost vizibil la scară națională — în 21 de state s-a decis ca senatorul sau guvernatorul să aparțină celuilalt partid decît pînă acum, ceea ce invită la o a treia caracteristică.

Alegătorii au ignorat în măsură substanțială etichetele partidelor, accentuînd un fenomen remarcat de mai multă vreme. Aceasta a făcut ca victoriile sau înfrîngerile să depindă mai puțin de politica partidului căruia îi aparțineau candidații și mai mult de propriile lor opinii, puterea de luptă și rezultatele activității de pînă acum. Fenomenul a avut, însă, în acest an, și o tentă contradictorie. Anume : se poate observa că, în general, în special în ceea ce privește Senatul, mai mulți conservatori au fost preferați liberalilor, ca rezultat al unei anumite tendințe actuale conservatoare a electoratului, dar — și aceasta e contradictoriu — în măsura în care chiar unii conservatori reputați au fost înfrînți,

La invitația C.C. al P.C.U.S., a Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. și a guvernului sovietic, o delegație de partid și guvernamentală a R. S. Vietnam, condusă de Le Duan, secretar general al C.C. al P. C. din Vietnam, și Fam Van Dong, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. din Vietnam, premierul R. S. Vietnam, a efectuat o vizită oficială de prietenie în Uniunea Sovietică, între 1 și 9 noiembrie 1978. Cu acest prilej, între Uniunea Sovietică și R. S. Vietnam a fost încheiat un Tratat de prietenie și cooperare. În imagine, momentul semnării acestui document

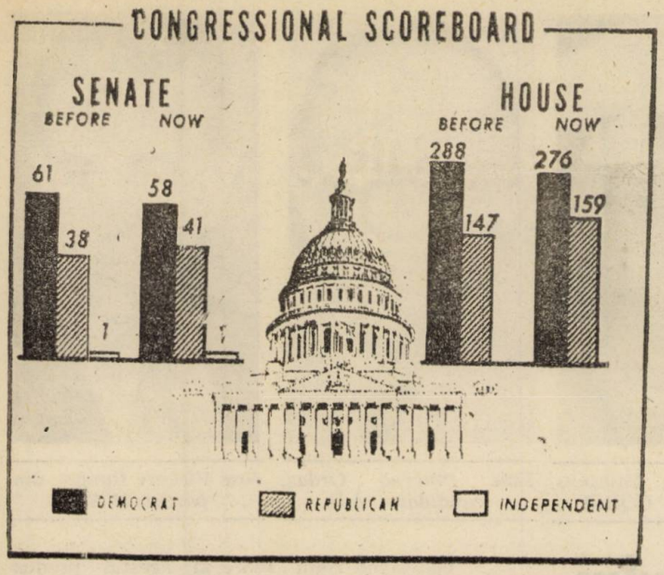

O schemă a compoziției Congresului — Senat și Camera Reprezentanților — înainte și după alegerile din 7 noiembrie, transmisă de Associated Press. Independentul din Senat este R. Byrd, care, întrucît votează de regulă cu democrații (este și liderul majorității din Senat), e considerat ca aparținînd acestora

Președintele Carter s-a declarat mulțumit de rezultatele partidului său la scară națională

mulți liberali au ieșit victorioși. Concluzia este că viitorul Congres va fi mai moderat, înclinînd spre conservatorism și fiind mai dispus spre aprobarea unor politici și măsuri conservatoare ; dar nu vom asista, totuși, la o schimbare de ideologie, pentru că nu s-a conturat nici o tendință politică națională net diferită de prezent.

O a patra caracteristică a alegerilor continuă un fenomen remarcat, de asemenea, la ultimele două-trei scrutinuri : întinerirea corpului legislativ. Vîrsta medie a membrilor Senatului va scădea cu trei ani. În general, din parlamentarii noi ai viitorului Congres — o cifră record —, cei mai mulți sînt oameni politici tineri, chiar sub 40 de ani. Dincolo de „infuzia de sînge proaspăt" (agenția U.P.I.), fenomenul acesta s-a tradus, pînă acum, printr-o mai mare independență a corpului legislativ, atît față de Casa Albă, cît și față de autoritățile partidelor, printr-o dorință de înnoire și, mai ales, prin subminarea dominației „seniorității" în Congres, ceea ce a determinat, nu în puține cazuri, o mai mare disponibilitate și o mai mare deschidere din partea forului legislativ. Totuși, se consideră că viitorul Congres nu va acționa mult diferit de cel actual, întrucît foarte mulți din noii aleși sînt mai moderați decît predecesorii lor.

O altă concluzie în urma alegerilor din 7 noiembrie privește participarea electoratului. Deși s-au cheltuit sume de ordinul a 150 milioane dolari în timpul campaniei electorale, apatia alegătorilor n-a fost înfrîntă și participarea la urne s-a ridicat doar la 36 la sută, potrivit institutului de sondaje Louis Harris (în S.U.A. nu există vreun organism oficial care să centralizeze imediat asemenea date) — mai scăzută chiar decît în 1974, cînd se atinsese un record. Deși un rol important în acest fenomen îl deține o anumită neîncredere în vreo modificare a puterii și activității ei, totuși, această idee nu trebuie exagerată. Așa cum remarca Nicholas von Hoffmann în săptămînalul „Spectator", mulți americani „simt probabil că sînt în mod adecvat reprezentați în guvern de asociațiile lor comerciale, grupuri profesionale, biserică, sindicate sau orice altă asociație voluntară cărora (americanii) li se consacră".

Dar caracteristica esențială a acestor alegeri americane la care, în afara Congresului, au fost desemnați și un important număr de funcționari locali, a constat în multimea problemelor asupra cărora electoratul s-a pronunțat, simultan. Mai mult de 200 de referendumuri, în 38 de state — prima oară în 30 de ani cînd atîtea propuneri de amendamente constituționale sau referendumuri sînt supuse aprobării alegătorilor — au avut drept teme cele mai diferite subiecte, de la impozite, la portul de arme și protecția mediului înconjurător. În majoritate, opțiunile au fost conservatoare, confirmînd tendințele remarcate anterior alegerilor. Spre exemplu : în opt state, alegătorii s-au pronunțat net pentru reducerea impozitelor ; în Massachusetts a fost refuzat „busing"-ul (transportul elevilor cu autobuzul, pentru asigurarea integrării rasiale) ; în California a fost menținută, iar în Oregon, restabilită pedeapsa cu moartea ; în Montana au fost aprobate stricte restricții pentru construcția centralelor nucleare ; în Florida n-a fost aprobat un amendament vizînd egalitatea în drepturi a femeilor etc.

Au fost, în cele din urmă, alegerile un fel de referendum și pentru politica președintelui Carter ? Într-o declarație ulterioară anunțării rezultatelor, acesta afirma că nu le-a privit în acest mod. Dar, nici un observator politic și nici un membru al Administrației nu contestă că preocupările economice s-au aflat în centrul campaniei și au determinat rezultatele. Sondajul efectuat la birourile de votare de Associated Press și de rețeaua de televiziune NBC constata că 45 la sută erau pesimiști în legătură cu viitorul economic și că majoritatea dorește continuarea luptei împotriva inflației — problema internă nr. 1 — prin reducerea bugetului federal. Mesajul președintelui Carter din 24 octombrie, la prezentarea noului program antiinflaționist („Poporul nostru este pur și simplu obosit și sătul de cheltuielile federale risipitoare și de inflația pe care acest fenomen o atrage după sine") pare să fi fost acceptat, deși anunță austeritate. E încă dificil de precizat în ce măsură acest program va da roade. Dar, după alegeri, Jimmy Carter și-a reînnoit intenția de a reduce deficitul, în 1980, la sub 30 miliarde, cît și afirmația că nu intenționează să impună un control obligatoriu asupra salariilor și prețurilor.

Începînd din ianuarie, multe vor depinde și de Congresul ales la 7 noiembrie care, cel puțin după componența sa, pare dispus mai degrabă să accepte o politică fiscală conservatoare. Decurge de aici o altă întrebare, pentru moment fără răspuns : care vor fi raporturile dintre Casa Albă și al 96-lea Congres ? Deși dominat de democrați, actualul Congres n-a menținut întotdeauna relații lipsite de tensiune cu președintele Carter. „Am prezentat Congresului — declara ziarului «New York Times» șeful Executivului american — aproape toate legile majore pe care le-am promis în timpul campaniei. Am încercat să închei această acțiune în primii doi ani. Singura problemă internă care n-a fost definită adecvat și prezentată Congresului este programul național asupra sănătății". Unii comentatori înclină să creadă că tocmai această mare cantitate de propuneri majore, cu care forul legislativ nu este obișnuit, ar fi fost un obstacol pentru aprobarea lor.

Fapt este că bilanțul Congresului 95 apare, în mare măsură, contradictoriu — și de aici și concluziile total diferite chiar ale unor membri ai săi. Multe din propunerile președintelui au eșuat sau au fost votate într-o formă modificată. La preluarea mandatului, președintele Carter a propus multe programe sau legi care favorizau grupurile populației ce îl sprijiniseră — ca sindicatele și populația de culoare — și majoritatea au eșuat. Legea Humphrey — Hawkins privind șomajul a fost aprobată fără măsurile privind reducerea pînă la 4 la sută a șomajului pînă în 1983 ; legea privind crearea unei agenții de protecție a consumatorului a fost subminată de lobby-ul oamenilor de afaceri. Reforma taxelor, reforma sistemului de asigurări sociale și a serviciului medical național au fost amînate pentru un viitor nedefinit. Reforma sistemului colegiului electoral și finanțarea publică a alegerilor pentru Congres nu au fost luate în considerație.

S-ar putea spune că, din ambițiosul program ce i-a fost prezentat, Congresul 95 n-a reținut decît un singur program extrem de important — energia. După 17 luni de aprige dezbateri, modificări și compromisuri, programul energetic aprobat nu are decît cinci puncte și este mult limitat față de propunerile inițiale, dar va contribui, totuși, la reducerea dependenței de petrolul importat, ajungîndu-se, pînă în 1985, la o economie de 2,5 milioane barili zilnic. „Este una din cele mai importante legislații adoptate de Congresul Statelor Unite în decurs de un secol" — afirma Thomas O'Neill, președintele Camerei Reprezentanților.

Prin urmare, deși fără surprize la scară națională, alegerile au confirmat acel „spirit al lui '78" — o tendință mai accentuată a alegătorului american spre conservatorism, dorința de a plăti mai puține impozite și neliniștea pe care i-o provoacă inflația. Poziția președintelui Carter nu este nici întărită, nici subminată. Dar, cum democrații au simțit tendința alegătorilor și au mers alături de ea, pare că politica viitorului Congres va cuprinde nu puține reduceri în toate programele sociale cu care se prezentase la alegeri, acum doi ani, Jimmy Carter.

S. Ț.

CARACAS

Luis Herrera Campins, candidatul COPEI

Luis Pinerua Ordaz, candidatul A.D.

José Vicente Rangel, din partea M.A.S.

În așteptarea scrutinului prezidențial

În perspectiva alegerilor generale de la 3 decembrie, decantările politice sînt din ce în ce mai pronunțate. Se cunosc principalii candidați, programele lor electorale, așteptîndu-se, însă, deznodămîntul final, pe care nu-l pot aduce decît urnele.

Constituind de cîteva luni problema centrală a vieții politice din Venezuela, alegerile prezidențiale și parlamentare concentrează azi întreaga atenție : campania electorală a intrat în ultima etapă. Numărul candidaților la palatul prezidențial este mare — unsprezece — dar șansele cele mai mari le întrunesc Luis Pinerua Ordaz, reprezentantul partidului de guvernămînt „Acțiunea Democratică", și Luis Herrera Campins, din partea partidului social-creștin COPEI, principala forță a opoziției. Sînt cele două partide ce conduc țara din 1958, cînd a fost răsturnată dictatura lui Perez Jimenez, cu precizarea că toate alegerile au fost cîștigate de „Acțiunea Democratică", cu excepția celor din 1968, cînd COPEI preia întîietatea prin președintele Rafael Caldera.

În acest cadru, „Mișcarea pentru Socialism" (M.A.S.), partid tînăr, care și-a sărbătorit recent a șaptea aniversare de la creare și care și-a făcut debutul electoral în 1973, constituie cel mai important element politic nou din viața Venezuelei, de la începutul acestui deceniu. La ultimele alegeri, din 1973, M.A.S. a apărut ca o reală alternativă la bipolarismul politic tradițional, devenind cea de-a treia forță politică din țară (5,2 la sută din voturi, 2 senatori și 9 deputați în Congresul venezuelan). Candidatul său este José Vicente Rangel, care va fi, de fapt, unul din reprezentanții stîngii în alegeri.

Perspectiva scrutinului a determinat, în ultimul timp, eforturi rodnice din partea partidelor de stînga pentru întărirea unității lor de acțiune. În acest sens, au avut loc întîlniri între conducătorii principalelor patru partide — Partidul Comunist din Venezuela, Mișcarea pentru Socialism (M.A.S.), Mișcarea Electorală a Poporului (M.E.P.) și Mișcarea Stîngii Revoluționare (M.I.R.) — relevîndu-se că, în ciuda deosebirilor de vederi pe plan ideologic și al politicii sociale, prevalează necesitatea unor acțiuni concertate, care să ducă la afirmarea mai puternică a stîngii în viața politică națională. Accelerarea programelor de dezvoltare economico-socială, îmbunătățirea condițiilor de viață ale maselor, echitabila distribuire a avuției naționale fac parte din agenda de preocupări asupra cărora punctele de vedere coincid, aceste obiective figurînd ca reale imperative naționale.

Observatorii remarcă, de asemenea, specificul cadrului politic în care au loc alegerile. Caracterizată prin stabilitate și prin succesiunea neîntreruptă a guvernelor alese, Venezuela este condusă, de un larg interval de timp, de regimuri civile, numărîndu-se printre puținele state latino-americane unde la putere nu se află reprezentanți ai armatei. Pe plan economic, se manifestă un larg consens național față de lupta pentru recuperarea resurselor naturale. Se știe că, de la o vreme, imaginea Venezuelei se confundă, în concepția și ochii multora, cu un uriaș fluviu de petrol. Într-adevăr, descoperirile de dată relativ recentă au făcut din această țară una dintre marile producătoare și, în același timp, exportatoare de petrol din lume. Recunoscînd rolul mare al acestui produs pentru întreaga economie națională, ca și pentru viitorul țării, guvernul a decis naționalizarea petrolului (1 ianuarie 1976). De asemenea, a fierului (1 ianuarie 1975), a doua mare bogăție a Venezuelei. În același timp, dată fiind ponderea disproporționată în economie a acestor două resurse, una din principalele preocupări o constituie, pe lîngă menajarea exploatării lor, încercarea de diversificare cît mai rapidă a produselor de export. Creșterea economică a Venezuelei — foarte puternică în ultimii ani, dar și contradictorie — depinde în prea mare măsură de petrol ; pe de altă parte, se fac eforturi pentru o mai bună și rațională utilizare a uriașelor venituri rezultate de pe urma „aurului negru", punîndu-se mai ales problema destinației lor sociale. Acestea sînt cîteva din caracteristicile definitorii ale dezvoltării Venezuelei, țară care, pe arena mondială, se pronunță activ pentru crearea unei noi ordini economice internaționale, pentru relații echitabile între state, pentru afirmarea cursului democratic în evoluțiile politice din țările latino-americane, pentru democratizarea relațiilor internaționale.

Din populația de peste 13 milioane de locuitori a Venezuelei, circa jumătate vor vota la 3 decembrie. Dintre aceștia, un rol important va reveni, scriu cotidienele din Caracas, „indecișilor", în proporție de aproximativ 20 la sută din numărul alegătorilor. Marea lor majoritate o reprezintă tinerii, votul lor, favorabil sau nu, depinzînd de conținutul programelor electorale a principalelor partide ce se vor confrunta în apropiatele alegeri.

Anca Voican

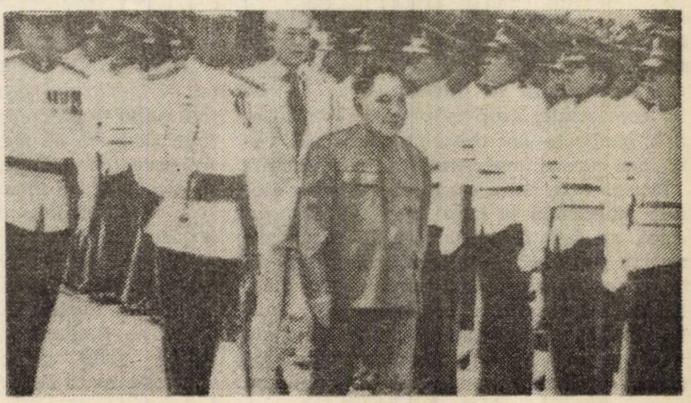

Aflat într-un turneu prin cîteva țări din Asia de sud-est, vicepremierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze, Den Siao-pin, a sosit, la 12 noiembrie, în Singapore. În imagine — primirea, pe aeroport, de către premierul singaporez Lee Kuan Yew

REPORTAJ PE GLOB

R.D. GERMANĂ

Popasuri și dialoguri

Stelian Țurlea

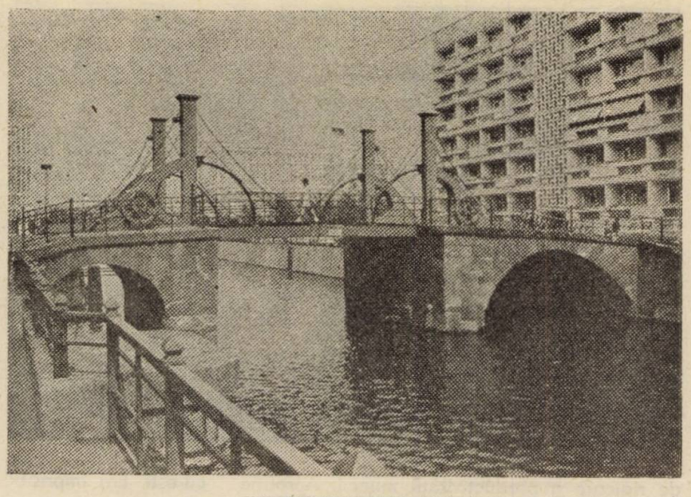

„Podul fecioarelor", urmă a vechiului Berlin, străjuit de construcții moderne

CULORILE DIN ARNIMPLATZ. Revăd Berlinul după cinci ani. Îl întîlnisem într-o vară caldă, drumurile mele se limitaseră la centru și la vreo două cartiere postbelice, cu clădiri albe ce reflectau lumina și nu-mi spuneau prea mult. Dar, Berlinul e mult mai mult decît centrul și, privind hărțile acoperind trei pereți ai sălii primăriei unde se află expuse și machete ale orașului, sînt surprins de întinderea sa. Sînt la Berlin 1,1 milioane locuitori și 500 000 locuințe. În 1990 vor fi 1,3 milioane locuitori și 600 000 locuințe. Din cele care există acum, 300 000 au fost construite înainte de război — faimoasele „cartiere muncitorești", blocuri de cîteva etaje construite în curtea închisă a altor blocuri, înghesuite, cenușii, lipsite de soare. Locuințe care trebuie, înainte de orice, asanate, cu un efort considerabil.

Arnimplatz, în spatele aleei Schönhauser, este un asemenea cartier vechi, reconstruit, cu clădirile din curtea interioară desființate, cu fațadele refăcute în stilul și culorile începutului de secol. Locuitorii s-au mutat temporar, apartamentele lor, lărgite cu băi și bucătării spațioase, i-au reprimit pe cei care au vrut să trăiască în același loc. Cum e familia Dinnies — de 40 de ani trăind în același loc — care m-a invitat să-i văd casa. Străzile din preajmă — Willi Bredel, Seelower, Paul Robeson — par desprinse dintr-un desen fericit de copil, cu clădirile vopsite în galben, în verde, în azuriu, cu înfloriturl migăluite pe pereți și balcoane și plombe conturate în culoare. Dar Arnimplatz nu e o joacă. E nevoie de curaj să dărîmi ziduri, să aduci lumină, aer și culoare.

Înțeleg de ce hotărîrea Congresului al IX-lea al Partidului Socialist Unit German — ca, pînă în 1990, să fie rezolvată problema socială a locuințelor — constituie una din prioritățile politicii social-economice a R.D.G. La Berlin și în țară. Trebuie construite mari cartiere în care vor locui sute de mii de persoane, dar trebuie, în egală măsură, să se reconstruiască, să se întinerească, să se înfrumusețeze, conform cerințelor traiului modern, alte cartiere. Dr. Bodo Freyer, șef de sector construcții generale de la primăria orașului Berlin, îmi spune că se lucrează în două etape — o perspectivă imediată, anii '80, și o alta pînă în 1990 — și că au fost elaborate șapte priorități : cercetarea condițiilor de locuit, folosirea suprafețelor, problemele centrelor sociale, suprafețele verzi, centrele de recreere, aprovizionarea tehnică cu apă și energie, transportul. Planurile adoptate și edificarea noilor cartiere țin seama concomitent de aceste priorități. În anii 1976—80, sînt construite sau renovate 75 000 de locuințe, iar pînă în 1990 vor exista 230 000 locuințe noi, vor fi renovate alte 100 000, în paralel cu desființarea a 130 000 case vechi, insalubre. Sarcina esențială este ca, în acel an 1990, structura locuințelor să se orienteze pe structura familiilor și fiecare persoană să dispună de o cameră.

Se plănuiește și se lucrează pe mai multe fronturi. Se va încerca descongestionarea centrului (inclusiv din punct de vedere al circulației) a cărui densitate depășește 600 locuitori pe hectar. În următorii 10—15 ani, centrul va fi complet refăcut, așa cum vor fi Piața Academiei, cu teatrul și cele două domuri ; și „insula muzeelor". Cunoscuta Friedrichstrasse va deveni zonă pietonală și centru comercial. Către 1990, un adevărat oraș nou va apărea în nordul Berlinului. Principiul pe care se construiește în aceste cartiere de cîte 45—50 000 locuitori : fiecare centru secundar va dispune de propriile-i magazine, grădinițe, creșe și școli, în timp ce policlinicile și locurile de recreere se vor afla în centrul principal. Cu spații verzi, multe spații verzi. Cu lumină și culoare.

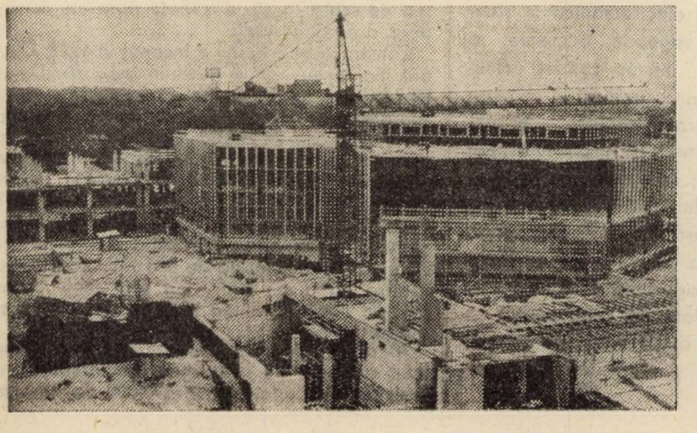

Tineri veniți din toată țara sînt răspunzători pentru mai multe obiective — industriale și sociale — construite în capitală în cadrul amplei mișcări „Inițiativa Berlin"

Pentru împlinirea unor astfel de sarcini însemnate era nevoie de ajutorul întregii țări, ajutor pe care îl acordă, educîndu-se, în primul rînd tinerii. „Inițiativa Berlin" a fost lansată de Uniunea Tineretului Liber German în 1976, cuprinde toate regiunile și înseamnă investiții importante în construcții, aprovizionare, transporturi, telecomunicații. Brigăzi de tineret din întreaga țară lucrează, cu materialul propriu, la anumite obiective din Berlin, pentru care sînt răspunzătoare, și numai pînă acum au realizat o valoare de 430 milioane mărci. Alte grupuri contribuie la realizarea unor obiective industriale din capitală. Wilfried Vogel, șef adjunct al secției care se ocupă de această inițiativă, îmi oferă datele cu evidentă satisfacție.

TIMPUL INOVAȚIILOR. Berlinul nu e numai un centru administrativ și comercial. Oamenii săi, cei din Arnimplatz sau cei ce vor locui în Marzahn, lucrează în industriile electrotehnică, a construcțiilor de mașini, confecțiilor și bunurilor de consum, în chimie. Inițiativele muncitorești sînt cuvînt de ordine în toate uzinele. La întreprinderea constructoare de mașini-unelte, muncitorii și proiectanții au reușit punerea în practică a unui nou proces în turnătorie. În 1978 se mai pot economisi, ca urmare, 10 000 ore de muncă. Produse care se realizau în 38 de trepte se obțin în 9 trepte, cu o economie de 60 la sută din timpul de muncă.

Totul e cuprins, firesc, într-o acțiune națională de inițiative și întrecere socialistă. Helmut Zieten, bonomul șef al sectorului inovații și întrecere socialistă din Consiliul federal al sindicatelor germane, îmi precizează punctele principale ale programului de inițiative alcătuit pe baza hotărîrilor Congresului al IX-lea al P.S.U.G. : accelerarea progresului tehnico-științific pentru aplicarea grabnică a noilor realizări în producție ; lupta pentru calitate și sporirea produselor cu înalte calități — „Q" (nivel mondial) — pe care, astăzi, doar 30 la sută din volumul producției de mărfuri îl dețin ; economisirea materialelor și materiilor prime, a fondurilor economice și a energiei (să nu uităm că R.D. Germană importă 90 la sută din materiile prime necesare) ; atingerea unor performanțe și norme internaționale la toate produsele ; ridicarea eficienței în relațiile export-import ș.a.m.d.

Disponibilitatea contribuției oamenilor muncii la îndeplinirea acestor cerințe e amplă. Mai mult de 2,7 milioane de muncitori lucrează după planuri proprii sau colective

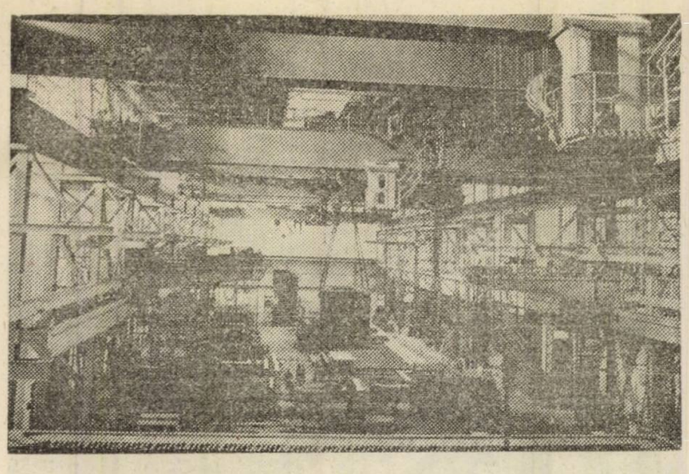

Produsele combinatului Umformtechnik din Erfurt se exportă în proporție de 90 la sută

de ridicare a productivității muncii. Aproape 1,5 milioane muncesc conform lozincii „fiecare livrează fiecăruia calitate". Aproape un milion utilizează metoda „notițelor în afară de plan", prin care înregistrează pierderile de timp de muncă pe care, împreună cu conducătorul întreprinderii, se străduiesc să le înlăture. Aproape 1,5 milioane au participat, în acest an, la schimbul de inițiative. Activitatea inovatorilor se concretizează prin participarea a 25,6 la sută din totalul oamenilor muncii, într-un mod sau altul, la sporirea productivității și a calității. Rezultatele apar, și ele, firesc : în primele nouă luni ale acestui an, au fost realizate sarcinile planului, dar și o producție suplimentară de 450 milioane mărci. Planul prevede o ridicare a productivității cu 5 la sută ; pînă acum s-a realizat deja 5,1 la sută.

Înseamnă oare aceasta că nu mai există probleme ? Ele decurg, în special, din lipsa de forță de muncă și din puținul materiilor prime. Eficiența nu a fost atinsă în toate întreprinderile. Dezvoltarea costurilor e încă mare în multe locuri. Atenția se cere îndreptată mai ales în trei domenii : economia de timp de muncă, economia de forță de muncă, economia de locuri de muncă. „Una din sarcinile economiei noastre pentru anul viitor – adaugă H. Zieten – este de a economisi 350 milioane ore muncă. Aceasta necesită inițiativa tuturor, și se poate îndeplini numai prin mijloace ale progresului tehnico-științific, prin tehnologii noi, prin alte procedee în producție".

Preocupări prioritare pe care aveam să le întîlnesc la combinatul Umformtechnik „Herbert Wernke" din Erfurt, a cărui producție se exportă în proporție de 90 la sută în 40 țări de pe cinci continente. Sarcinile planului prevăd o sporire a producției de mărfuri de 9–10 la sută anual și o creștere a productivității muncii de 7–8 la sută anual – cifre mai mari decît nivelul general. Care se îndeplinesc, cu toată lipsa de forță de muncă, prin tehnologii noi și metode de raționalizare. 95 la sută din sporirea producției se obțin prin tehnologie avansată și doar 5 la sută prin metoda de organizare a forței de muncă. 40 la sută din lucrători participă la mișcarea de inovații prin care se obțin economii de pînă la 50 la sută. Am văzut o secție modernizată în care se prelucrează, într-un proces complex și computerizat, piese pînă la 25 tone. Werner Nowak, referent pentru presă al combinatului, precizează că doar două uzine mai dispun în lume de acest sistem – ambele în Statele Unite.

„SENDER MEKANOIMPORTEXPORT BUKAREST" – Expeditor Mecano-import-export Bucureşti. Era imposibil să nu-mi rețină atenția această inscripție a unei stive de piese dintr-o hală centrală a uzinei. Aflu că între combinatul din Erfurt și Întreprinderea de mașini grele din București există un contract de cooperare, că schimburile, în cele două sensuri, între întreprinderi românești și uzinele combinatului au cunoscut o dezvoltare pozitivă în ultimii ani.

Cu prezențe românești m-am mai întîlnit în timpul periplului prin R. D. Germană. România participase la un festival internațional al artei, desfășurat la Erfurt. La Dresda era deschisă o expoziție de carte românească, prezentată mai înainte și la Berlin. În sălile de la turnul televiziunii din Berlin, Aurel Ciupe expunea mai multe tablouri.

După aceste imagini, convorbirea cu Wolfgang Dornemann, șeful secției pentru România din Ministerul Comerțului Exterior, începe firesc, ca între prieteni. „Întîlnirile dintre tovarășii Erich Honecker și Nicolae Ceaușescu – precizează interlocutorul – au dat noi perspective relațiilor comerciale dintre țările noastre. Problema colaborării economice s-a aflat în permanență în centrul convorbirilor la nivel înalt. Aș aminti vizita în România, în martie a.c., a primului ministru al R.D.G., Willi Stoph, cu prilejul căreia s-au realizat noi pași pe calea dezvoltării colaborării. Există, după părerea mea, premise foarte bune pentru dezvoltarea relațiilor noastre. Ca urmare a convorbirilor la nivel înalt și directivelor stabilite, comerțul nostru a sporit foarte mult în ultimul timp. Aș preciza că peste 70 la sută din exportul nostru în România constă în mașini grele și peste 60 la sută din importul din România îl dau produsele industriei construcțiilor de mașini. Aceste cifre arată cît de bine se completează cele două economii ale noastre, dar, totodată, și cît de mult s-a dezvoltat țara dumneavoastră în ultima vreme. Gama exporturilor și importurilor e foarte largă, cuprinzînd mașini grele, escavatoare, utilaje metalurgice, mașini textile, aparatură electrotehnică și științifică, autovehicule, vagoane, tractoare și atîtea altele. Desigur, într-un comerț echilibrat sînt necesare și alte produse – chimice, bunuri de consum, agro-alimentare –, și ambele părți depun eforturi pentru diversificarea schimburilor. Premisele colaborării – pe baza Acordului de lungă durată 1976–1980 – sînt bune. Acum se desfășoară tratative pentru schimburile comerciale pe anul viitor. Ceea ce vă pot spune cu siguranță este că se va înregistra o creștere față de 1978, pentru că principiul de bază după care ne ghidăm constă în îndeplinirea și depășirea protocoalelor".

REPORTAJ PE GLOB

SIRIA

Drumuri ale prieteniei

Crăciun Ionescu

De la Damasc la Al Saura, drumul prin văzduh durează cam o oră, survolînd peisajul deșertului din răsăritul Siriei, întindere nesfîrșită de stîncă sfărîmițată și nisipuri spulberate de vînturi stihinice, unde așezările umane sînt extrem de rare, în cele mai multe cazuri simple popasuri ale triburilor de beduini în continuă transhumanță. Călătoream pentru a doua oară la Al Saura, tînărul oraș al constructorilor giganticului baraj hidroenergetic de pe Eufrat. Mai vizitasem aceste meleaguri în vara lui 1973, cu prilejul ceremoniei ce a avut loc în momentul zăgăzuirii apelor marelui fluviu, desfășurată în prezența președintelui republicii, a guvernului și a unei mulțimi entuziaste de o sută de mii de oameni veniți de la mari depărtări pentru a saluta importantul eveniment.

Orașul născut pe loc pustiu în primii ani după începerea construcției barajului și care ajunsese pe atunci la 40 000 de locuitori și-a schimbat, în ziua ceremoniei, numele inițial de Tabka în Al Saura, cuvînt ce înseamnă în limba arabă – Revoluția. Denumire semnificativă pentru procesul de transformare înnoitoare cunoscut de această regiune periferică, în ultimul deceniu. Înainte de construirea barajului, apele Eufratului, umflate peste măsură în primăverile ploioase, inundau valea fluviului, lată de 12 kilometri, distrugînd culturile și așezările modeste din zonă. Cu toate că pămîntul este roditor, această parte a nordului Siriei constituia una din regiunile rămase mult în urmă față de restul țării, populația sa, destul de rară, trăind izolată într-un sistem patriarhal bazat pe apartenență tribală.

Regularizarea apelor fluviului, folosirea lor pentru producerea energiei electrice și pentru irigarea terenurilor de-a lungul văii prezintă, de aceea, împreună cu însemnătatea sa strict economică și una foarte profundă, de ordin social, urmărind ridicarea rapidă, modernizarea pe scară largă, din toate punctele de vedere, a nordului țării.

Construcția barajului a început în 1968. Cinci ani mai tîrziu, apele fluviului erau zăgăzuite, formîndu-se un mare lac de acumulare, cu o suprafață de 630 kmp, care a primit atunci denumirea de Al-Assad. Proporțiile barajului sînt și ele impresionante : 4 500 metri lungime, 512 metri lățime la bază și 19 metri la vîrf, 60 de metri înălțime. În cursul lunii martie a acestui an a fost inaugurată și marea hidrocentrală de la baraj, dispunînd de opt turbine cu o capacitate totală de 800 MW care poate furniza Siriei de patru ori mai mult curent electric decît dispunea țara, în total, cu zece ani în urmă.

Marele proiect de dezvoltare a Văii Eufratului prevede, de asemenea, amenajarea în final pentru agricultură a 640 000 de hectare,

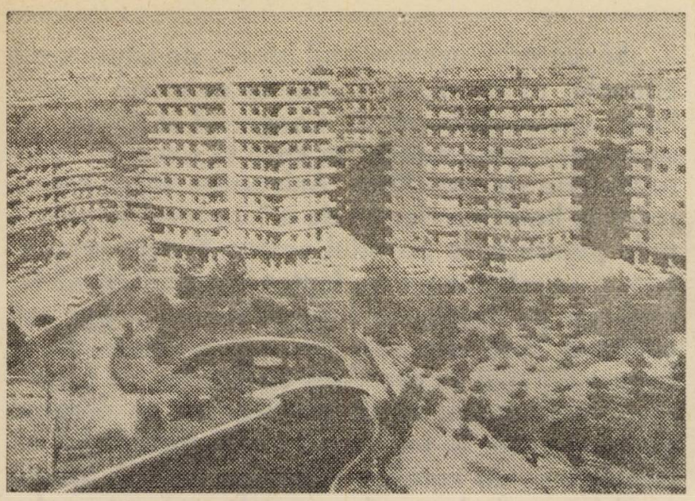

Contururile moderne ale noilor cartiere de locuințe completează continuu peisajul edilitar al orașelor siriene

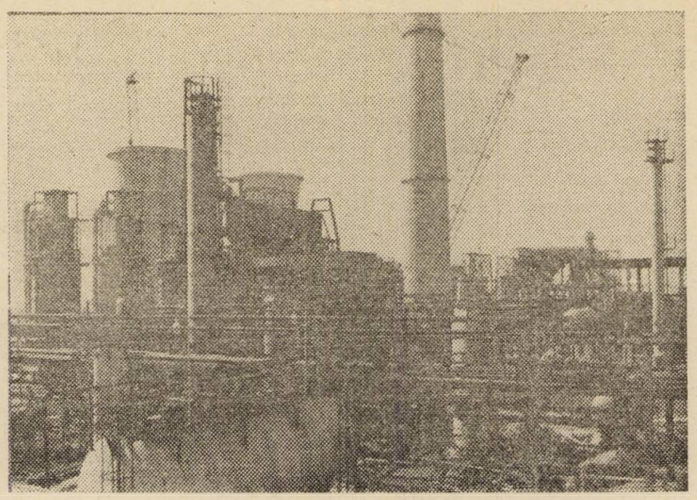

Banias, imagine sugestivă de pe șantierul marii rafinării petroliere construită în cooperare cu România

dintre care 240 000 în cursul celui de al patrulea plan cincinal al Siriei (1976–1980).

În cursul ultimei călătorii la Al Saura am avut prilejul să întîlnesc un grup de specialiști români în hidroameliorații, care lucrau de mai mult timp la proiectele de fertilizare a Văii Eufratului. De altfel, specialiștii români au fost printre primii străini solicitați să participe la lucrările din acest domeniu, în nordul Siriei. Încă din 1973, societatea „Romagrimex" a încheiat un contract cu partea siriană pentru întocmirea unui proiect de hidroameliorații pe 27 000 ha și chiar în acel an un grup de specialiști români s-au instalat la Rakka, oraș situat la 50 km est de baraj, unde se află și administrația generală a programului de amenajare a văii fluviului Eufrat. Ulterior, alte grupuri de tehnicieni români au poposit în Valea Eufratului, continuînd lucrările începute și punînd în valoare alături de colegii lor sirieni perimetre de teren redate agriculturii. Mi s-a întîmplat să discut adeseori în Siria cu simpli cetățeni sau cu persoane de răspundere, inclusiv cu ministrul Barajului de pe Eufrat, despre activitatea specialiștilor și tehnicienilor români de la lucrările de amenajare a terenurilor pentru agricultură din zona respectivă. Aprecierile au fost întotdeauna calde. Și cînd aurul holdelor de grîu și argintul cîmpurilor de bumbac vor acoperi larga vale a marelui fluviu, amintirea conlucrării cu specialiștii și tehnicienii români, ce au muncit aici ani și ani de-a rîndul, va dăinui în memoria locuitorilor regiunii ca o prețioasă contribuție la edificiul prieteniei româno-siriene, întărit continuu printr-o rodnică cooperare în diverse domenii.

Spre țărmul veșnic însorit al Mediteranei răsăritene am pornit într-o dimineață de iarnă de la Alep, străvechiul oraș din nordul Siriei ajuns astăzi la un milion de locuitori. Drumul de 180 km pînă la Lattakia, după ce părăsește la un moment dat autostrada Damascului, cotește spre vest, șerpuind printre coline aride pentru a tăia imediat văi înverzite de ogoarele cu grîu de toamnă, într-o regiune udată de fluviul Oronte și renumită, în mod special, pentru cultura tutunului de calitate. Șoseaua urcă apoi munții Lattakiei, împăduriți pînă la vîrf cu conifere, de unde susură numeroase izvoare de apă, strînse apoi, în apropierea litoralului, în rîuri repezi ce se lărgesc spre întîlnirea lor cu marea. Apropierea Lattakiei și a litoralului mediteranean este anunțată de prezența livezilor de portocali și mandarini încărcate cu fructe aurii, bune de cules. Orașul cu puternică tentă meridională, cu căsuțe cochete în culori pastel și grădini cu plante subtropicale înflorite, ne face să ne trezim în plină vară doar la cîteva ore de la plecarea din Alep, unde în cursul nopții termometrul coborîse sub zero grade și spațiile sale verzi erau acoperite de brumă.

Lattakia este principalul port maritim al Siriei. În largul bazin portuar sînt ancorate nave arborînd cele mai diverse pavilioane : grecești, iugoslave, cipriote, sovietice, japoneze etc. Nu lipsește desigur nici pavilionul românesc, Lattakia fiind de altfel cel mai apropiat port al Orientului Arab de Constanța.

Ne îndreptăm în continuare pe șoseaua litoralului mediteranean, spre Banias, port petrolier, unde își încheie traseul pipe-line-ul I.P.C. pe care este adus aurul negru tocmai de la sondele din Irak. Satele, întîlnite pe parcursul celor 80 km străbătuți de la Lattakia, au o înfățișare plăcută, fiind înconjurate de plantații de măslini bine îngrijiți. Lîngă cazanele terminalului de la Banias, pe un platou ce coboară spre țărmul mării, mărginit în stînga de un rîu subțire, se află terenul pe care se construiește cea mai mare rafinărie petrolieră din Siria, cu o capacitate anuală, în final, de 6 milioane tone. Am fost pentru întîia oară la Banias, în ianuarie 1975, în momentul inaugurării lucrărilor cînd de abia se săpau primele șanțuri. Astăzi, după trei ani, aici se înalță coloanele de aluminiu ale instalațiilor de distilare ale complexului de rafinare catalitică și ale celorlalte construcții desenînd contururile rafinăriei petroliere, rod al colaborării dintre România și Siria, pe șantierele căreia lucrează în prezent ingineri, tehnicieni și muncitori români de înaltă calificare.

Continuîndu-ne drumul, ajungem după o oră de mers cu automobilul la Tartous, portul fosfaților sirieni. Între 1971–1974, specialiști români au condus aici lucrările construcției unui complex de însilozare și încărcare pe nave a fosfaților cu o capacitate de 50 000 tone înmagazinate o dată și cu un debit de 1000 tone pe oră. Fosfații sînt aduși de la exploatările din Kneiffis, situate în deșertul răsăritean, la 300 km distanță, unde instalațiile primei mine la suprafață pentru punerea în valoare a acestei mari avuții a Siriei a fost proiectată, de asemenea, de către specialiști români.

Îndreptîndu-ne de la Tartous spre Damasc, părăsim șoseaua litoralului în apropierea frontierei libaneze, pentru a face apoi un scurt popas la Homs, al treilea oraș ca mărime al Siriei, cu circa 200 000 de locuitori. Apropierea Homsului ne este anunțată de flacăra înaltă a rafinăriei amplasată în marginea orașului, prima întreprindere de acest gen din Siria, care a suferit grave distrugeri în timpul războiului din 1973, fiind bombardată de aviația israeliană. Instalațiile au fost însă reconstruite la scurt timp după încetarea ostilităților, reintregind peisajul industrial al Homsului care urmează să se îmbogățească în curînd cu un mare și important obiectiv, esențial pentru economia națională a Siriei. Aici se construiește în cooperare cu România o mare uzină de înnobilare a fosfaților, cu o capacitate de 450 000 tone anual, situîndu-se printre principalele proiecte ale actualului plan cincinal al Siriei.

Cooperarea româno-siriană cuprinde, după cum se știe, multe domenii : îmbunătățiri funciare, proiecte agricole, prospecțiuni petroliere, valorificarea superioară a principalelor bogății ale subsolului sirian – petrolul și fosfații –, construirea de fabrici de ciment și altele.

Rodnica colaborare dintre țările noastre este ilustrată de obiectivele economice construite în cooperare și răspîndite în numeroase regiuni ale Siriei. Este adusă în acest fel o importantă contribuție la dezvoltarea generală a țării prietene care a cunoscut profunde transformări structurale în acești ultimi ani ca urmare a acțiunii de redresare inițiată de președintele Hafez Al-Assad, după preluarea puterii la 16 noiembrie 1970, moment important în evoluția modernă a Siriei pe calea progresului economic și social, al propășirii generale a țării.

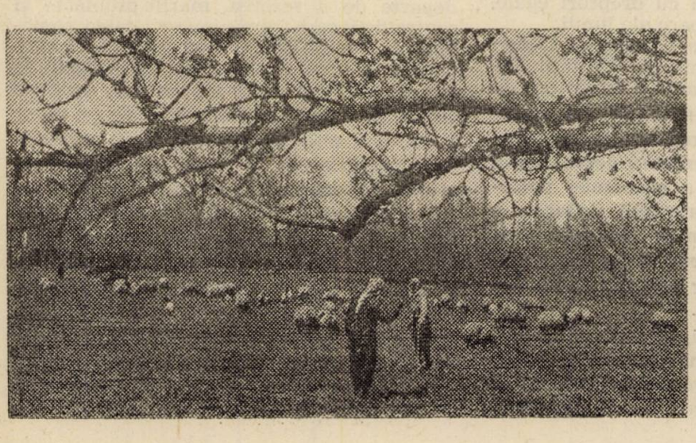

În cîmpia Goutha din împrejurimile Damascului înfloresc primăvara livezile bogate care aprovizionează cu fructe proaspete piețele capitalei siriene

„Sărbătorim evenimentul istoric, de importanță epocală, al Unirii, în condițiile avîntului făuririi Programului elaborat de Congresul al XI-lea, ale succeselor remarcabile pe care le avem în toate sectoarele de activitate. Aniversăm acest eveniment cu hotărîrea fermă de a face totul ca principiile pentru care partidul nostru, forțele progresiste și revoluționare au luptat întotdeauna să fie realizate pe deplin, ca întregul nostru popor, toți cetățenii, fără deosebire de naționalitate, să se bucure din plin de cuceririle civilizației, de cuceririle socialismului, să fie participanți cu drepturi depline, egale la tot ceea ce se înfăptuiește, să beneficieze de rezultatele muncii lor, să poată participa activ la conducerea tuturor sectoarelor de activitate, a întregii societăți".

NICOLAE CEAUȘESCU

SOCIALISMUL, cadrul împlinirii depline a idealurilor Unirii de la 1918

Făurirea statului național unitar român, la 1 decembrie 1918, de la care se vor împlini peste scurtă vreme șase decenii, se înscrie cu litere de aur în paginile istoriei milenare a poporului nostru.

Unirea de la 1918 reprezintă una din temeliile pe care ultimele trei decenii și jumătate de înaintare pe calea unei noi orînduiri sociale se întruchipează în tabloul contemporan al marilor succese dobîndite, sub conducerea încercată a Partidului Comunist Român, de oamenii muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — în construirea socialismului, în înflorirea economico-socială a patriei, în asigurarea bunăstării întregului popor.

Sărbătoarea celor șase decenii de la marea unire este, deci, nu numai un omagiu adus unor fapte glorioase din trecutul poporului nostru, ci și un prilej de pregnantă configurare a tabloului dezvoltării impetuoase a României socialiste, de reliefare a tuturor marilor succese obținute în economie, știință, cultură, în propășirea vieții materiale și spirituale a întregului popor. **„Sîntem ferm hotărîți** — declara tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la recenta plenară a Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste — **să facem ca aniversarea actului din 1918 să fie o sărbătoare a întăririi unității întregului nostru popor în jurul partidului, în lupta pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate în România !"**

Peste 100 000 de participanți la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, la 1 decembrie 1918, au reprezentat voința de unire a întregului popor român, aspirația secular pentru care au luptat și s-au jertfit generațiile de înaintași, în confruntarea neîntreruptă cu forțele ostile existenței de-sine-stătătoare a națiunilor.

Marcînd întruchiparea obiectiv-istorică a comunității de origine, limbă, interese social-economice și cultură a românilor de pretutindeni, legăturile politice seculare și împlinirea unor aspirații identice de unitate, independență națională, progres social și bunăstare, înfăptuirea statului național unitar român este departe de a fi reprezentat rezultatul unor momente conjuncturale, al înțelegerilor intervenite la masa tratativelor. Actul unirii s-a impus ca o necesitate obiectivă înscrisă pe coordonatele evoluției istorice, a fost consecința unor cerințe legice, al luptei maselor largi populare, a întregului nostru popor, hotărît să facă totul pentru a se uni într-un stat unitar, pe deplin conștient că numai în acest fel își putea deschide calea spre progres, spre afirmarea cu drepturi egale, în rîndul celorlalte popoare ale lumii.

Așa cum se arată în Chemarea Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste privind aniversarea a 60 de ani de la formarea statului național unitar român, **„prin unire s-a realizat cadrul propice pentru o mai accentuată dezvoltare a forțelor de producție, a economiei naționale, pentru o mai puternică înflorire a științei și culturii, pentru intensificarea mișcării muncitorești, revoluționare, a activității tuturor forțelor progresiste ale societății".**

Se poate afirma, deci, că anii ce au urmat primului război mondial — perioadă de puternic avînt revoluționar și care a adus numeroase prefaceri în evoluția națiunii și statului nostru — mărturisesc o serie de trăsături comune cu epocile care au urmat după alte momente cruciale din etapa făuririi statului român modern : după unirea Principatelor, de la 1859, cînd, de asemenea, au avut loc numeroase transformări sociale, economice și altele cu caracter burghezo-democratic ; după războiul de independență de la 1877—78, cînd România, odată cu cucerirea independenței de stat, a pășit pe calea unei dezvoltări economice accelerate, de tip capitalist.

În deceniile care au urmat actului de unire de la 1918 a avut loc în țara noastră, de asemenea, o intensă dezvoltare a industriei, a bazei tehnico-materiale a societății, a activității politice, culturale și artistice. Factorul specific, decisiv, care deosebește radical această epocă de cele precedente, a fost însă dezvoltarea mișcării revoluționare, muncitorești, a acțiunii forțelor progresiste, care, odată cu crearea și activitatea viguroasă a Partidului Comunist Român, au beneficiat de forța conducătoare, clarvăzătoare, pentru afirmarea lor tot mai energică pe arena vieții politice a țării.

Realizările devenite posibile prin înfăptuirea actului Unirii de la 1918 au fost însă departe de a rezolva marile probleme și contradicții care frămîntau societatea românească. Faptul că puterea politică și economică a țării a continuat să rămînă în mîinile burgheziei și moșierimii, care au căutat să tragă toate foloasele de pe urma înfăptuirii unității statale, să-și consolideze pozițiile lor de clasă, prin înăsprirea asupririi oamenilor muncii, a făcut ca procesul transformărilor pentru care luptaseră și continuau să lupte masele, să se desfășoare într-un ritm lent și anevoios. În economia țării s-au menținut puternice rămășițe ale relațiilor de producție feudale, cu consecințele negative ce au decurs din această stare de lucruri, contradicțiile sociale s-au ascuțit, libertățile cetățenești au fost adeseori ignorate sau încălcate, de-

mocrația burgheză avînd preponderent un conținut declarativ și formal. În vederea perpetuării și consolidării dominației de clasă, regimul burghezo-moșieresc a dus o politică de discriminare și învrăjbire națională, încercînd tot timpul să anihileze solidaritatea de luptă a oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități ; capitalurile străine și-au întins operațiunile în sectoarele vitale ale economiei, afectînd grav independența și suveranitatea națională nu numai pe plan economic, ci și politic ; în sfîrșit, ținta principală a represiunii burghezo-moșierești a fost lupta revoluționară a clasei muncitoare, partidul comunist și fiii cei mai devotați ai poporului, care adeseori au înfruntat un regim aspru, de teroare polițienească.

Adevărata cotitură în viața poporului nostru și a statului român, care avea să ducă la eliberarea tuturor forțelor creatoare ale națiunii, la unirea autentică a tuturor resurselor umane și materiale și orientarea lor în direcția progresului rapid, neîntrerupt al societății și al fiecăruia dintre membrii săi, s-a împlinit odată cu eliberarea țării, în sfîrșitul de vară a anului 1944. Organizată și condusă de Partidul Comunist Român, forța politică a țării aflată fără rezerve la înălțimea misiunii istorice de rezolvare a problemelor fundamentale ale societății românești în interesul întregului popor, insurecția națională armată antifascistă și antiimperialistă din august 1944, a deschis calea largă pentru desfășurarea victorioasă a revoluției populare, a inaugurat epoca unor profunde transformări înnoitoare în societatea românească. De atunci, sub conducerea încercată a partidului comunist, poporul nostru a pășit hotărît pe calea edificării noii orînduiri socialiste, a împlinirii idealurilor de dreptate socială și națională ale generațiilor de înaintași, afirmînd dreptul său sacru de a fi pe deplin stăpîn pe destinele sale. **„Ceea ce n-a realizat și nu putea realiza regimul burghezo-moșieresc** — arăta secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu, — s-a realizat odată cu înfăptuirea insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste, cu trecerea la revoluția democratică și apoi socialistă, cu cucerirea puterii politice de către masele largi populare, în momentul în care poporul a devenit cu adevărat stăpîn pe destinele sale, asumîndu-și rolul de făuritor conștient al propriei sale istorii libere și independente".**

Pe măsura succeselor revoluției populare și înaintării în construcția socialismului, unitatea și independența țării s-au așezat pe temelii mereu mai solide, afirmîndu-se ca atribute esențiale ale politicii Partidului Comunist Român, ale statului nostru independent, unit și suveran. Aspirația secular㠠a generațiilor trecute, unirea de la 1918, a dobîndit astfel, în zilele construcției socialismului, valori noi, înnobilate și îmbogățite de prefacerile radicale din viața întregii țări, de larga mobilizare a întregii națiuni, pentru traducerea în viață a celui mai amplu program de dezvoltare cunoscut în întreaga istorie a României. O unitate puternică, calitativ superioară, a întregului popor în jurul partidului și secretarului său general, tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** constituie, de-a lungul perioadei scurse de la Congresul al IX-lea al partidului, chezășia unei impetuoase dezvoltări, pe toate planurile vieții economico-sociale. Această unitate de aspirații și muncă, această coeziune creatoare a întregii noastre națiuni socialiste, face ca România de azi să prezinte imaginea unei țări socialiste în plin avînt. Economia națională înregistrează ritmuri înalte de dezvoltare, se obțin succese hotărîtoare în industrializarea socialistă și modernizarea agriculturii, în făurirea noii baze tehnico-materiale a societății. Crește continuu venitul național și, pe această bază, se ridică neîntrerupt nivelul de trai al poporului, esența însăși a orînduirii socialiste și țel suprem al comuniștilor. Pe temelia comunității de interese și aspirații ale tuturor oamenilor muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități —, sub conducerea Partidului Comunist Român se dezvoltă și se întărește continuu unitatea social-politică a întregului popor.

Sub semnul unității națiunii noastre socialiste, pe baza politicii științifice a partidului nostru, a hotărîrilor Congresului al XI-lea, Programului partidului elaborat la acest congres, țara noastră va continua în următorii ani — inclusiv în cincinalul 1981—1985 — dezvoltarea într-un ritm susținut atît a industriei, cît și a agriculturii și a celorlalte sectoare. Astfel, în 1985, România va depăși stadiul de țară în curs de dezvoltare, urmînd să treacă în rîndul statelor cu o dezvoltare medie.

Ca urmare a succeselor remarcabile consemnate în dezvoltarea internă, în făurirea unității și coeziunii de tip nou, socialist, a națiunii noastre, România socialistă, stat independent și suveran, își extinde sistematic relațiile cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea lor socială. Țara noastră se manifestă ca o prezență activă pe arena internațională, aduce o contribuție remarcabilă la soluționarea marilor probleme care confruntă omenirea, în interesul colaborării, bunei înțelegeri și prieteniei între popoare, al cauzei păcii și progresului în lume. La baza întregii activități internaționale a României socialiste stau principiile independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi, renunțării la folosirea forței și la amenințarea cu forța în relațiile dintre state, principii ce se afirmă drept singurele în măsură să asigure pacea, securitatea și cooperarea între națiuni și care capătă o tot mai largă recunoaștere internațională.

România socialistă de astăzi reprezintă traducerea în viață a idealurilor și speranțelor multor generații de înaintași, inclusiv ale înfăptuitorilor Unirii de la 1918. Ele se definesc ca împlinirea luptei și muncii libere ale întregului nostru popor care creează o societate nouă, superioară — societatea socialistă multilateral dezvoltată.

Este pe deplin firesc, deci, ca împlinirea a 60 de ani de la făurirea statului național unitar român să fie sărbătorită astăzi de întregul popor român strîns unit în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** acționînd pentru consolidarea libertății și suveranității patriei, a marilor sale cuceriri revoluționare, a ridicării prestigiului de care se bucură în lume România socialistă — promotoare activă a edificării unei lumi de pace, mai bună și mai dreaptă.

Radu Toma

OMAN

Progrese semnificative

Situat în sud-estul Peninsulei Arabice, la confluența unor străvechi civilizații, Omanul, care ocupă o suprafață de 212 457 kmp, avînd o populație de peste 800 000 locuitori, este angajat, astăzi, în procesul dezvoltării de sine stătătoare, al lichidării grelei moșteniri a trecutului de dominație. Realizările remarcabile obținute în ultimii opt ani de Oman, care era ținut, pînă nu demult, departe de beneficiile civilizației contemporane, au la bază preocupările pentru valorificarea, în interesul național, a resurselor naturale, îndeosebi a petrolului. Omanul se situează printre principalii producători și exportatori de petrol din zonă. Rezervele totale de petrol ale țării sînt estimate la 5,25 miliarde barili, experții prevăzînd pentru anul 1979 o producție de petrol de un milion barili pe zi.

Concomitent cu valorificarea intensă a bogatelor zăcăminte de țiței de la Natin, Fahud Yibal și Al Huweissah, au fost descoperite și date în exploatare noi cîmpuri petrolifere, în sudul țării, permițînd creșterea considerabilă a venitului național. Autoritățile din Oman au anunțat, totodată, că zăcămintele de gaze naturale descoperite în regiunea Yibal vor fi valorificate odată cu realizarea unui proiect de anvergură, care va permite obținerea unei cantități de 1,4—4 milioane metri cubi de gaz pe zi, cantitate ce va fi utilizată pentru funcționarea unei centrale termice, a unei uzine de desalinizare a apei marine și a unei fabrici de ciment.

Au fost, de asemenea, adoptate măsuri pentru prospectarea și valorificarea altor importante resurse — cupru (rezervele sînt estimate la 18 milioane tone), magneziu, azbest, crom, nichel, zinc, cărbune.

Paralel cu preocupările vizînd valorificarea acestor resurse, o atenție deosebită este acordată dezvoltării agriculturii, ramură tradițională, în care continuă să lucreze cea mai mare parte a populației. Se preconizează extinderea suprafețelor irigate, diversificarea culturilor agricole, utilizarea tehnicilor moderne în domeniul agriculturii. Avînd în vedere poziția geografică a Omanului, la țărmurile Oceanului Indian, pescuitul a fost, de asemenea, o îndeletnicire străveche a locuitorilor acestor meleaguri, ceea ce favorizează, astăzi, dezvoltarea unei noi industrii — de prelucrare și industrializare a peștelui.

Se cuvine relevat faptul că planul de dezvoltare a țării pentru perioada 1976—1980, care pune accentul pe valorificarea cît mai intensă a tuturor resurselor țării, prevede un ritm anual de creștere a produsului național global de 12,6 la sută. Omanul este membru al Ligii Arabe, al Organizației Națiunilor Unite, dezvoltînd relații cu numeroase state, din diverse regiuni ale lumii. Stabilirea, în anul 1974, a relațiilor diplomatice între România și Oman a deschis calea dezvoltării raporturilor de colaborare româno-omaneze, în beneficiul reciproc, înscriindu-se în contextul legăturilor de prietenie dintre România și țările arabe, al cauzei păcii și cooperării internaționale.

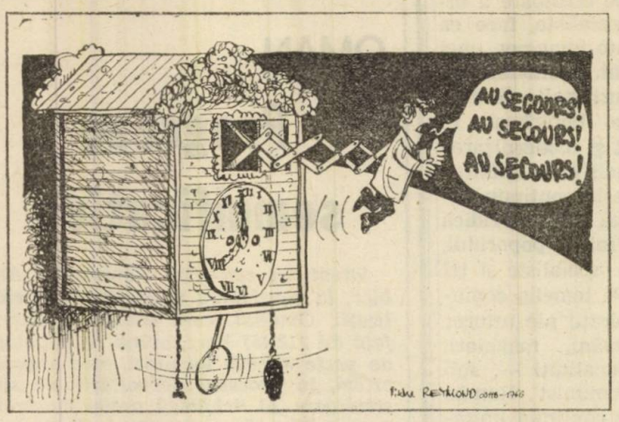

CEASURI. Criza a ajuns și în industria ceasurilor. Faimoasele întreprinderi elvețiene producătoare de orologii sînt îngrijorate de declinul afacerilor lor : o dovedește scăderea efectivelor forței de muncă utilizate — cu cinci ani în urmă, 80 000 persoane, în prezent doar 50 000. Iar pentru viitor este previzibilă suprimarea a încă 20 000 posturi. Ceea ce a determinat pe caricaturistul de la „Tribune de Genève" să imagineze acest ceasornic care strigă : „ajutor"

1000 FOTO

Profit

Documente tulburătoare denunță foametea care mai bîntuie pe planeta noastră și pe care nu putem s-o trecem doar în contul naturii capricioase. O știre scurtă – doar cîteva rînduri – ne obligă să ne gîndim la victimele acestui flagel și la paradoxurile contemporane. Aflăm, astfel, că în anul financiar 1977–78, în țările Pieței comune au fost distruse peste 200 000 tone fructe și legume. Erau, printre ele, 30 000 tone mere, 23 000 tone tomate, 60 000 tone piersici etc. Transformarea lor în gunoaie a avut un singur scop : menținerea prețurilor la un nivel ridicat.

Furtună

Un Poseidon de bronz a dezlănțuit o furtună... la Edinburgh. Un alt gen de furtună decît cele atribuite de obicei zeului mării dar, oricum, a produs vîlvă. Faptul s-a petrecut la Muzeul regal și a avut, în continuare, drept scenă localul poliției. Simplu : un Poseidon a fost împrumutat onorabilului muzeu. Deocamdată, nimic neobișnuit. Însă, acest Poseidon – asigurat pentru 820 000 lire sterline – s-ar părea că este exact statuia descoperită acum cîțiva ani în golful Napoli și dispărută, într-un mod rămas enigmatic, din Italia.

Ecologie

Ecologii s-au înmulțit în toată lumea. Unii poartă campanii locale, alții au ambiții naționale. Au apărut chiar și ecologi preocupați în egală măsură de mediul ambiant ca și de fotolii parlamentare. În sfîrșit, aflăm acum despre ecologii din Rhodesia și Africa de Sud. Dumnealor plîng de mila crocodililor. Soarta acestor animale lipsite de blîndețe și care ar popula planeta de 140 milioane de ani îi neliniștește, deși trebuie să recunoaștem că, dacă este vorba de neliniște, ar avea la fața locului mult mai numeroase motive. Un mediu infectat de rasism este tot atît de periculos, ba chiar mai periculos, decît unul poluat prin imprudențe industriale. Iar între soarta crocodililor și cea a oamenilor, domnii ecologi n-ar trebui să ezite în alegere...

„FIESTA DE LA BICICLETA". 30 000 persoane au participat pe străzile Madridului la o „fiesta" neobișnuită, o veritabilă sărbătoare a bicicletei, mijloc de transport nepoluant. Manifestanții, salutați de primarul capitalei spaniole, protestau împotriva poluării atmosferei și a risipei de energie pe care o provoacă circulația automobilistică

Negustorul

Cronica judiciară din ziarele pariziene îl are din nou ca erou pe Fernand Legros. Destui îl consideră pe acest negustor de tablouri un escroc. Este adevărat, un escroc de mare clasă. Negustorul intrat în legendă (la 25 de ani sărbătorea primul său milion de dolari cîștigat) a început seria scandalurilor în 1963 cînd a vîndut un fals Toulouse-Lautrec unui bogat american. Dar „celebritatea" a dobîndit-o în 1967, cînd unul din magnații americani ai petrolului l-a acuzat că i-a vîndut – pentru 2 000 000 dolari – 58 tablouri din care... 44 erau false. Ultima ispravă : furt de mobilier și degradări comise într-un castel închiriat. Ceea ce l-a adus pe Legros în banala situație de arestat...

Achiziție

Ziarul „Le Soir", care apare la Bruxelles, a aflat dintr-un raport confidențial că statul major al armatei belgiene s-ar găsi în fața unei dileme : ce vehicule pentru transportul infanteriei să achiziționeze ? La startul competiției se aliniază vehicule americane, franceze și elvețiene. Dezvăluirea a deranjat oficialitățile, deoarece într-un moment în care economia belgiană suferă de pe urma crizei, bugetul cunoaște complicații serioase, iar șomajul crește, achiziția în cauză (1 189 vehicule) ar valora 27 miliarde franci belgieni. Fapt care explică supărarea afișată de autorii raportului ce nu au reușit să-l păstreze confidențial.

Grevă

Birjarii din Roma s-au pus în grevă. Cele 80 de trăsuri care, de obicei, se strecoară printre lungile convoaie de automobile n-au mai apărut pe străzi. Chiar dacă prin meserie aparțin altui timp, nu pot rămîne insensibili la asaltul prezent al inflației : birjarii revendică dreptul la îmbunătățirea condițiilor de viață. Pînă la soluționarea revendicărilor lor, turiștii trebuie să renunțe la romanticele plimbări...

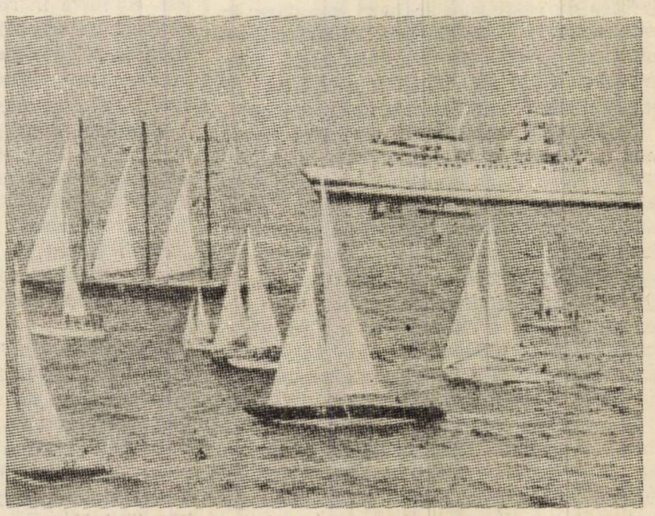

„COURSE DU RHUM". 4 000 mile marine despart portul breton Saint Malo de Pointe-à-Pitre, în Antile. 4 000 mile care au reprezentat, cîndva, „drumul romului" și pe care într-o îndrăzneață regată transatlantică încearcă să le parcurgă navigatori mai mult sau mai puțin celebri. La start s-au aflat aproape 100 ambarcațiuni. Cîte vor ajunge pe linia de sosire ?

Amintire

344 pagini, 100 fotografii. Drama de la Hiroşima şi Nagasaki relatată de martori oculari. Fotografiile redau, în culori, clipele de groază ale bombardamentelor. Volumul, editat de un grup de cetăţeni japonezi dornici să cinstească memoria victimelor, a cunoscut un larg interes. Peste 10 000 exemplare au fost vîndute în Japonia la preţul de 55 dolari. Sumele strînse sînt folosite, în mare măsură, pentru o nouă ediţie ce va fi difuzată în 65 de ţări. Se proiectează trimiterea cărţii unor oameni politici, conducători de state. Pentru ca îngrozitoarele clipe de la Hiroşima şi Nagasaki să nu se mai repete. Niciodată şi nicăieri !

Dolar

Dolarul va rămîne moneda prin care se reglementează livrările de petrol – a subliniat viceministrul saudit al petrolului, şeicul Abdul Aziz Al Turki, într-un interviu acordat cotidianului vienez „Die Presse". El a afirmat că dolarul se menţine ca o monedă forte, slăbiciunile sale – care au cauzat Arabiei Saudite „pierderi foarte ridicate" – datorîndu-se în special speculaţiilor.

Optimism

Lacrimile vărsate pe mormîntul cinematografului s-au dovedit înşelătoare. Lumea aceasta magnifică, a viselor şi deziluziilor, a cunoscut clipe grele, dar a supravieţuit şocului concurenţei cu micul ecran. O dovedesc bilanţurile optimiste ale marilor companii americane. Societatea Walt Disney a realizat o cifră de afaceri record : 741 000 000 dolari, cu o creştere de 20 la sută a beneficiilor faţă de 1977. La "20-th Century Fox" domneşte o veritabilă euforie : cifra de afaceri a atins – în nouă luni – 470 000 000 dolari. Nici bătrînul M.G.M. nu stă mai slab – cu 400 000 000 dolari şi un salt de 49 la sută în materie de profituri.

Majorat

Spaniolii au devenit majori începînd de la vîrsta de 18 ani. Hotărîrea a fost adoptată de guvernul de la Madrid, care a redus cu trei ani pragul majoratului. Primul efect practic îl reprezintă accesul la urne cu ocazia viitorului referendum constituţional. La 6 decembrie, un milion şi jumătate de tineri vor putea, astfel, să-şi exprime opţiunile

Pierderi

Cele 88 de zile în care „New York Times" n-a mai ieşit din gurile rotativei înseamnă o pierdere de 28 milioane dolari. Cotidianul, care de obicei înregistrează beneficii, a cunoscut o inversare de situaţie puţin obişnuită.

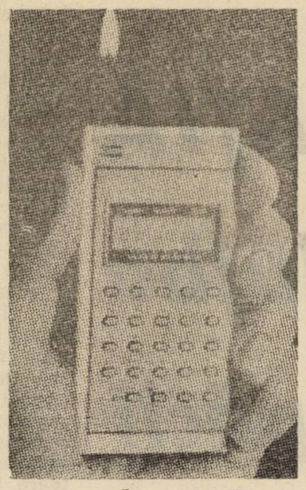

BRICHETĂ CALCULATOR. Într-o epocă în care tehnica realizează veritabile minuni şi-a făcut apariţia o curioasă brichetă care are darul nu numai de a aprinde ţigări, ci şi de a efectua calcule, de a comunica ora exactă, ca şi data. „Le Soir" crede că o asemenea brichetă (sau mai exact calculatorul deghizat sub formă de brichetă) are capacitatea de a reconcilia pe fumători cu înveteraţii adversari ai fumatului...

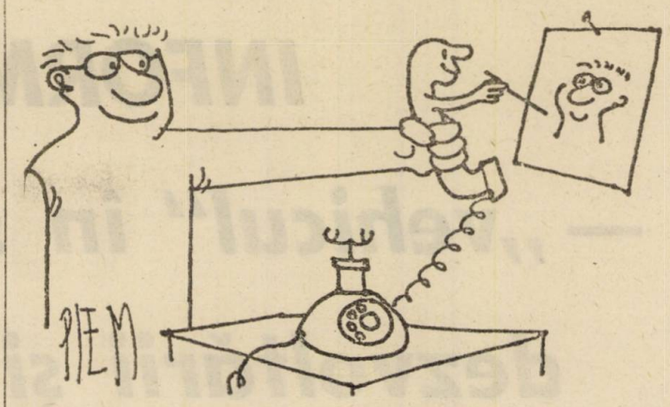

DESEN PRIN... TELEFON. Desenul acesta nu a fost transmis de autor în modul obişnuit, pentru a parveni la redacţia ziarului „Le Figaro". Caricaturistul Piem l-a expediat prin... telefon. Noul telecopiator „S 360" primeşte şi expediază în mai puţin de trei minute orice document (text, foto, desen) de format standard 21×29,7, cu o fineţe de un sfert de milimetru. Elementul cel mai important este acela că „S 360" poate fi branşat la reţeaua telefonică uzuală

Apă

Întreprinderea care se ocupă cu distribuirea apei la Roma a întocmit o listă de „răi platnici". Facturile care aşteaptă a fi achitate ating aproape zece miliarde de lire. Ciudat, aceşti „răi platnici" nu sînt nişte obscure persoane lipsite de simţul datoriei. Spre surprinderea multora s-a aflat că 11 ministere n-au considerat necesar să acopere sumele, că alături de ele se află Universitatea şi – incredibil – chiar... Palatul Justiţiei. În sfîrşit, pe aceeaşi listă este trecut şi Vaticanul, căruia i se revendică 900 000 000 lire pentru cei 250 litri de apă livraţi în fiecare secundă.

PAUZĂ. Bursa din Frankfurt pe Main cu agitaţia ei frenetică, cu echilibristica devizelor, cu prăbuşiri şi redresări monetare. Dar toate acestea sînt date uitării la ora dejunului. Atunci liniştea coboară peste sanctuarul bursier şi zecile de telefoane devin inutile...

Candidatură

Willy Brandt a dat asigurări că nu candidează la preşedinţia parlamentului „celor nouă". Fostul cancelar va candida pentru această adunare, dar ambiţiile sale nu depăşesc obţinerea unui loc de deputat în acest controversat parlament.

Contrabandă

Un vapor de 195 tone, o ambarcaţiune rapidă, două camioane şi peste două tone de ţigări au fost confiscate de poliţia din Neapole într-o singură noapte. Pe drumurile ascunse ale contrabandei, „accidentele" se înmulţesc...

SCHIMBARE. Guvernul landului Bavaria este condus, în prezent, de Franz Josef Strauss, preşedintele U.C.S. În fotografie : prima şedinţă a noii echipe ministeriale bavareze

Şampanie

O informaţie din Paris ne face cunoscut că experţii au ajuns la concluzia finală privind şampania din producţia acestui an : este de bună calitate, dar mai puţină (cantitativ) decît altă dată, ceea ce va face să fie mai scumpă... Francezii se vor bucura pentru calitate, dar vor fi mai puţin încîntaţi de posibilele creşteri de preţuri...

Rubrică realizată de M. Ramură

INFORMAȚIA — „vehicul" în slujba dezvoltării și păcii

Ioniță Olteanu

Informația și comunicațiile de masă constituie un imens vehicul al civilizației moderne. În lume operează peste 22 000 de stații de emisie prin radio, mai mult de 800 milioane radioreceptoare, peste 300 milioane de televizoare. Zilnic apar 8 000 de titluri de ziare cu un tiraj de peste 300 de milioane de exemplare. Agențiile de presă transmit în medie peste 3 000 de știri pe probleme diferite în fiecare **minut**. Nemaivorbind de editarea de cărți, producția de filme și alte mijloace de comunicare de masă, este evident că aceste structuri reprezintă o dimensiune a vieții contemporane, cu profunde înrîuriri asupra concepțiilor și valorilor vehiculate și asimilate, asupra aspirațiilor și stilului de viață. Se poate spune că informația a devenit, alături de hrană, apă, îmbrăcăminte și adăpost, una din cerințele umane de bază. Omul obișnuit al zilelor noastre scrutează micro sau macrouniversul de cîteva ori pe zi, prin ascultarea știrilor de dimineață, lectura ediției de dimineață și de după-amiază ale ziarelor, prin televiziune etc.

Să nu ne lăsăm, însă, prinși în capcana cifrelor globale. Tabloul înfățișat nu trebuie să ne facă să pierdem din vedere semnificația plină de dramatism a întinselor sale „pete albe". El pune în evidență existența unor flagrante decalaje. În circa 30 de țări africane și asiatice nu există nici un serviciu de televiziune, multe din ele nu posedă nici un cotidian propriu, iar cele existente nu ajung la mai mult de 10 cititori dintr-o mie de locuitori. În aproape 60 de țări de pe continentele asiatic și african numărul celor care dispun de radioreceptoare la 1 000 de locuitori se situează mult sub 100. Peste 30 de țări în curs de dezvoltare din Africa, Asia și America Latină nu dispun de agenții naționale de presă.

Penetrare culturală

Un studiu elaborat de UNESCO privind situația mass mediei în zeci de țări relevă că doar cîteva agenții gigant de presă, care nu sînt altceva decît uriașe întreprinderi, domină difuzarea mondială a informațiilor **spre, de la** și chiar **între** țările în curs de dezvoltare. Numeroase cercetări internaționale relevă că astăzi cele mai importante agenții de presă (United Press International, Associated Press, Reuter, France-Presse etc.), cu puternice legături cu alte ramuri, programe de televiziune, de film, case de editură, sisteme de reclame etc., dețin un cvasimonopol asupra fluxurilor internaționale de informații. Și în acest plan, al comunicațiilor de masă și informației, situația actuală continuă să reflecte în mod esențial tipul structurilor și principiile vechii ordini, poziția oligopolitică și dominantă a „centrelor" internaționale de putere și dependența „periferiei".

Un imens aparat al sistemului transnațional de comunicații, cuprinzînd agenții de știri, stații și programe de radio și televiziune, sateliți de comunicații, un amplu evantai de ziare și reviste, case de filme, de editură, agenții publicitare și de informații, bănci de date etc., difuzează la scară mondială produsele unei adevărate „industrii a conștiinței". Ele se constituie într-un veritabil instrument ideologic, de penetrare culturală. Zi de zi, acest vehicul este folosit pentru răspîndirea modelelor economice și socio-culturale, a stilului de viață al centrului, a etosului consumerist și al unor valori profund alienatoare, subminînd identitatea culturală a tinerelor state în curs de dezvoltare. Rezultatele unui studiu privind impactul marilor agenții de presă asupra informării „lumii a treia" conduc, după expresia lui Louis Da Costa, directorul revistei „Afrique Nouvelle", la o singură concluzie : **drogare politico-culturală.** Prin determinările pe care le creează în conștiințele individuale și colective și influențele pe care le exercită pe plan economic, politic, cultural etc. se poate ajunge la îngrădirea capacității țărilor în curs de dezvoltare de a implementa în mod suveran politici proprii de dezvoltare economică și socială, la ridicarea unor bariere în calea dezvoltării independente.

Așa cum reiese din ampla și pătrunzătoarea analiză făcută situației internaționale de tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea prezentată activului de partid și de stat în luna august, în procesul de decolonizare, se constată că intervenția militară este înlocuită cu exercitarea de presiuni economice și de altă natură, iar lupta pentru decolonizare trebuie continuată pe diferite planuri și după cucerirea independenței. Președintele României exprima limpede această realitate, arătînd că : **„Nu trebuie să considerăm nici o clipă că, odată cu cucerirea independenței politice, s-a încheiat lupta de eliberare națională. Dimpotrivă, lupta pentru întărirea independenței economice și politice a noilor state, pentru o colaborare cu adevărat echitabilă cu aceste țări, pentru lichidarea cît mai grabnică a subdezvoltării reprezintă o continuare a luptei de eliberare națională a popoarelor".**

Chiar și acolo unde nu sînt lansate bombe sau rachete și nu se văd răni deschise și sîngerînde, invazia continuă. În forme mai rafinate, mai ascunse, provocînd uneori răni adînci în spiritul și conștiința unor colectivități, ea ne amintește de expresia lui Pablo Neruda de „Vietnam silențios". Pînă la 80 la sută din informațiile prezentate în țările în curs de dezvoltare sînt difuzate de marile agenții de presă. Ele pregătesc în mod preponderent imaginea asupra ceea **ce se petrece în lume, ce este important, ce este drept,** creînd o conștiință unilaterală. Hotărînd selecția știrilor pe baza intereselor politice și economice specifice, ele distorsionează adesea informația prin cele mai diverse mijloace : supralicitarea în prezentarea unor evenimente, asocierea unor fapte izolate sau condiționarea unor evenimente, sugerarea implicită a unor concluzii tendențioase sau adesea chiar prin trecerea unor evenimente sub tăcere. Sînt edificatoare concluziile unei cercetări efectuate de principalele 16 cotidiene din America Latină, care relevau că cea mai mare parte din spațiul lor grafic era ocupat de evenimente petrecute în țările dezvoltate, în timp ce evenimente importante pentru țările în curs de dezvoltare, unele petrecute chiar pe continent, erau neglijate. De exemplu, nașterea Republicii Surinam a fost trecută sub tăcere de multe ziare. Or, nu trebuie să uităm că, cel mai adesea, pentru omul obișnuit, despre ceea ce nu se scrie sau nu se vorbește înseamnă că nu s-a întîmplat.

„Laissez-faire" ?

În instrumentarul marxist de cercetare, analiza „în favoarea cui" constituie un demers cheie. De fapt, în favoarea cui se realizează așa-zisa circulație liberă a informației ? Întrebarea nu este retorică. Ea este deplin legitimă, mai ales că astăzi a devenit transparent faptul că marile agenții de presă își extind activitatea în numele principiului „circulației libere a informației", legitimînd dreptul de a acționa exclusiv în interesele proprii, fără nici un control național sau internațional. Așa cum este utilizat principiul în prezent de agențiile transnaționale, el se constituie ca o consacrare formală în domeniul informației a „laissez-faire"-ului, dîndu-le o adevărată „carte blanche" pentru utilizarea informației ca un mijloc de dominație și opresiune. Întotdeauna „laissez-faire"-ul s-a făcut în favoarea celui puternic și în dauna celui slab. În acest sens, „circulația liberă" nu este diferită de alte concepte mistificatoare cum sînt „piața liberă" sau „întreprinderea liberă", care semnifică în fapt libertatea celor puternici de a-i exploata pe cei slabi, de a-și crea avantaje unilaterale.

Țările în curs de dezvoltare au început, în ultimii ani, să-și exprime și în cadrul UNESCO părerea că principiul „circulației libere a informației" a fost utilizat ca o perdea de fum ideologică pentru a acoperi fluxul unilateral al informației și un mijloc de creare a dependențelor culturale și politice de „modelele" centrului. În fapt, folosirea în scopuri abuzive a acestui principiu a avut ca rezultat concentrarea și consolidarea controlului „circulației libere" de către marile agenții de presă, inclusiv **către, de la** și **în** cadrul țărilor în curs de dezvoltare. Așa cum se remarcă și în Proiectul de program al UNESCO, întocmit pentru a XX-a sesiune a Conferinței sale generale, care se desfășoară în aceste zile la Paris, utilizarea tehnologiilor moderne de comunicații — cum sînt și cele prin satelit — pot să ducă la penetrare abuzivă și perturbatoare pentru mijloacele naționale de informații, punînd în pericol identitatea culturală și independența națională a

tinerelor state angajate în procesul emancipării lor. Astfel, principiul „circulației libere a informației" se întoarce împotriva lor prin inundarea cu fluxuri din exterior, în timp ce vocea lor rămîne neauzită.

În pofida gravității și urgenței lor, a responsabilității comune, realitățile, problemele și preocupările „lumii a treia" sînt încă în mare măsură ignorate de mijloacele de comunicații de masă. Informația constituie prin excelență o unealtă euristică și trebuie stimulată să-și asume acest rol în favoarea cunoașterii și progresului omenirii. Fluxurile cvasiunidirecționale au transformat, însă, o imensă masă din opinia publică mondială și îndeosebi pe cei din țările în curs de dezvoltare, într-un auditoriu pasiv, într-un simplu spectator. Ele se găsesc astfel în imposibilitate de a informa lumea asupra problemelor și aspirațiilor lor, să-și aducă contribuția specifică la cultura umanității. Or „media", prin însăși semnificația sa, presupune asumarea rolului de „mediator", care să permită să se audă și vocea celor care astăzi n-au voce.

Democratizarea informațiilor și dialogul culturilor

Între **conceptele centrale** ale secolului nostru informația își va găsi cu siguranță un loc de cinste. Din punct de vedere al științelor sociale și politice, „noua ordine economică și politică internațională" constituie și ea un concept central. Aceasta nu numai datorită faptului că el polarizează efortul de cercetare pe planuri multiple, care circumscriu o arie problematică extinsă în lărgime și profunzime, ce implică adînci transformări conceptuale și structurale, ci și pentru rolul său cheie în ameliorarea de fond a situației existente.

Actuala ordine în domeniul informațiilor — caracterizată prin fluxuri dezechilibrate, printr-o distribuție inegală a resurselor economice și tehnice în acest domeniu, prin structura de producție și diseminare a informației dominată la scară mondială de marile monopoluri — a devenit anacronică și inacceptabilă pentru majoritatea națiunilor. Formularea necesității edificării unei noi ordini în domeniul informației, a democratizării informației, constituie de fapt o expresie conceptuală și practică de oponență la actuala situație în acest domeniu.

Există în mod evident o strînsă interdependență între edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale și restructurarea profundă a sistemului actual de comunicații de masă și informații. O nouă ordine internațională în domeniul informațiilor nu poate fi concepută fără a produce schimbări profunde în structurile de putere și în sistemul economiei mondiale. Fără asemenea premise nu se va putea ajunge la o echilibrare a sistemului de producere și difuzare a informației, la o democratizare reală a informației. La rîndul său, edificarea unei noi ordini economice internaționale presupune concomitent : (a) înțelegerea mai bună și mai corectă a problemelor ; (b) dezbaterea largă și obiectivă a diferitelor aspecte implicate ; (c) avansarea de noi concepte, soluții și direcții de acțiune, compatibile cu principiile noii ordini internaționale ; (d) crearea unei conștiințe noi asupra problemelor globale și a necesității schimbării ; (e) dezvoltarea pe această bază a unei noi conștiințe, responsabilități și solidarități necesare înțelegerii între popoare și acțiunii comune. Tehnologia Gutenberg și tehnologia Marconi, ca și cele de dată mai recentă, trebuie să fie utilizate pentru vehicularea unor valori autentice, pentru un larg **dialog al culturilor** în sprijinul unei reale dezvoltări sociale și a păcii, pentru democratizarea relațiilor internaționale.

Informația — un bun social

În formarea și mobilizarea conștiinței opiniei publice pentru schimbare, comunicațiilor de masă și informației le revin un rol deosebit atît pe plan intern, cît și pe plan internațional. Un **alt tip de dezvoltare,** centrată pe satisfacerea nevoilor și aspirațiilor social-umane ale popoarelor, bazată pe deplină autonomie, implică transformări profunde și în structurile economice, sociale, instituționale etc., inclusiv în cele ale comunicațiilor de masă și informațiilor. Noua ordine în domeniul informațiilor înseamnă promovarea unui **alt tip de informație,** care să asigure vehicularea unor **valori** autentice, progresiste, să faciliteze **conștientizarea** maselor și să le asigure **participarea** la decizii și dezvoltare. Participarea, prin însăși esența sa, presupune o prezență activă, inclusiv în procesul de **producere** și **distribuire** a informației, creșterea rolului **controlului** public în procesele informării în societate, o **democratizare** a informației și un rol crescînd în **educația** și **cultura** de masă.

De exemplu în România, adîncirea democrației socialiste și extinderea fenomenului participării se realizează nu numai prin asigurarea unui cadru instituțional adecvat și prin implicarea mai profundă a membrilor colectivității și creșterea responsabilității lor sociale. Prin amplele procese ale educației și culturii de masă, prin democratizarea informației sînt create dinamisme sociale cu rol de integrare a componentelor dezvoltării, a diferitelor genuri de activități umane, facilitînd și impulsionînd participarea efectivă. Statuarea ca o treime din membrii consiliilor de conducere a mijloacelor de comunicații de masă să provină din rîndul oamenilor muncii care lucrează nemijlocit în producție, ca și efortul constant orientat spre creșterea continuă a ponderii prezenței opiniei publice, a maselor în paginile ziarelor și revistelor, în cadrul programelor și emisiunilor de radio-televiziune, constituie un demers ale cărui ample rezonanțe în viața socială, în dezvoltarea proceselor democrației, vor fi tot mai pregnant sesizabile în perspectivă.

Pe plan internațional, nu trebuie uitat nici un moment că informația nu trebuie să fie o marfă, ci un **bun social** și un instrument politic, care acționează într-o arie complexă și extrem de sensibilă. Ea poate aduce tot atîta bine cît și rău. Războaiele au fost întotdeauna precedate și însoțite de o intensificare a utilizării mijloacelor de comunicație de masă în scopuri propagandistice, sprijinind ideologiile agresive și utilizării forței, intoxicarea opiniei publice și deteriorarea climatului internațional.

Există o strînsă interdependență între problemele decolonizării economice, culturale și informație, între problemele dezvoltării naționale și ale păcii, între modul de utilizare a comunicațiilor de masă și edificarea unei adevărate securități. Mijloacele de comunicații de masă, informația, trebuie să asigure o mai bună cunoaștere și înțelegere reciprocă între popoare, o mai mare responsabilitate politică, promovînd un adevărat dialog care să contribuie la restrîngerea ariei problemelor conflictuale, la edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale, să aducă o contribuție efectivă și substanțială la crearea structurilor unei păci stabile și a colaborării internaționale. Eforturile pentru instaurarea unei noi ordini în domeniul informațiilor trebuie să urmărească echilibrarea fluxurilor de informații, eliminarea inegalității și inechității existente încă în acest domeniu, asigurarea unei autentice și depline suveranități politice, economice, culturale a tuturor statelor, inclusiv în domeniul informațiilor, participarea lor deplină la viața internațională. Cum evidențiază tovarășul **Nicolae Ceaușescu, „Pentru soluționarea tuturor problemelor complexe ale lumii de astăzi este necesar să se creeze condiții de participare activă la viața internațională a tuturor statelor și, în primul rînd, a statelor mici și mijlocii. Este de la sine înțeles că trebuie să ne preocupăm de participarea activă a țărilor mici și mijlocii la soluționarea problemelor internaționale pornind de la faptul că ele sînt primele ce cad victimă politicii de agresiune, primele care suferă de pe urma politicii de dominație, deci cele mai interesate în soluționarea democratică, pe cale pașnică, a tuturor problemelor internaționale, în asigurarea independenței și dezvoltării lor libere".**

Viitorul informației și informația viitorului

Nevoia creării unui alt statut informației este evidentă. Informația viitorului va trebui să constituie realmente un bun social, în slujba dezvoltării și progresului, al unui autentic și larg dialog al culturilor și națiunilor, în sprijinul creării unei lumi mai bune și mai drepte. Pledoariile tot mai frecvente în favoarea unei **noi ordini în domeniul informațiilor,** cum sînt și cele care au avut loc recent în cadrul UNESCO sau al Federației Mondiale de Studii asupra Viitorului (WFSF, organizație neguvernamentală cu statut consultativ pe lîngă UNESCO), sînt o expresie a eforturilor tot mai intense depuse pentru utilizarea mijloacelor de comunicație și a informației în sprijinul creării unei **noi ordini economice și politice internaționale,** ca o necesitate obiectivă și stringentă pentru viitorul unei lumi interdependente. A VI-a Conferință mondială a federației, ținută în toamna acestui an la Cairo, a dezbătut tocmai rolul comunicațiilor și al dialogului culturilor, în prezent și în perspectivă („Viitorul comunicațiilor și identitatea culturală, într-o lume interdependentă"). Este simptomatică în scrutarea viitorului și în preocupările WFSF (cu rol de „umbrelă" în orientarea și elaborarea studiilor asupra viitorului, cuprinzînd instituții specializate din țări aparținînd tuturor continentelor, ca și cîteva sute de reputați oameni de știință și specialiști din întreaga lume) sporirea „încărcăturii" politice și ancorarea mai puternică în problematica economică, socială și politică de stringentă importanță pentru viitorul comun al omenirii, ca și implicarea tot mai mare a țărilor în curs de dezvoltare. Astfel, cea de-a V-a Conferință mondială a WFSF, care a avut loc în urmă cu doi ani la Dubrovnik, a dezbătut problematica și perspectivele noii ordini economice internaționale, iar următoarea Conferință mondială, ce va avea loc în 1980 în India, va dezbate viitorul instituțiilor politice. Alegerea României în organul de conducere al Federației reprezintă o recunoaștere a rolului activ și o apreciere a contribuției aduse de țara noastră la rezolvarea marilor probleme care confruntă omenirea în prezent, a experienței pozitive acumulate în soluționarea practică a unor aspecte complexe ale dezvoltării economice și sociale.

TEHERAN

Guvernul militar și evoluția situației

În timp ce actualul guvern militar — în care s-au înregistrat noi numiri — acționează pentru restabilirea ordinii și calmului în țară, situația rămîne încă confuză.

Treptat, în ultimele zile mai ales, capitala, Teheran, a început să revină la un aspect relativ normal. Urmele violențelor din 4—5 noiembrie au fost înlăturate, traficul rutier a fost reluat, o serie de magazine din capitală au fost redeschise. Trupe continuă să patruleze pe străzi, dar tancurile au fost retrase — scria, la 11 noiembrie, agenția Reuter, anunțînd, totodată, ridicarea restricțiilor de circulație. De asemenea, o serie de companii aeriene și-au reluat zborurile. Greutățile existente în comunicații și absența ziarelor — din cauza continuării grevei ziariștilor — fac, însă, dificilă perceperea desfășurării exacte a evenimentelor în provincie. Agenția oficială „PARS" a semnalat izbucnirea, în diverse colțuri ale țării, de noi incidente în cursul cărora au fost înregistrați morți și răniți și au fost provocate daune materiale.

În context social, a reținut atenția încetarea grevelor petroliștilor de la Abadan — unde există cea mai mare rafinărie din lume, și de la Ahvaz. Un comunicat al lucrătorilor de la Abadan, citat de postul de radio Teheran, explica decizia de reluare a activității prin „importanța vitală a serviciilor petroliștilor pentru bunăstarea poporului iranian". În schimb, noi greve au izbucnit în rîndul medicilor și ale magistraturii. În plus, protestînd față de prezența militarilor în incinta universitară, rectorii universităților din Teheran și Shiraz și-au prezentat demisiile. Deschiderea școlilor primare și secundare — anunțată, inițial, pentru 12 noiembrie — a fost amînată cu o săptămînă de noile autorități ; nici o dată precisă nu a fost, însă, menționată pentru reluarea cursurilor universitare.

Așadar, un climat în continuare dominat de incertitudine și, în același timp, de atentă urmărire a inițiativelor noului guvern, al generalului Gholam Reza Azhari. Constituit la 6 noiembrie, actualul cabinet venea la putere în condițiile unei serioase deteriorări a situației interne — efect direct al refuzului opoziției politico-religioase de a participa la soluționarea crizei și la formarea unui guvern național, refuz urmat de violentele manifestații care au răvășit capitala iraniană la începutul acestei luni. În consecință, guvernul Azhari își propunea drept țeluri esențiale : restabilirea ordinii și securității în țară și, de asemenea, combaterea corupției.

Folosind prilejul prezentării, la 8 noiembrie, a cinci noi miniștri — toți civili —, șahinșahul Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr a menționat intenția creării unui „tribunal excepțional" pentru judecarea persoanelor arestate pentru corupție și „pedepsirea vinovaților". Era o referire clară la arestările declanșate, la numai 36 de ore de la venirea la putere a noului guvern, în rîndul unor personalități ale vieții politice, economice și militare, acuzate de corupție și abuz de putere. Printre arestați figurau fostul șef al poliției politice (SAVAK) — organism supus unor acerbe atacuri din partea opoziției, foști miniștri, oameni de afaceri. Ulterior, a fost anunțată arestarea lui Amir Abbas Hoveyda, prim-ministru între anii 1964—1977 și, apoi, consilier al Curții imperiale, pînă în septembrie anul acesta, cînd a demisionat și i s-a impus o reședință supravegheată. Considerat drept unul din artizanii politicii de accelerată expansiune economică, promovată de Iran în ultimele decenii, Hoveyda și-a atras nemulțumirea unor pături ale populației, în special a celor tradiționaliste, care i-au reproșat faptul că a permis, în anii guvernării sale, ca structurile societății iraniene să se deterioreze în favoarea penetrării capitalurilor străine în economia țării.

Totodată, comentatorii crizei iraniene au interpretat recentele măsuri ale guvernului de la Teheran, prin prisma încercărilor de stabilire a unui contact cu forțele de opoziție și de antrenare a acestora la procesul de restabilire a situației normale. Astfel, premierul Azhari a dat dispoziții guvernatorilor provinciali să formeze comitete din care să facă parte și lideri religioși și care, întîlnindu-se săptămînal, să ia măsuri pentru revenirea și menținerea calmului în provincie. Este pentru prima oară — consideră agenția Reuter, care prezintă știrea — cînd liderilor religioși li se oferă prilejul să ia parte la acțiunile guvernului. Dar, din partea forțelor de opoziție — atît religioase cît și politice — lipsesc gesturile care să indice intenția de participare la un dialog cu autoritățile. Dimpotrivă, Karim Sandjabi, conducător al Frontului național — principal exponent al opoziției politice, a respins ideea cooperării cu guvernul. O atitudine asemănătoare au exprimat luările de cuvînt ale reprezentanților ierarhiei musulmanilor șiiți. Respingînd conlucrarea cu oficialitățile în vederea găsirii unei soluții de rezolvare a crizei, forțele de opoziție, handicapate de lipsa unei conduceri unice și de marea diversitate a opiniilor componenților lor, se mențin într-o atitudine obstrucționistă, fără a prezenta un program care să poată constitui o bază de discuții. Față de aceasta evoluție, într-un recent interviu acordat revistei americane „Newsweek", suveranul Iranului își exprima pesimismul. El arăta că la nivelul conducerii iraniene ideea necesității organizării de alegeri este acceptată, dar că un scrutin general nu va putea avea loc decît dacă opozanții actualului regim acceptă să negocieze asupra unui compromis. Edificator pentru actualul impas și pentru necesitatea găsirii unui compromis pe care ar trebui să-l accepte opoziția a fost recentul eșec înregistrat de apelul la grevă generală, lansat pentru 12 noiembrie, la Teheran, de liderii religioși, eșec explicat de ziarul francez „Le Figaro", mai ales, prin „oboseala generală care a cuprins populația, dificultățile materiale pe care încep să le resimtă tot mai mulți iranieni, dezacordurile care, în ciuda declarațiilor liderilor opoziției, se adîncesc între forțele opoziționiste religioase și cele politice".

În aceste condiții, cel puțin pentru următoarea perioadă, interesul pare a se îndrepta cu precădere asupra acțiunilor guvernului militar. Asigurînd asupra loialității forțelor armate față de actualul regim, și respingînd ideea prelungirii prezenței militare pe scena politică iraniană, generalul Gholam Reza Azhari a declarat, într-un interviu : „Am acceptat postul de premier pentru că evoluția internă recla-

Noul premier iranian, generalul Gholam Reza Azhari : „Am devenit prim-ministru pentru că situația cerea acest lucru. În momentul în care climatul intern va deveni normal, nu voi mai rămîne în această funcție nici un minut în plus"

La Madrid, au avut loc lucrările Conferinței internaționale de solidaritate cu lupta poporului chilian. Au participat delegații ale unor partide, organizații politice de masă și obștești din aproape 80 de țări, între care și România, precum și reprezentanți ai unor organizații internaționale. Între personalitățile prezente s-au numărat Luis Corvalan, secretar general al Partidului Comunist din Chile, Hortensia Allende, văduva fostului președinte chilian, Carlos Altamirano, secretarul general al Partidului Socialist din Chile. În prezidiul ședinței de deschidere a Conferinței au luat loc (de la stînga la dreapta) : Enrique Tierno Galvan, din partea Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol, Hortensia Allende, Benjamin Teplizy, din partea Comitetului de organizare a Conferinței, Joaquin Ruiz Gimenez, liderul democrației creștine spaniole, și Santiago Carrillo, secretarul general al Partidului Comunist Spaniol

ma acest lucru. În momentul în care situația se va normaliza, nu voi mai rămîne în acest post nici un minut în plus".

La aproximativ două săptămîni de la venirea la putere a noului cabinet iranian, se poate aprecia că, fără a înregistra cotituri importante, în sensul unei evidente normalizări a actualei crize, situația din Iran prezintă, totuși, indici de atenuare a efervescenței interne.

Liana Enescu

VANCOUVER

Internaționala Socialistă — în căutarea unei noi strategii

Vancouver n-a reprezentat o alegere întîmplătoare : prin locul de desfășurare a celui de al 14-lea Congres al Internaționalei Socialiste, conducătorii acesteia au dorit să marcheze ceea ce „Le Monde" denumea „dorința de deschidere către Lumea Nouă și Pacific a unei organizații dominată de țările industrializate ale Europei occidentale".

Dorința deschiderii către alte continente este mai veche : partidele social-democrate vest-europene năzuiesc să atribuie Internaționalei Socialiste o nouă dimensiune, depășind cadrul limitat al activităților de pînă acum. O lungă perioadă, Internaționala Socialistă s-a confundat cu social-democrația din Europa apuseană. Sfera ei de influență și acțiune se reducea la partea occidentală a continentului, fiind considerată un exponent al structurilor politice ale „lumii bogate". Mutațiile din contemporaneitate, deplasările produse pe arena internațională, prin apariția unui mare număr de state tinere, au determinat pe liderii socialiști să-și îndrepte privirile mai insistent spre această parte a planetei care cunoaște rapide schimbări. Internaționala Socialistă a adăugat preocupărilor ei tradiționale examenul unor dosare acute ale statelor în curs de dezvoltare. Noile abordări tematice exprimă speranța demarcării de imaginea tradițională a unei organizații legată de partide ce dețin sau au deținut puterea în țările industrializate ale Occidentului, promovînd o politică aflată, în destule cazuri, în dezacord cu interesele statelor slab dezvoltate. Într-un moment în care pentru statele tinere problema opțiunilor de substanță este acută, Internaționala Socialistă încearcă să-și facă resimțită prezența pe acest teren neexplorat încă de social-democrație.

Internaționala Socialistă încearcă să depășească limitele tradiționale de acțiune... Dialog între Willy Brandt și Bettino Craxi.

Congresul care a avut drept cadru de desfășurare marele salon al hotelului „Hyatt Regency" a fost primul organizat de Internaționala Socialistă pe continentul american, după conferința de la Philadelphia din 1876. Extinderea geografică ilustrează o tendință pe care ziarul „L'Unità" o exprima sintetic : „Internaționala Socialistă încearcă o strategie la nivel mondial". „Avanti" explica că activitatea organizației „a depășit strîmtul cadru eurocentric după congresul de la Geneva de acum doi ani, se extinde și se ramifică pe toate continentele, interesînd și antrenînd mișcări progresiste și democratice care nu fac organic parte din Internaționala Socialistă". Această pătrundere în zone mai largi a fost interpretată de Willy Brandt drept un efort urmărind ca viziunea social-democrației să fie definită astfel încît să aibă o semnificație și pentru alte continente, „fără ca, totuși, să fie înțeleasă în mod greșit, ca o încercare de a impune altora modelul vest-european". Este vizibilă în acest sens tendința de îndepărtare de „declarația de la Frankfurt", din 1951, elaborată în plin război rece. Ideea a reflectat-o Felipe Gonzales cînd a spus : „Principiile Internaționalei Socialiste, prea mult centrate pe modelul occidental, trebuie revizuite pentru a depăși frontierele europene și pentru a face față unei noi realități mondiale".

Dacă alegerea orașului Vancouver n-a fost opera hazardului, nici tema dominantă a congresului — „pacea și dezvoltarea" — nu aparține întîmplării. Participarea unor reprezentanți din emisfera latino-americană a deplasat dezbaterile spre problemele stringente ale noii ordini economice și a dat un plus de combativitate luărilor de poziție finale. Documentul adoptat la încheierea deliberărilor relevă necesitatea unei noi ordini economice, subliniază imperativul reformării sistemului monetar internațional pentru a favoriza dezvoltarea statelor sărace. Pe același teren se situează rechizitoriul împotriva societăților multinaționale. Guvernele — atît cele din statele industrializate, cît și cele din țările în curs de dezvoltare — au fost chemate să exercite un control riguros asupra activității acestor societăți, preconizîndu-se, totodată, un acord internațional destinat să mențină sub supraveghere „multinaționalele". În context, François Mitterrand vorbea de imperativul elaborării unui „cod de conduită".

Dezordinea economică și monetară, efectele ei pentru statele slab dezvoltate, perspectivele de viitor n-au fost examinate de participanți din același unghi de vedere. Dacă unanimitatea s-a realizat în condamnarea „multinaționalelor", în schimb, după cum observa „France Presse", delegații au avut opinii diferite asupra cauzelor și remediilor actualelor dificultăți economice mondiale. Diferențele erau vizibile mai ales între delegații veniți de pe continente confruntate cu subdezvoltarea și cei proveniți din „lumea bogată". →

INDIA

Alegerile din Chikmagalur

Scrutinul parțial, desfășurat la 5 noiembrie, într-una din circumscripțiile sudice ale Indiei — Chikmagalur (statul Karnataka), — s-a încheiat cu un rezultat, previzibil, de altfel : victoria candidatului prezentat de partidul Congresul Național Indian — I, fostul premier Indira Gandhi.

Reflex al unei campanii extrem de intense și, pe alocuri, violente, participarea la vot a fost exprimată de un procent-record pentru statul Karnataka: 76 la sută din cetățenii cu drept la vot. Din sufragiile exprimate, Indira Gandhi și-a adjudecat 55 la sută, principalul său rival, Veerindra Patil, reprezentant al partidului Janata, de guvernămînt, revenindu-i mai puțin de 40 la sută din voturi ; restul s-a împărțit între ceilalți 26 de candidați.

Datorită rezultatelor recentelor alegeri, după o „eclipsă" de 19 luni, Indira Gandhi revine în viața politică parlamentară ; ea își reia locul în Camera deputaților indieni, iar observatorii apreciază că, la apropiata sesiune parlamentară, care se va deschide la 20 noiembrie, nu este exclus să i se încredințeze rolul de lider al opoziției. Oricum, succesul de la Chikmagalur transformă formațiunea sa — Congresul Național Indian — I (de la numele Indira) în principală forță a opoziției, eveniment care va avea, desigur, reflexe în planul politic indian.

Semnificația scrutinului parțial de la Chikmagalur este, însă, interpretată în mod diferit de factorii politici și observatorii de la Delhi. Primul ministru indian, Morarji Desai, ca și alți membri ai conducerii partidului din fruntea țării — Janata — au declarat că nu acordă o importanță deosebită recentelor alegeri. Se insistă asupra faptului că statul Karnataka este, în mod tradițional, favorabil CNI, în timp ce, în restul țării, în special în statele din nord, fostului premier și partidului său continuă să i se reproșeze rigorile celor 21 de luni de stare marțială (iunie '75 — martie '77), care, între altele, au cauzat, de altfel, înfrîngerea Indirei Gandhi în alegerile generale din martie 1977 și, implicit, retragerea ei din viața politică indiană. Indira Gandhi — reamintesc cu acest prilej autoritățile — este, în prezent, supusă unei urmăriri judiciare pentru „excesele care au fost comise în timpul stării marțiale", urmărire care nu va înceta — a arătat ministrul indian al justiției — după rezultatele alegerilor de la Chikmagalur.

Observatorii scenei politice indiene sînt, în general, de părere că, în următoarele alegeri parțiale, prevăzute a avea loc luna viitoare, în statele Uttar Pradesh, Bihar și Madhya Pradesh, șansele CNI—I nu pot fi trecute cu vederea.

Liana Nichifor

„Socialiștii jamaicani, senegalezi sau dominicani pot conta pe prietenii lor vest-germani, francezi sau britanici atunci cînd trebuie elaborată o strategie comună față de problemele economice mondiale ?“ Corespondentul de la Vancouver al ziarului „Le Monde“, punînd această întrebare, semnala reacții divergente la propunerile prezentate de vest-europeni. Delegați din Jamaica s-au arătat destul de dezamăgiți de desfășurarea discuțiilor. Chiar și președintele senegalez Senghor exprima sentimentul că în dialogul Nord-Sud nu se realizează progrese reale. Ceea ce „Avanti“ aprecia a fi nevoia „găsirii unui echilibru“ între pozițiile forțelor provenind din țările industrializate și cele din țările în curs de dezvoltare s-a dovedit a fi un deziderat destul de dificil de realizat în practică. Mai ales că nu este vorba doar de interpretări diferite asupra unor fenomene, ci de o viziune globală specifică determinată de condițiile și mediul în care fiecare din partidele participante își desfășoară activitatea.

O atitudine în concordanță cu tendințele predominante în Africa și America Latină s-a reflectat în condamnarea energică a apartheidului și a regimului Somoza. Fostul premier suedez Olof Palme a prezentat un plan de acțiune în opt puncte pentru a determina eșecul politicii rasiste. Palme a cerut să se pună capăt oricărui export de arme spre Pretoria și oricărei cooperări militare cu Africa de Sud. În plus, a cerut să se împiedice noi investiții industriale și financiare în țara apartheidului. „Menținerea sistemului apartheidului în Africa de Sud și a regimurilor ilegale din Africa australă constituie o serioasă sfidare la adresa comunității mondiale“ — au proclamat congresiștii de la Vancouver.

Deliberarea de trei zile a acordat un loc important dezarmării. Willy Brandt subliniază că dacă omenirea dorește să evite „serioase catastrofe“ în deceniul următor trebuie să acționeze altfel decît în trecut. Fostul cancelar a avertizat asupra primejdiilor care decurg din „nivelul fără precedent“ al înarmărilor. Potrivit opiniei lui, toate tipurile de armament, inclusiv cele aflate în stadiul de elaborare, trebuie să constituie subiectul negocierilor privind dezarmarea. Premierul finlandez, Kalevi Sorsa, care conduce grupul de studii pentru problemele dezarmării al Internaționalei Socialiste, a relevat cerința intensificării efortului în sprijinul destinderii, amintind pericolele pe care le generează acumulările de armament, apariția unor noi instrumente de distrugere. Rezoluția adoptată menționează legătura dintre destindere și dezarmare, îndemnînd la soluționarea pașnică a diferendelor prin acceptarea unor compromisuri realiste.

În sfîrșit, patru partide au fost admise printre membrii Internaționalei Socialiste, al căror număr a ajuns la 69. Pe lista noilor membri se află și partidul republican al poporului (de guvernămînt) din Turcia. Willy Brandt a fost reales președinte al Internaționalei Socialiste, iar suedezul Bernt Carlsson — secretar general.

Eugeniu Obrea

MANAGUA

Opoziția refuză „să împartă puterea“

Guvernul de la Managua, condus de președintele Anastasio Somoza, este azi mai controversat ca niciodată de-a lungul existenței sale.

Anul acesta, au izbucnit în Nicaragua insurecții populare de dimensiuni aproape naționale, regimul recurgînd la represiune și teroare pentru a le înăbuși. Cu toate acestea, agitația continuă în întreaga țară, după o perioadă de aparent calm. Forțele Gărzii Naționale au lansat numeroase atacuri în diverse puncte din Managua, observatorii apreciind că aceste acțiuni urmăreau, în fapt, intimidarea opoziției, aflată în conflict deschis cu guvernul. Între altele, trebuie notat faptul că partidul conservator, care face parte din Frontul Amplu al Opoziției, a hotărît să-și retragă toți reprezentanții din organele puterii executive și judiciare, sistînd, în felul acesta, sprijinul acordat pînă acum guvernului. Președintele partidului conservator a cerut guvernului să cedeze puterea și a invitat partidul liberal — de guvernămînt — să adopte o atitudine similară. Retragerea conservatorilor este considerată drept o ruptură formală a pactului semnat în 1970 cu liberalii, pact care stabilea expirarea mandatului dictatorial în 1981. Postul de radio „Monumental“, care transmite reportaje de la fața locului, arată că, în timp ce în țară au loc frămîntări și ciocniri armate, se vorbește despre posibilitatea unei lovituri de stat împotriva guvernului Somoza, în vederea instaurării unui regim civil.

Situația la Managua se menține încordată. Frontul Sandinist de Eliberare — în imagine, liderul Eden Pastora, care a condus asaltul de la 22 august împotriva palatului guvernamental — a anunțat că va recurge, în continuare, la noi acțiuni de luptă armată, dacă președintele Somoza nu se retrage

Între timp, noi evenimente confirmă impasul în care se află guvernul, ca și cramponarea acestuia de putere, cu sprijinul armatei din Garda Națională, rămasă fidelă. În răspunsul său oficial, Frontul Amplu al Opoziției (F.A.O.) a anunțat că respinge propunerea președintelui Somoza privind participarea F.A.O. la guvern, după organizarea unui plebiscit. Mai mult, cere șefului statului nicaraguan să demisioneze și propune crearea unui guvern provizoriu de unitate națională. Sarcina acestuia ar consta — conform comunicatului F.A.O. — în reorganizarea totală a tuturor instituțiilor politice, juridice și militare din Nicaragua. Opoziția menține termenul acordat guvernului (pînă la 21 noiembrie) pentru a îndeplini aceste cereri, fără a preciza măsurile pe care le va lua în cazul în care președintele le va respinge. Forțele de opoziție consideră propunerile regimului drept o simplă manevră de perpetuare la putere. De altfel, președintele Somoza însuși a precizat că propunerea sa „de a împărți cu F.A.O. exercitarea puterii“ nu echivalează cu anularea principiului rămînerii sale la președință pînă la încheierea mandatului (1981). Este semnificativă opinia cotidianului „La Prensa“, al opoziției, care scria că plebiscitul propus de guvern a avut, de fapt, loc : ziarul face aluzie la insurecțiile generale din august și septembrie, îndreptate împotriva regimului și soldate cu numeroși morți. „La Prensa“ afirmă, în legătură cu aceasta, că numeroși membri ai F.A.O. au fost arestați și publică o lungă listă a prizonierilor politici.

Este important de semnalat că, pentru găsirea unei soluții, a fost alcătuită inclusiv o Comisie internațională de mediere sub patronajul Organizației Statelor Americane, din care fac parte S.U.A., Guatemala și Republica Dominicană. Prin intermediul acestei comisii s-au desfășurat negocierile guvern-opoziție. Agențiile internaționale anunțau că mediatorii S.U.A. în Nicaragua au încercat să-l determine pe președintele Somoza și familia acestuia să părăsească țara înainte de izbucnirea unui nou val de violență. Sursele au relevat că mediatorii au făcut propunerea după convorbiri cu grupurile din opoziție. Propunerea prevede plecarea din țară a familiei Somoza, desemnarea unui succesor de către Congresul din Nicaragua și numirea unei junte alcătuite din trei membri care să organizeze alegeri în 1980. Între timp, țara ar urma să fie condusă de un Consiliu de Stat format din 32 de membri. Forțele favorabile lui Somoza au prezentat o contrapropunere privind negocierea punctelor în dispută, dar insistînd ca Somoza să rămînă la putere pînă la expirarea mandatului său în 1981. De asemenea, în acest context, s-a anunțat, pe de altă parte, încetarea ajutorului militar american către Nicaragua, ceea ce înseamnă, totodată, suspendarea automată și a creditelor autorizate anterior.

Datorită evenimentelor al căror curs continuă să fie tensionat de cîteva luni, numeroși refugiați se află în țările vecine. Oficiul înaltului comisar al O.N.U. pentru refugiați a anunțat aprobarea sumei de 430 000 de dolari în cadrul unui program de asistență rezervat unui număr de 10 000 de persoane, care au părăsit Nicaragua în urma persecuțiilor din partea regimului Somoza. Reprezentanți ai Frontului Sandinist de Eliberare au apreciat că, în timpul ciocnirilor armate, au fost uciși peste 10 000 de oameni, Garda Națională proguvernamentală pierzînd, la rîndu-i, 1500 de membri. Întreaga țară este, de altfel, într-o continuă tensiune, a cărei aplanare nu se va realiza decît prin înlăturarea dictaturii.

Al. Tudor

Prioritatea gospodăririi raţionale a energiei

Avînd în vedere actualele randamente pe ansamblul fluxului energetic (exploatare, îmbogăţire, conversiune, transport, distribuţie, utilizare finală) este nevoie să se exploateze aproape 7 unităţi energetice pentru a se obţine, în consumul final, un efect util de o unitate ; cu alte cuvinte, o singură unitate economisită la nivelul consumului final înseamnă aproape 7 unităţi energetice economisite la nivelul consumului de resurse.

Fazele fluxului energetic	Consumul de resurse energetice în raport cu consumul de energie din diferitele faze ale fluxului energetic în funcţie de actualele randamente în aceste faze (în unităţi energetice)
— exploatarea resurselor (extracţie)	6,37
— tratament (îmbogăţire) şi conversie (transformare)	3,10
— transport şi distribuţie	2,42
— utilizare finală (aparate, dispozitive, maşini folosite)	2,38
— efect util obţinut	1

Sursa : Nations Unies, Commission Economique pour l'Europe, Genève, Accroissement des économies et de l'éfficacité en matière d'énergie dans la région de la CEE/ONU, E/ECE/883/ Rev. 1, New York 1976

Ca restructurare de fond pe plan tehnico-economic — justificată din însuşi punctul de vedere al eficienţei — gospodărirea raţională a energiei trebuie înţeleasă în sens larg, cuprinzător, aria vizată sau domeniul său de aplicare urmînd a fi economia energetică în întregul ei, nu doar unul sau mai multe, ci toate compartimentele acesteia : cercetarea ştiinţifică ; explorarea ; exploatarea ; prelucrarea ; transportul ; filiera de transformare ; utilizarea finală. Astfel concepută, gospodărirea raţională a energiei constituie o condiţie de bază a menţinerii unui raport favorabil între necesităţi şi disponibilităţi energetice, care să asigure mersul înainte al societăţii şi echilibrul ecologic. Asupra acestui raport se exercită două genuri de influenţe : unele care „tensionează" raportul ; altele care, dimpotrivă, „relaxează" raportul. Din prima categorie fac parte influenţele : 1) limitelor de ordin fizic, dar mai ales de ordin tehnico-economic ale resurselor şi surselor de energie ; 2) constrîngerilor impuse de mediul înconjurător ; 3) stadiului atins de progresul tehnic ; 4) creşterii consumului odată cu dezvoltarea economică. În a doua categorie se înscriu influenţele : 1) valorificării înalte a resurselor energetice cunoscute, prin utilizarea superioară a celor cu un conţinut energetic mai bogat şi trecerea la exploatarea celor mai sărace, mai puţin accesibile dar mai abundente ; 2) reducerii nemijlocite a consumului final prin eliminarea risipei şi economisirea energiei, inclusiv prin folosirea în scopuri energetice a deşeurilor ; 3) diminuării consumului de resurse (energie primară) pe calea îmbunătăţirii, prin tehnici superioare, a randamentelor în fazele de exploatare, de îmbogăţire, de conversiune (transformare a energiei în forme consumabile), de transport şi utilizare finală ; 4) descoperirilor de noi resurse neregenerabile ; 5) punerii în valoare şi asigurării exploatabilităţii tehnico-economice a surselor de energie alternative (multe dintre ele, practic, inepuizabile). Progresul tehnic este chemat să facă substanţiale tocmai aceste din urmă influenţe, de care depinde, în fond, păstrarea permanentă a unui raport favorabil omului între necesităţile şi disponibilităţile energetice. Ele indică, de altfel, direcţiile de acţiune pentru depăşirea eventualelor limitări energetice, domeniile în care trebuie concentrate eforturile ştiinţifice şi tehnice, orientările de bază ale restructurărilor tehnico-economice necesare în plan energetic, componentele înseşi ale procesului de ansamblu vizînd gestiunea judicioasă a disponibilului energetic şi denumit generic gospodărirea raţională, în sens larg, a energiei.

Valorificarea resurselor sărace

De cea mai mare importanţă pe linia promovării unei asemenea gospodăriri a energiei este valorificarea înaltă a întregului disponibil de resurse, urmărindu-se asigurarea unei „combinaţii optime" în utilizarea acestora pentru acoperirea consumului energetic, desigur în funcţie de specificul fiecărei ţări în ce priveşte structura disponibilităţilor şi structura cererii de energie. Este vorba, în esenţă, de modul în care sînt exploatate şi folosite atît resursele cu calităţi superioare (petrol, gaze naturale) sau mai accesibile, cît şi resursele mai sărace din punctul de vedere al conţinutului energetic (cărbuni inferiori, şisturi bituminoase) sau mai puţin accesibile (de pildă, cele situate la adîncimi mai mari). În cursul perioadei postbelice, au fost dezvoltate tehnologii care să faciliteze exploatarea resurselor celor mai accesibile şi mai ieftine (fiind chiar abandonate resursele mai puţin accesibile sau, comparativ, mai scumpe, precum şi eforturile ştiinţifice şi economice spre a le pune în valoare). Aceasta a generat tendinţe de risipă, de consum neraţional, o altă implicaţie nemijlocită fiind neglijarea cercetărilor în vederea diversificării surselor de energie. Exemplul notoriu îl oferă însăşi orientarea prioritară către petrol, care a preluat, treptat, în anii postbelici, locul altor combustibili fosili clasici (cărbunii), ocupînd astăzi poziţii dominante în rîndul surselor de energie primară — 45 la sută pe plan mondial. Producţia mondială de petrol a crescut, în ultimul sfert de veac, de 5,6 ori, în timp ce producţia mondială de cărbune a sporit de numai 1,8 ori. Faptul îşi găseşte, desigur, explicaţii în multiplele avantaje pe care, la nivelul tehnicii din această perioadă, le-a prezentat petrolul faţă de celelalte surse energetice. Dar, în măsura în care, pentru a se beneficia în mod cît mai larg şi mai facil de aceste avantaje, consumul de petrol a fost împins spre limitele excesului — chiar pînă la punctul în care exploatarea altor resurse a fost descurajată, iar punerea în valoare a surselor noi sensibil întîrziată — nu a mai putut fi vorba de o adevărată raţionalitate, de o reală eficienţă pe plan general economic, cu atît mai mult cu cît resursele mondiale cunoscute de petrol sînt, potrivit majorităţii estimaţiilor, de circa 10 ori mai mici decît cele de cărbuni. Consecinţele sînt cunoscute : atingerea unui punct critic în raportul necesităţi-disponibilităţi de petrol ; crearea, în multe state ale lumii, a unei dependenţe energetice unilaterale faţă de ţiţei ; sensibilizarea extremă a economiei acestor ţări la orice fluctuaţie de pe piaţa petrolului ; blocarea cercetărilor în direcţia valorificării superioare a cărbunelui ; apariţia, în cele din urmă, a unei situaţii în care, datorită discrepanţei între poziţiile actuale ale petrolului în consumul energetic şi caracterul limitat al rezervelor de ţiţei, se impun — obiectiv — dificile şi costisitoare restructurări şi reorientări spre alte resurse etc.

Pe linia valorificării întregului disponibil de resurse şi a gospodăririi judicioase, raţionale, a acestora, se impune trecerea la exploatarea zăcămintelor mai sărace sau mai puţin accesibile, precum şi acordarea unei priorităţi extracţiei resurselor mai abundente. Astfel, o preocupare centrală trebuie să devină valorificarea cărbunilor (aceştia reprezentînd circa 9/10 din totalul resurselor de combustibili „clasici"), ca şi a şisturilor bituminoase şi nisipurilor asfaltice, care ocupă locul al doilea (după cărbuni) în rîndul resurselor energetice neregenerabile (vezi tabelul care prezintă estimări asupra structurii resurselor). În privinţa cărbunilor se vorbeşte tot mai frecvent şi mai insistent de previzibila lor „revenire", chiar despre „noua lor tinereţe", fiind avute în vedere posibilităţile de valorificare superioară a acestora, prin gazeificare. Sub formă de gaze ar deveni operabilă şi mult mai puţin poluantă folosirea cărbunilor pentru încălzit, apreciindu-se, totodată, că orientarea lor spre o asemenea destinaţie ar ajunge — la nivelul randamentelor prevăzute pentru procesele de gazeificare — să fie mai eficientă decît arderea lor în termocentrale pentru producerea de energie electrică.

În ce priveşte resursele posibil exploatabile de şisturi bituminoase şi nisipuri asfaltice pe plan mondial, se apreciază că hidrocarburile conţinute în acestea sînt de ordinul a 500 miliarde tone petrol, adică de peste 2,5 ori mai mari decît cuantumul resurselor posibil exploatabile de ţiţei. Problemele ridicate de valorificarea lor sînt legate, pe de o parte, de dislocarea unor cantităţi apreciabile de rocă, cu incidenţele sale asupra mediului înconjurător, de transportul unor asemenea cantităţi, de prelucrarea lor (proces deosebit de poluant), iar, pe de altă parte, de randamentele scăzute şi costurile înalte, progresul tehnic fiind chemat să-şi spună cuvîntul în vederea ameliorării considerabile a termenilor exploatării şisturilor bituminoase şi nisipurilor asfaltice.

În mod firesc, trecerea la exploatarea unor resurse mai sărace sau mai puţin accesibile (ca urmare a diminuării disponibilităţilor de resurse bogate în conţinut util, accesibile şi cu poziţii avantajoase) duce la scumpirea energiei. Se poate aprecia că, din ultimii ani, s-a intrat, pe plan internaţional, într-o perioadă de energie mai scumpă, comparativ cu primele trei decenii postbelice — iar tendinţa de creştere a preţului energiei se va intensifica în vii-

tor — resimțindu-se tot mai puternic nevoia trecerii la exploatarea unor resurse inferioare și la punerea în valoare, cu investiții costisitoare și cheltuieli de producție mai mari, a surselor alternative de energie. Un preț mai ridicat al energiei nu are însă, nicidecum sau neapărat, incidențe negative, mai ales în cazul unei viziuni pe termen lung asupra criteriilor de eficiență și economicitate, el impulsionînd cercetările științifice, încurajînd progresul tehnic, impunînd o gospodărire mai rațională și judicioasă a resurselor, rentabilizînd și stimulînd valorificarea surselor noi de energie (multe dintre ele inepuizabile).

O direcție de acțiune de prim ordin în vederea „relaxării" tensiunilor din raportul necesități-disponibilități energetice este aceea a reducerii pe plan general, în cazul fiecărei țări, a ritmurilor specifice de creștere a consumului de resurse prin măsuri care să conducă la economii de energie. Acestea pot fi directe și indirecte. Economiile directe sînt cele care se realizează, în general, la nivelul consumului final (deci, la nivelul energiei consumabile, indiferent de forma ei, termică sau electrică) și în cadrul existent al tehnicii (fără a implica schimbări ale acesteia), antrenînd în mod evident, reduceri ale consumului de resurse. Procesul de obținere a acestui gen de economii este denumit **economisirea energiei.** Prin comparație, economiile indirecte de energie sînt cele care implică schimbări tehnologice și care pot fi realizate nu numai la nivelul consumului final, ci și, dacă nu chiar îndeosebi, la nivelul fiecăreia din celelalte faze prin care trece energia pe filiera de la energia chimică înmagazinată în mod natural la energia consumabilă : exploatare ; tratare (prelucrare sau îmbogățire în conținut util) ; conversie (în energie termică și apoi, o parte, în energie electrică) ; transport ; distribuție. Procesul de obținere a unui asemenea gen de economii este denumit **creșterea randamentelor energetice.**

Economisirea energiei

Realizarea unor economii directe și indirecte de energie trebuie să constituie o preocupare centrală întrucît posibilele efecte pozitive ale acestora asupra raportului necesități-disponibilități energetice se dovedesc — așa cum se va vedea — deosebit de importante. Dacă se poate vorbi de o anumită prioritate — deși, evident ,este necesar a se acorda atenție economiilor atît indirecte, cît și directe de energie — atunci cele ce se impun a fi, în primul rînd, realizate sînt economiile directe. Aceasta întrucît, în timp ce creșterea randamentelor energetice depinde de factori obiectivi, respectiv de progrese tehnologice, care nu pot fi obținute decît în timp, după îndelungi cercetări și serioase eforturi financiare, economisirea energiei depinde de factori subiectivi, respectiv doar de o schimbare de atitudine, de comportament sau de politică economică în ce privește folosirea energiei și judecarea priorităților în consumul acesteia.

Desigur, economisirea energiei are anumite limite, fiind vorba, în esență, de eliminarea consumului nenecesar, fără afectarea consumului necesar. Dar, oricît de mică ar fi partea nenecesară din consumul total de energie, înlăturarea ei trebuie să constituie prioritatea priorităților, întrucît, avînd în vedere actualele randamente globale scăzute pe ansamblul fluxului energetic (doar 15 la sută, restul de 85 la sută pierzîndu-se), o economie reprezentînd echivalentul unei singure tone, de pildă, la nivelul consumului final antrenează, prin efectul de multiplicare rezultat din trecerea energiei prin diferite faze, o reducere de aproape 7 tone la nivelul consumului de resurse (de energie primară), economii ce se pot, desigur, amplifica în mod considerabil dacă randamentele cresc în fazele de exploatare, transformare, transport și distribuție a energiei. Iată, deci, importanța deosebită a economisirii energiei, cu atît mai mult cu cît, în momentul de față, partea nenecesară din consumul final de energie se dovedește a nu fi nici pe departe neglijabilă, reprezentînd, în special în unele țări, cuantumuri destul de ridicate.

O componentă de bază a economisirii energiei o constituie eliminarea oricăror manifestări și tendințe de risipă : consumul de bunuri inutile și stimularea în mod artificial și intenționat a îmbătrînirii produselor, pentru fabricarea cărora se cheltuiește energie ; iluminatul casnic și comercial excesiv ; încălzitul casnic sau industrial peste limitele necesare ; extinderea disproporționată a transportului rutier, în comparație cu celelalte forme de transport, iar, în cadrul celui dintîi, a transportului particular, în raport cu transportul în comun ; supradimensionarea capacităților cilindrice ale autovehiculelor etc.

De cea mai mare însemnătate pe aceeași linie — a economisirii energiei — ar fi încetarea imensei irosiri de resurse pe care o reprezintă actuala cursă a înarmărilor. Comparînd ceea ce, valoric, se obține cu atîta trudă în extracția resurselor energetice cu ceea ce, valoric, se irosește cu atîta ușurință în cursa înarmărilor, se poate arăta că, la nivelul anului 1976, cheltuielile militare globale depășeau, de pildă, de peste 1,5 ori valoarea întregii producții mondiale de țiței (la prețul mediu din acel an de peste 12 dolari barilul). În cursa înarmărilor nucleare pe plan mondial sînt imobilizate aproximativ 2000 de tone de material fisionabil, suficient pentru alimentarea a jumătate din reactoarele termice care funcționează actualmente în lume. Într-o croazieră cu o durată egală cu autonomia sa de zbor, un bombardier greu poate ajunge să folosească mai multe zeci de tone de combustibil lichid. Oricît ar părea de incredibil numai bombardierele grele din dotarea arsenalelor militare mondiale consumă, în ansamblu, pe durata unei astfel de croaziere, mai mult decît consumă în cursul aceleiași perioade (de cîteva ore) întreaga Africă. Departamentul american al apărării utilizează, anual, energie reprezentînd aproximativ 50 milioane tone echivalent cărbune, ceea ce depășește consumul anual de energie din două țări mari, cum sînt Indonezia și Turcia, luate la un loc. O asemenea irosire a resurselor energetice în cursa înarmărilor vine în directă contradicție cu exigențele actualei etape privind economisirea și gospodărirea rațională a energiei în general. Oprirea acestei curse, trecerea la înfăptuirea concretă a dezarmării ar permite eliberarea din consum a unor masive cantități de energie care ar putea fi sau propriu-zis economisite sau canalizate spre multiple destinații energetico-industriale, în scopuri direct economico-productive și utile societății.

O altă componentă importantă a economisirii energiei o reprezintă substituirea energiei, ca factor de producție, cu alți factori de producție de care se dispune într-o măsură mai importantă. Astfel, prin investiții suplimentare, vizînd, de exemplu, îmbunătățirea sistemelor de termoizolare a încăperilor, montarea unor echipamente perfecționate de recirculare a căldurii în instalațiile de ardere, extinderea rețelelor de termoficare, ridicarea calității produselor în vederea sporirii duratei lor de viață, se poate realiza o economisire, în cuantumuri însemnate, a energiei și, deci, o reducere a consumului de resurse. Totodată, în cazul acelor țări care, pe de o parte, nu dispun de resurse energetice importante, iar, pe de altă parte, și-au constituit infrastructura energetică, economii directe de energie pot fi obținute printr-o restructurare a producției, urmărindu-se dezvoltarea cu prioritate a unor ramuri industriale de înaltă tehnicitate, dar mai mici consumatoare de energie, cum sînt mecanica fină, electrotehnica, și, mai ales, electronica.

În sfîrșit, o ultimă formă de economisire a energiei nemijlocit la nivelul consumului de resurse, fără modificări ale tehnologiilor de exploatare, transformare și utilizare a energiei, o constituie folosirea în scopuri energetice a deșeurilor menajere și a reziduurilor industriale (nerecuperabile în alte scopuri). În vederea utilizării energetice, reziduurile sînt tocate mărunt, după care se extrag particulele de metal și sticlă. În unele cazuri, masa rezultată în urma acestei operațiuni servește drept combustibil pentru centralele de termoficare. În alte cazuri, reziduurile mărunțite sînt transformate într-o materie gazoasă care poate înlocui gazele naturale. Există, de asemenea, proiecte de transformare a resturilor menajere și industriale în combustibili lichizi. În mai multe țări funcționează deja centrale energetice ce utilizează ca material de ardere deșeurile. În S.U.A., de pildă, se apreciază că centralele de acest gen, care sînt în funcțiune, în curs de construcție sau în faza de proiectare, au capacitatea de a prelua 10 la sută din totalul resturilor industriale nerecuperabile și deșeurilor menajere. Numai în privința celor din urmă, cantitatea totală acumulată anual într-o țară ca S.U.A. este estimată la peste 140 milioane tone. Singură această cifră evidențiază că posibilitățile de economisire a energiei prin reciclarea în scopuri energetice a deșeurilor menajere și industriale nu sînt cîtuși de puțin neglijabible, ci ,dimpotrivă, importante.

O substanțială reducere a consumului de resurse poate fi obținută prin economii indirecte, respectiv pe calea creșterii randamentelor energetice. Actualmente, randamentul global — așa cum s-a menționat — este de numai 15 la sută. Cu alte cuvinte, 85 la sută din potențialul energetic al resurselor nu ajunge să fie efectiv utilizat, ceea ce evidențiază imensele posibilități de conservare a acestora prin sporirea randamentelor energetice. Dar despre acestea, în numărul viitor.

dr. Ilie Șerbănescu

ESTIMĂRI ASUPRA STRUCTURII REZERVELOR ȘI RESURSELOR DE COMBUSTIBILI FOSILI

	Rezerve [1] (%)	Resurse [2] (%)
Cărbuni	47,3	79,5
Petrol	12,4	8,4
Gaze naturale	6,1	2,5
Șisturi bituminoase	34,2	9,6

[1] estimări privind rezervele, adică resursele considerate exploatabile din punct de vedere tehnic și economic în stadiul actual al tehnologiilor — World Energy Conference, Survey of Energy Resources 1974, United States National Committee of World Energy Conference, New York 1975

[2] estimări privind resursele certe, posibile și probabile (deci inclusiv cele ce pot deveni exploatabile tehnic și economic pe baza progreselor previzibile ale tehnologiilor) — Situation et perspective en ce qui concerne la production et l'utilisation des schistes bitumineux dans les pays développés et dans les pays en développement, Comité des Ressources Naturelles, ECOSOC, 9—20 mai 1977

PANORAMIC

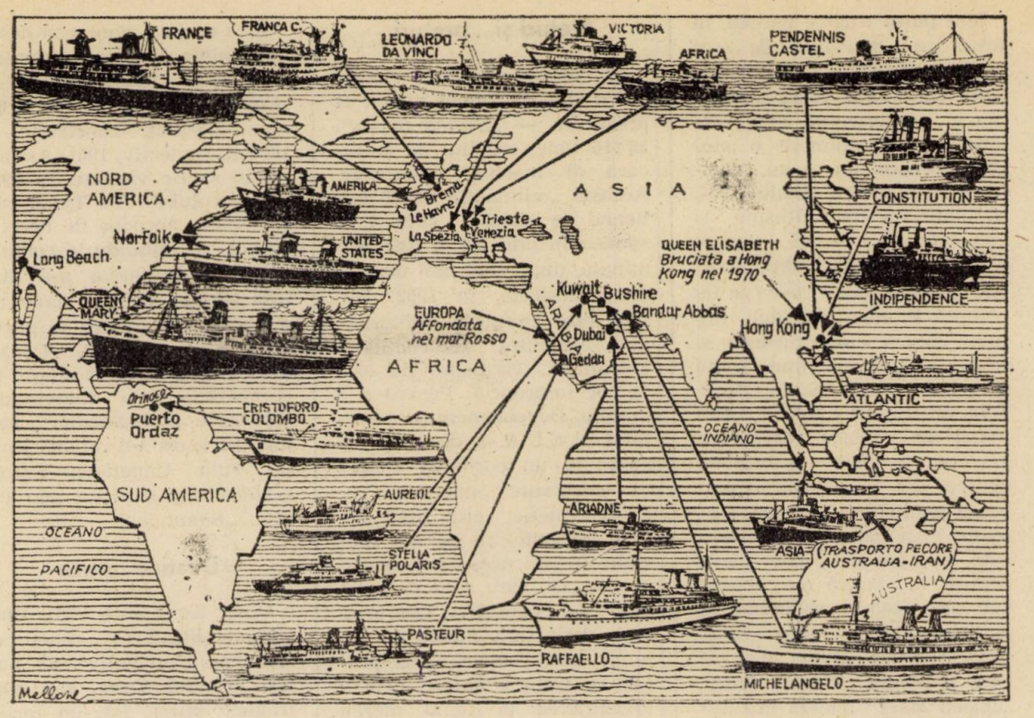

Marile vapoare nu mai navighează. Multe dintre ele se acoperă de rugină departe de țara de origine. „Corriere della Sera" publică un sugestiv desen ce indică porturile unde se află astăzi ancorate unele dintre cele mai celebre transatlantice...

Destinul transatlanticelor...

S-au împlinit cîțiva ani de cînd în jurul marilor nave de pasageri s-a așternut tăcerea. Au dispărut, rînd pe rînd, de pe drumurile fără pulbere ale oceanelor pentru a nu mai reveni niciodată. Dispariția transatlanticelor este astăzi definitivă. „Golul pe care l-au lăsat marile nave de pasageri pare astăzi — comenta ziarul italian «Corriere della Sera» — mai mare decît în anii cînd, între polemici și incriminări, toate companiile care le posedau au fost constrînse să scape de ele pentru a nu naufragia în datorii".

Nașterea și decăderea unui mit

Seria plecărilor fără întoarcere avea s-o declanșeze, în 1967, „Queen Mary", devenit, mai întîi „hotel plutitor" și apoi „muzeu plutitor". Același destin l-au avut și celelalte transatlantice, ieșite învinse, unul după altul, din bătălia cu inamicii lor de deasupra oceanelor — avioanele supersonice. După „cîntecul lebedei" din 1957 (un milion treizeci și șase de mii de pasageri transportați de 70 de transatlantice), căderea avea să fie vertiginoasă. Un an mai tîrziu, războiul era cîștigat de transportul aerian, primul jet comercial efectuînd zborul New York — Paris. Anul 1958 avea să fie, așadar, începutul sfîrșitului. Iar dacă agonia a fost mai lungă decît ni s-ar părea, aceasta se datorează faptului că, timp de aproape cincisprezece ani, s-a păzit cu strășnicie „mitul" transatlanticelor.

În fond, istoria însăși a acestor giganți ai oceanelor nu este altceva decît povestea nașterii și decăderii unui mit. Încă de la începutul secolului, uriașele nave, cu miile lor de cai putere, sfidau victorios cele mai teribile mări ale pămîntului — oceanele. Reprezentau atunci singura modalitate sigură de a traversa de la un continent la altul. Era triumful unei industrii și al unei tehnici aflate încă la început : în 1907, turbinele-prototip de pe „Mauretania" îi permiteau navei o viteză de 20—25 noduri, viteză considerată, și azi, drept optimă în transportul maritim rapid. În plus, în transatlantice, noua societate burgheză a anilor 1900 își construia propriile monumente, transferînd aici propria artă și bogăție, dar și propria mizerie : emigrarea și nedreptatea socială, ascunse, e drept, cu grijă, pe punțile inferioare.

Mitul a rezistat primului război mondial pentru ca să cunoască epoca sa de aur în anii dintre cele două războaie. Odată cu a doua conflagrație mondială și apariția bombardierelor americane prevestitoare ale cotiturii ce avea să se producă în timpuri de pace, istoria transatlanticelor ar fi trebuit să se încheie. Marile companii maritime s-au obstinat însă în a recrea, pe baze noi, mitul pe cale de dispariție. Conștiente de pericol, n-au mai cultivat legenda trecutului, ci s-au pregătit să clădească o legendă a viitorului. Din monumente ale unei arte „fin du siècle", le-au transformat în autentice expresii ale tehnicii și artei moderne. Tapetele de mătase, draperiile grele de catifea și brocart, decorațiunile aurite au fost înlocuite cu mochete, plastic, sticlă și oțel inoxidabil. Confortul și securitatea erau, de asemenea, garantate. Tragicul sfîrșit al „Titanicului" devenise o legendă a trecutului, utilizată cel mult în scopuri publicitare.

În Franța, Italia sau Marea Britanie creatorii noului mit n-au mai putut supraviețui însă odată cu nașterea Boeingului, BAC-ului sau Concorde-ului. Părăsind fără ceremonie, anul trecut, portul Genova, transatlanticele italiene „Michelangelo" și „Raffaello" se mai află încă aliniate, gata de plecare în portul Genova... Aceasta însă doar pe cărțile poștale care se mai vînd încă, la un preț bun în chioșcurile de ziare. Și ea pe cale de a fi vîndută, „France" își plînge destinul pe străzile Parisului într-o melodie de mare succes : „Ne m'appelez plus jamais France, la France elle m'a laissé tomber..." (Niciodată să nu-mi mai spuneți „Franța", Franța m-a părăsit...)

Ultima croazieră

Unde sfîrșesc transatlanticele ? Deși aflate sub pavilioane diverse, soarta le este aceeași : rugina le acoperă, mai devreme sau mai tîrziu, în diverse porturi, unde au fost — sau vor fi — părăsite de noii proprietari.

Mai puțin tragice păreau, în urmă cu mai bine de zece ani, avatarurile transatlanticului de 81 237 tone, *„Queen Mary"*. Americanii, gata oricînd să achiziționeze o istorie pe care nu o au, decideau, la începutul anului 1967, să plătească trei milioane și jumătate de dolari pentru „bătrîna regină a Atlanticului". „Queen Mary" avea să fie primită în rada portului din Long Beach cu entuziasm și frenezie de o mulțime venită să aclame splendoarea decăzută a Lumii Vechi. Din punct de vedere economic, afacerea a fost profitabilă pentru noii proprietari. Campania publicitară, e drept, costisitoare, a dat roade : cîteva sute de pasageri, ale căror conturi în bancă nu coborau sub șase zerouri, se îmbarcau pentru „ultima mare croazieră". După 35 de zile, în care a ocolit Capul Horn, „Queen Mary" ancora în California, la Long Beach. Primirea avea să fie demnă de banii plătiți : în apropierea portului, în timp ce un avion „bombarda" puntea navei cu garoafe roșii, o flotă de circa 5 000 de ambarcațiuni mici o întîmpinau pentru a o conduce în radă. Și atunci s-a petrecut neprevăzutul : flota a fost primită cu o ploaie de obiecte lansate de la bord drept „amintire" : pahare, colaci de salvare, scrumiere... scaune. Mania „souvenir"-urilor a fost împinsă pînă la smulgerea literelor și inscripțiilor navei... Mai tîrziu, motoarele aveau să-i fie demontate și vîndute, bucată cu bucată, la licitație. Astăzi, „Queen Mary" este un transatlantic mort. Nu va mai naviga niciodată.

Vîndute anul trecut marinei iraniene, navele italiene *„Michelangelo"* și *„Raffaello"* au o soartă mai bună, aflate sub permanenta îngrijire a tehnicienilor societății „Italia" care, potrivit contractului, le va asigura funcționarea și serviciile la bord pe o perioadă de trei ani.

O altă mare navă italiană, *„Cristoforo Colombo"* (29 000 tone), fabricată în 1953, a fost cedată anul trecut companiei siderurgice venezuelane SIDOR. Se află acum ancorată la Puerto Ordaz, înconjurată de verdele impenetrabil al junglei, și-i găzduiește pe cei 1 300 de tehnicieni și lucrători ai combinatului siderurgic. Ce se va întîmpla cu ea odată combinatul și noile locuințe construite, nimeni nu știe încă. Va deveni, poate, o locuință confortabilă pentru lianele și vietățile selvei...

Prețuri și... prețuri

În nordul Statelor Unite „zace" un alt faimos gigant al oceanelor — *„United States"*, 38 216 tone, orgoliul de odinioară al marinei americane. Această „minunăție de 79 milioane de dolari", cum i se spunea în anii '50, a fost terminată, după cinci ani de studii și proiecte, în 1952. Din 1969 este „pusă la naftalină" în „Norfolk's International Terminal". Termenul nu este de loc impropriu. Pentru a o proteja, Departamentul comerțului al S.U.A. a decis să recurgă la un costisitor sistem de conservare : nava este închisă ermetic, aerul fiind extras, periodic, cu pompe speciale. În toți acești ani, destui au fost cei care s-au declarat gata s-o cumpere. Lucrurile s-au oprit însă numai la intenții, costul navei, plus prețul ce trebuie plătit pentru întreținerea ei tăind mereu elanul celor interesați.

Mai încîlcită este povestea transatlanticului *„America"*, 26 315 tone, construit în 1940. United States Lines a vîndut-o în 1964 grupului grec „Chandris", la prețul de 1,5 milioane dolari. Cu noul nume de „Australis", nava a făcut curse regulate Marea Britanie—Noua Zeelandă, pînă în aprilie anul acesta, cînd „Chandris" o vinde, cu 5 milioane dolari, societății americane „Venture Cruises". Aceasta, însă, aflată la scurtă vreme după aceea în dificultate financiară, o revinde grupului Chandris, cu mai puțin de un milion de dolari. La ora actuală, se vorbește de o posibilă folosire (după necesare transformări) a navei „Australis" pentru croaziere între diversele insule grecești. O eventuală preschimbare de nume nu este nici ea exclusă...

„France", 66 348 tone, 33 noduri, construită în 1961, „dezarmată" din octombrie 1974, riscă să aibă destinul lui „United States". Prea mare pentru a fi utilizată ca navă de croazieră, ar putea deveni și ea „hotel plutitor". Prețul îi este însă prea mare : circa 20 milioane dolari. Ultimul care și-a manifestat dorința s-o cumpere este un grup reprezentînd interese saudite prin persoana unui anume Ojjeh. Acesta și-a exprimat intenția s-o cumpere, achiziționînd, între timp, o întreagă colecție de mobile stil, destinate transatlanticului. Deocamdată, însă, nava se află în continuare în portul Le Havre. Tot în țara de origine, Portugalia, se mai află încă cea mai mare și mai cunoscută navă de pasageri *„Infante Dom Henrique"* (23 306 tone), și ea „dezarmată" de cîțiva ani.

Încă neclară rămîne și destinația altor două transatlantice americane *„Independence"* și *„Constitution"* (în jur de 20 000 tone fiecare), construite în 1950 și, respectiv, 1951. Ambele aveau să fie vîndute, în 1974, armatorului C. Yu Tung, care le-a făcut aproape de nerecunoscut, schimbîndu-le complet culoarea. Inițiativa n-a avut însă succes, ambele nave rămînînd „dezarmate" în portul Hong Kong. Recent, „Constitution" și-a găsit, în sfîrșit, un cumpărător : o fantomatică „societate sud-africană", care intenționează s-o repună în uz pe ruta Capetown—Europa occidentală, sub un nou nume : „Shannon".

Destine unice

Hong Kong este locul unde *„Queen Elisabeth"*, rebotezată „Seawise University" de același armator Tung, și-a găsit tragicul sfîrșit într-un incendiu, în cursul anului 1970.

Construită în 1938, *„Pasteur"* (22 801 tone) se află acum în portul Djeddah. De patru ori a fost vîndută. Lansată la apă la Saint Nazaire (Franța), era una din cele mai frumoase nave transatlantice europene. În 1959, a cumpărat-o „Norddeutsche Lloyd", rebotezînd-o „Bremen". Pentru că devenise prea costisitoare, firma vest-germană a vîndut-o aceluiași grup grec „Chandris" care achiziționase și „America". La rîndul său, Chandris o va vinde unei societăți filipineze. Din aprilie anul acesta se numește „Philippina Saudia 1".

În Kuweit se află *„Stella polaris"* care, și ea, și-a schimbat mereu proprietarii : de la societatea americană Grace Line (nava se numea pe atunci „Santa Paula"), la cea greacă Sun Line și, apoi, la societatea kuweitiană „National Hotel and Tourist Co", cea care i-a dat noua destinație de „hotel plutitor".

Revenind la navele italiene, cea mai mare și mai importantă, *„Leonardo da Vinci"* (33 340 tone) se află, de cîteva săptămîni, la Fezzano, în apropiere de La Spezzia. Prețul de vînzare : 11 milioane dolari. Printre posibilii cumpărători : o societate americană din New Orleans. Cea mai mică și mai veche navă, *„Franca C."*, construită, în 1914, pentru transport de mărfuri și transformată, în 1948, pentru transportul pasagerilor, „pare să aibă — scrie «Corrierre della Sera» — șapte vieți". Vîndută de armatorii Costa, care au folosit-o peste 20 de ani, ea aparține azi, sub numele de „Doulos", unei societăți vest-germane, care o pregătește pentru o călătorie în jurul lumii. Destinul acestei nave, unic în felul său, este demn de un serial T.V. de tipul „Linia maritimă One-din"...

În acest răstimp, *„Victoria"* și *„Africa"* (puțin peste 11 500 tone) ruginesc la Veneția și, respectiv, Triest. Geamăna lor, *„Asia"*, care făcea curse în Extremul Orient pentru „Lloyd Triestino", după ce a fost vîndută societății libaneze „Rashid Fares Entreprises", circula între Sydney și Beirut sub numele de „Persia". Azi nu mai figurează însă în „Lloyds Shipping Index". Fiindcă într-o bună zi a dispărut. Au circulat o vreme zvonuri cum că s-ar fi scufundat într-un estuar din America de Sud. Nimic precis însă. Suficient doar pentru a inspira un roman de aventuri stil Joseph Conrad...

R. D.

Convoi insolit în miez de noapte. La porțile Parisului, înaintează un hidroavion cvadrimotor Sunderland. Acest „veteran" al celui de al doilea război mondial a părăsit apele calme ale Polinesiei pentru a lua loc la Muzeul Aerului

POSTA REDACȚIEI

Șomajul în Italia

Ion Alexandrescu, Oradea 1. Mai întîi, o precizare : situația italiană se încadrează în contextul crizei lumii capitaliste ; unul din aspecte este acela al dificultății creării de noi locuri de muncă. Potrivit unei recente anchete realizată de O.C.D.E., incapacitatea de a crea locuri de muncă este comună tuturor țărilor occidentale industrializate unde, pe lîngă șomajul de natură conjuncturală, se extinde tot mai mult șomajul cauzat — cum susține O.C.D.E. — de „lipsa de capital" și care, pînă în urmă cu cîțiva ani, era caracteristic numai țărilor în curs de dezvoltare. Între exemplele O.C.D.E., figurează cel al Italiei, unde se remarcă tocmai existența acestui „șomaj" din lipsă de capital". Dar să ne oprim asupra întrebării dumneavoastră, care se referea la situația șomajului în Italia. Datele au fost furnizate de Istat — Institutul Italian de Statistică. Din totalul de 1 558 000 de șomeri existenți în perioada octombrie 1977 — iulie 1978, se remarcă o creștere a celor aflați pentru prima oară în căutare de lucru (de la circa 904 000, între ianuarie—octombrie 1977, la 981 000, între octombrie '77—iulie '78). O altă observație : o creștere progresivă, deși lentă, a locurilor de muncă în alte sectoare decît cel industrial. Dacă, în Italia, în anii '50 și începutul anilor '60 noile locuri de muncă se creau în industrie, în ultimii ani a crescut cererea în sectoarele serviciilor (peste 2,1 la sută pe an) și administrației publice (peste 3,2 la sută).

2. În Italia există 1920 de muzee.

Ion Tomescu, București. 1. Funcția de prim-ministru al statului Papua—Noua Guinee este deținută de Michael Somare. El a rămas în acest post și după recenta formare a unui nou guvern de coaliție.

2. Într-adevăr, guvernul format la 6 noiembrie de generalul Gholam Reza Azhari este al patrulea guvern iranian din ianuarie 1965 și al treilea după august 1977. Precedentele cabinete au fost conduse de Amir Abbas Hoveyda (26 ianuarie 1965—6 august 1977), Jamshid Amouzegar (7 august 1977—26 august 1978) și Jafar Sharif Emami (27 august 1978—5 noiembrie 1978). Toți acești foști șefi de guverne erau civili, ultimul cabinet constituit în Iran de un militar fiind cel al generalului Zahedi (23 august 1953—7 aprilie 1955).

Tuvalu

Andrei Dănăilă, Tîrgoviște. Noul stat independent Tuvalu reprezintă fostele insule Ellice — unul din ultimele teritorii aparținînd imperiului britanic. Este vorba de 9 atoli coralieni din Oceanul Pacific, situați între arhipelagul Gilbert și insulele Fiji. Insulele Ellice au fost descoperite între 1765 și 1824 de navigatori britanici. În 1892, au fost proclamate protectorat britanic și, împreună cu insulele Gilbert și, apoi, insulele Phoenix, au format o singură colonie britanică. La cererea locuitorilor insulelor Ellice, Londra a acceptat împărțirea insulelor cu condiția organizării unui referendum. Acesta a avut loc sub supravegherea O.N.U. și, în octombrie 1975, Ellicele au format o nouă colonie — Tuvalu, care a obținut autonomia la 1 ianuarie 1976. Anul acesta, la 1 octombrie, Tuvalu a devenit stat independent.

„Afacerea Aantjes"

H. Negrescu, Bîrlad. „Lovitura de teatru" de la Haga a avut drept efect demisia conducătorului grupului parlamentar creștin-democrat din parlamentul olandez, Willem Aantjes. Deputat din anul 1959, personalitate cunoscută în viața politică, lider al grupării parlamentare guvernamentale, Aantjes a fost acuzat de către Institutul de documentare asupra celui de al doilea război mondial de a se fi angajat, voluntar, în timpul ocupației hitleriste, în „Waffen S.S.". El avea, în acel moment, vîrsta de 20 ani. Aantjes nu a negat faptele ce i-au fost imputate. Ziarul „De Telegraaf" din Amsterdam scria că „poziția sa de om politic de prim plan a devenit imposibilă". Aantjes a desprins concluziile scandalului și a anunțat că renunță la toate funcțiile politice, retrăgîndu-se din viața publică. „Afacerea Aantjes" nu s-a rezolvat prin demisia celui în cauză. În lumea politică se pun întrebări insistente asupra mobilului denunțării lui Aantjes, deoarece, se afirmă, persoanele care îi cunoșteau trecutul au acționat abia în momentul în care deputatul a devenit incomod pentru guvern. S-a amintit că de mai mulți ani faptele semnalate au găsit ecou în presă, fără ca zvonurile să fie examinate cu seriozitate. „France Presse" constata că Aantjes, în calitatea lui de șef al grupului parlamentar creștin-democrat, aducea „un sprijin foarte critic și foarte măsurat" premierului care este tot creștin-democrat. Oare „prin hazard" s-au produs dezvăluirile care au pus capăt carierei politice a lui Aantjes ? În legătură cu aceasta, membrii parlamentului au adresat 300 de întrebări guvernului în privința jenantei afaceri. Premierul Van Agt a declarat ziariștilor că guvernul a fost „totalmente surprins" de conținutul raportului Institutului de documentare asupra celui de al doilea război mondial, raport al cărui conținut a fost divulgat de unele ziare înainte de a putea fi examinat într-un cadru confidențial. Un sondaj publicat la Haga relevă că 67 la sută din persoanele consultate consideră legitimă demisia lui Aantjes.

Tudor Voinescu, Suceava. 1. Marthi Ahtisaari, desemnat reprezentant special al secretarului general al O.N.U. pentru Namibia, este finlandez și are 41 de ani. După studii la Universitatea Ulu, el și-a început cariera în învățămînt, iar în 1965 a devenit funcționar la ministerul de externe. Între 1973 și 1976 a fost ambasador al Finlandei în Tanzania, acreditat și în Zambia și Somalia, apoi în Mozambic. În ianuarie 1977, el a fost numit înalt comisar al O.N.U. pentru Namibia, funcție în care i-a urmat lui Sean Mac Bride.

2. Aveți dreptate, Rinocerul alb (Ceratotherium simum cottoni) trăiește în nord-vestul Ugandei și în rezervațiile din Zair. În privința efectivului actual, cifrele arată că ar fi vorba de 1 000 exemplare.

3. Quaga sud-africană (Aguus quagga quagga), o specie de zebră cu pronunțată formă de cal, a fost exterminată total încă din 1880, ea fiind printre mamiferele dispărute din fauna africană.

Franco Avram, str. Cornelia nr. 15, București, sectorul 5, cod 75113, tel. 63 29 56, vinde colecția revistei „Lumea" pe anii 1974—1977 ; **Constantin Burlacu, str. Zupcu Petrovici nr. 2, Ploiești, tel. 14 323,** vinde colecția revistei „Lumea" pe anii 1968—1977 ; **Gh. Bica-Vellu, Voivodeni, jud. Brașov, cod. 2336,** vinde colecția revistei „Lumea" pe anii 1965—1977 ; **Gheorghe Koch, Șos. Cățelu, nr. 33, bloc 21, sc. 1., et. II, ap. 10, București, cod. 74512, tel. 47 77 80,** vinde colecția revistei pe anii 1966—1977 ; **Radu Pătrașcu, str. Vacanței nr. 52, București, sectorul 8, tel. 67 68 91,** vinde colecția revistei de la începuturi pînă astăzi ; **Ela Evzicor. str. I. L. Caragiale nr. 24 București, tel. 51 91 20,** vinde numere disparate ale revistei din anii 1975—1978.

Dorin Fildanu, Cluj-Napoca ; M. Mardare, Brașov. În timpul vizitei întreprinse luna trecută, în Filipine, viceprim-ministrul și ministrul de externe kampuchian Ieng Sary a precizat că, după demisia sa, în 1976, fostul șef al statului, prințul Norodom Sianuk, și-a exprimat dorința de a rămîne „departe de viața politică". El trăiește, împreună cu familia la Pnom Penh („Le Monde"). În septembrie, cu ocazia celei de-a 18-a aniversări a creării Partidului Comunist din Kampuchia, Norodom Sianuk a participat la un banchet, de la care vă oferim **imaginea** de mai jos, imagine furnizată de delegația kampuchiană la lucrările Adunării Generale a O.N.U. din acest an.

POSTA REDACȚIEI

Canalul Beagle

Vasile Ion, București. Diferendul argentiniano-chilian privind Canalul Beagle nu a fost încă reglementat. Este important de semnalat că la 2 noiembrie a.c. a expirat perioada acordată de către președinții Pinochet (Chile) și Videla (Argentina) Comisiei mixte militare însărcinată să caute o soluție definitivă disputei. Comisia a dat, însă, publicității un comunicat în care arată că, deși s-au realizat acorduri în anumite privințe, nu s-a ajuns la o înțelegere datorită unor chestiuni referitoare la aspectele de frontieră. Ea a propus ca guvernele celor două țări să caute metode adecvate de soluționare pașnică. În legătură cu aceasta, agențiile de presă au relatat că, inițial, partea argentiniană a insistat pentru negocieri directe, în timp ce partea chiliană s-a pronunțat pentru o mediere internațională (Curtea Internațională de Justiție de la Haga sau o țară terță). Zilele trecute, s-a anunțat că Argentina a acceptat propunerea chiliană referitoare la o mediere internațională. Surse guvernamentale argentiniene i-au menționat ca posibili mediatori pe regele Juan Carlos, pe secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, și pe papa Ioan Paul al II-lea.

Conflictul dintre Chile și Argentina, referitor la Canalul Beagle, (una din căile de trecere dintre Pacific și Atlantic, permițînd evitarea teribilului Cap Horn) pornește de la un tratat din 1881, care fixa, în principiu, demarcarea teritorială dintre cele două țări. Delimitarea unei frontiere lungi de aproape 5 000 de kilometri nu s-a făcut fără probleme : către sfîrșitul secolului trecut, conflictul a fost gata să ducă la un război, astfel încît, în 1902, cele două țări semnează un tratat general de arbitraj. Documentul conferea reginei Angliei calitatea de judecător al litigiului dintre cele două țări. Dar controversa nu s-a soluționat prin această procedură. Articolul 3 din tratatul din 1881 prevedea că un număr de insule revine uneia sau alteia dintre părți, fără însă a le denumi, ci indicînd doar situarea lor geografică, — „în sudul canalului Beagle", de pildă. Or, cele două țări nu au căzut de acord tocmai asupra delimitării acestui canal. Ca urmare, controversa privește, între altele și mai ales, trei insule : Lennox, Picton și Nueva. Un tribunal alcătuit din cinci juriști, membri ai Curții Internaționale de Justiție de la Haga, au înaintat o propunere de reglementare, ratificată și de către regina Angliei. Argentina a respins soluția (prin care se acordau statului chilian cele trei insule). A avut, de asemenea, loc o întrevedere directă între președinții celor două țări. O a doua întîlnire s-a desfășurat la 20 februarie a.c. Președintele argentinian Videla, aflat în vizită oficială în Chile, a semnat la Puerto Montt (localitate situată la 1000 km sud de Santiago) un acord cu președintele Pinochet. Conform acestui acord (în baza căruia a luat ființă Comisia mixtă de negocieri), cele două țări au decis „să pună între paranteze" problema insulelor Picton, Nueva și Lennox — revendicate de fiecare parte și față de care fiecare țară își păstrează poziția de principiu — și să negocieze direct delimitarea frontierelor în zona Canalului Beagle, la vest și la sud de aceste insule.

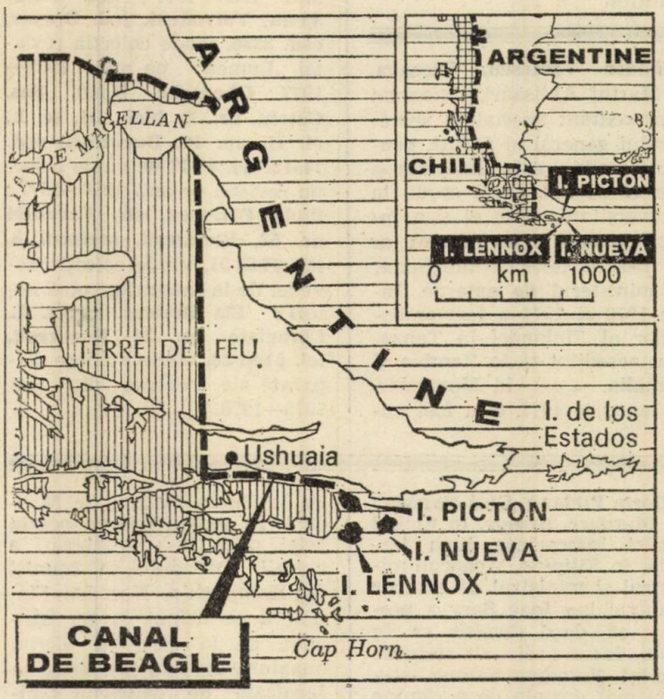

Au avut loc, pe baza acordului semnat de președinții chilian și argentinian, mai multe runde de negocieri, la Buenos Aires și Santiago de Chile.

Negocierile s-au desfășurat în opt runde, întrerupte la un moment dat, apoi din nou reluate. Documentul final anunță că Argentina și Chile s-au înțeles asupra a două chestiuni referitoare la „interesele celor două țări în Antarctica și modalitățile de promovare a economiei acestei regiuni, inclusiv exploatarea resurselor naturale și protejarea mediului înconjurător". Comisia — a cărei ultimă rundă s-a încheiat la 2 noiembrie la Santiago de Chile — a hotărît să prezinte propuneri ambelor guverne care să permită o nouă etapă de negocieri. Observatorii notau că — datorită neajungerii la nici un acord important pînă la data limită fixată — s-a creat între cele două țări o stare de tensiune. La 4 noiembrie, agenția argentiniană de presă „Telam" anunța că nave de război argentiniene au părăsit portul Bahia Blanca, îndreptîndu-se spre sudul Atlanticului, unde o flotilă chiliană supraveghea cele trei insule strategice revendicate de ambele țări. S-a vorbit, de altfel, în cercurile politice latino-americane despre posibilitatea unui conflict armat. Știri de ultimă oră anunță, însă, acceptarea de către ambele părți a unei medieri internaționale. Bineînțeles, evenimentele sînt în curs.

Tutankamon

Ștefan Stănescu, com. Mînăstirea, jud. Ilfov. Arheologul englez Howard Carter și lordul Carnarvon, care au descoperit, în 1922, mormîntul faraonului Tutankamon, nu s-au limitat — așa cum, oficial, s-a afirmat pînă acum — să privească numai, printr-o cavitate, interiorul mormîntului, ci au și pătruns — înaintea sosirii funcționarilor egipteni — în camera mortuară, sustrăgînd numeroase obiecte extrem de prețioase. Este ceea ce afirmă fostul director de la „Metropolitan Museum" din New York, Thomas Howing, în cartea intitulată „În căutarea lui Tutankamon", în curs de apariție în S.U.A. și Marea Britanie. Howing, care a condus marele muzeu newyorkez timp de zece ani (pînă în 1977), subliniază că își bazează afirmațiile pe documente găsite, după o jumătate de secol, în arhivele de la „Metropolitan Museum". Între acestea — scrisori inedite adresate de lordul Carnarvon lui Howard Carter, ca și schimburi de misive între acesta din urmă și experții muzeului, care l-au ajutat în evaluarea descoperirii. Se răstoarnă astfel versiunile oficiale care, pînă în prezent, au subliniat extraordinarul „sînge rece" și răbdarea celor doi descoperitori. De amintit că Howard Carter a găsit mormîntul după șapte ani de căutări în „Valea regilor" și că, întîlnind prima poartă cu însemnul lui Tutankamon, a reacoperit totul în așteptarea sosirii lordului Carnarvon. În sfîrșit — potrivit versiunii oficiale — în seara de 26 noiembrie 1922, cei doi au săpat o cavitate în poarta exterioară, limitîndu-se să arunce doar o privire în interior și lăsînd pe a doua zi deschiderea mormîntului.

Dar Howing susține contrariul : în chiar aceeași noapte, cei doi, împreună cu fiica lordului și cu arheologul A. R. Callender, au intrat în camera mortuară, printr-o gaură acoperită apoi cu frunze, luînd cu ei mai multe obiecte prețioase. După moartea lui H. Carter și a lordului Carnarvon, colecțiile lor personale au fost dispersate, sfîrșind, în marea lor majoritate, în muzeele americane, care posedă unele din tezaurele lui Tutankamon. În orice caz — subliniază Thomas Howing —, cei interesați sînt la curent cu această proveniență, fără a îndrăzni, însă, să o recunoască public. În sprijinul acestei afirmații, Howing citează 29 de obiecte păstrate în muzee americane : 20 chiar la „Metropolitan Museum", celelalte risipite la muzeele din Brooklyn, Kansas City, Cleveland, Cincinnati.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

RADIORECEPTOARE PORTABILE

Omul modern simte o acută nevoie de informare. Acasă sau în timpul excursiilor, la munte sau la mare — aparatele de radio portabile sînt deosebit de practice şi utile. Un aparat de radio portabil vă poate oferi oriunde vă aflaţi ultimele ştiri. Radioreceptorul portabil este un mijloc de informare de neînlocuit, dar şi prieten agreabil al clipelor de destindere.

Magazinele şi raioanele specializate ale COMERŢULUI DE STAT vă invită să alegeţi aparatul preferat

	Game de undă	Preţul
Cora	1	345 lei
Apollo	1	345
Pescăruş	2	450
Alfa	2	500
Cosmos	3	645–740
Albatros	4	800
Gloria	4	1 450
Predeal (auto cu antenă)	3	1 180

Principalele caracteristici tehnice ale aparatelor de radio portabile sînt sensibilitate, selectivitate, claritatea sunetului, ceea ce asigură o audiţie perfectă.

Toate aparatele de radio se pot cumpăra şi cu plata în 18 rate lunare cu un acont de numai 20%, conform dispoziţiilor în vigoare.

garnitura de hol · ADY

garnitura de hol · MODERN · 2

CENTRALA DE PRELUCRARE A LEMNULUI BUCUREȘTI

* UN PRODUCĂTOR COMPETENT LA DISPOZIȚIA DVS.

dormitorul · BLAJ ·

ROMÂNIA
ÎN CONŞTIINŢA
LUMII

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 48 23 noiembrie 1978

Vizita de prietenie a tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU în R.S.F. Iugoslavia

Rezultate deosebit de rodnice — adîncirea colaborării şi prieteniei

DIN ACTUALITATEA INTERNAŢIONALĂ

Geneva • Orientul Mijlociu

Londra • Bruxelles

Lisabona • Bonn • Brasilia

Problemele energetice — îmbunătăţirea randamentelor

ÎN LUMEA IDEILOR

Ilegalitatea războaielor de agresiune şi dreptul internaţional

PRIMIRI LA TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU

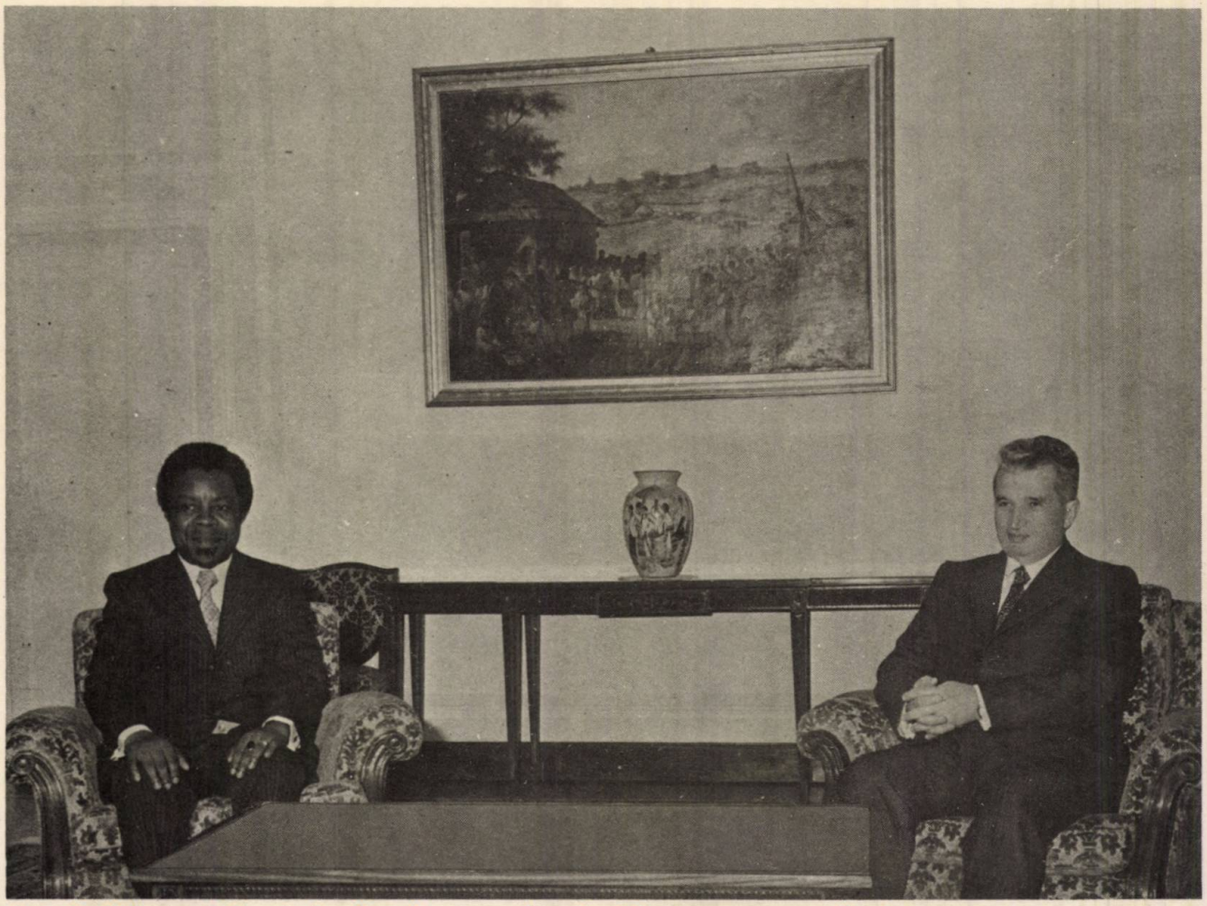

J. L. S. Abbey, ministrul planificării economice din Ghana, care s-a aflat în ţara noastră cu ocazia desfăşurării lucrărilor primei reuniuni a Comisiei mixte româno-ghaneze de cooperare economică şi tehnică

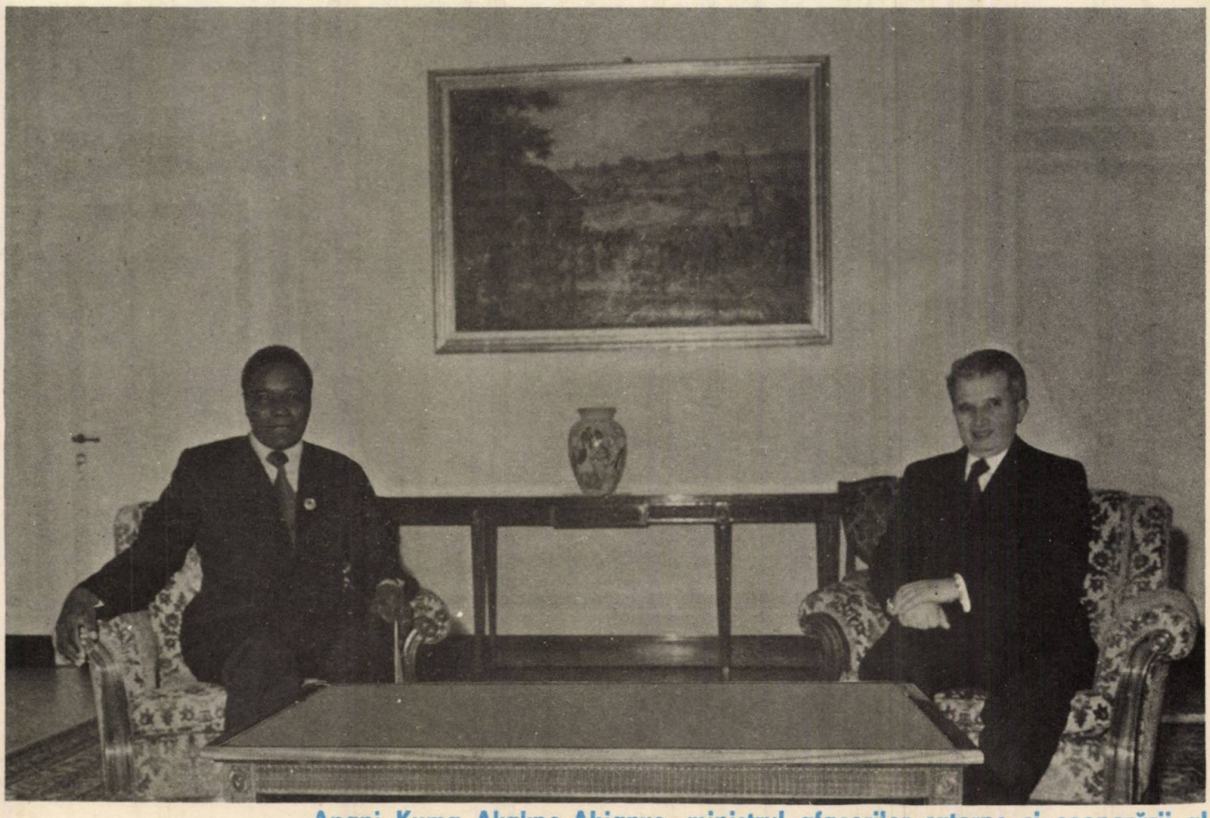

Anani Kuma Akakpo-Ahianyo, ministrul afacerilor externe şi cooperării al Republicii Togo, care a făcut o vizită oficială în ţara noastră

Participarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la Consfătuirea de la Moscova a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia

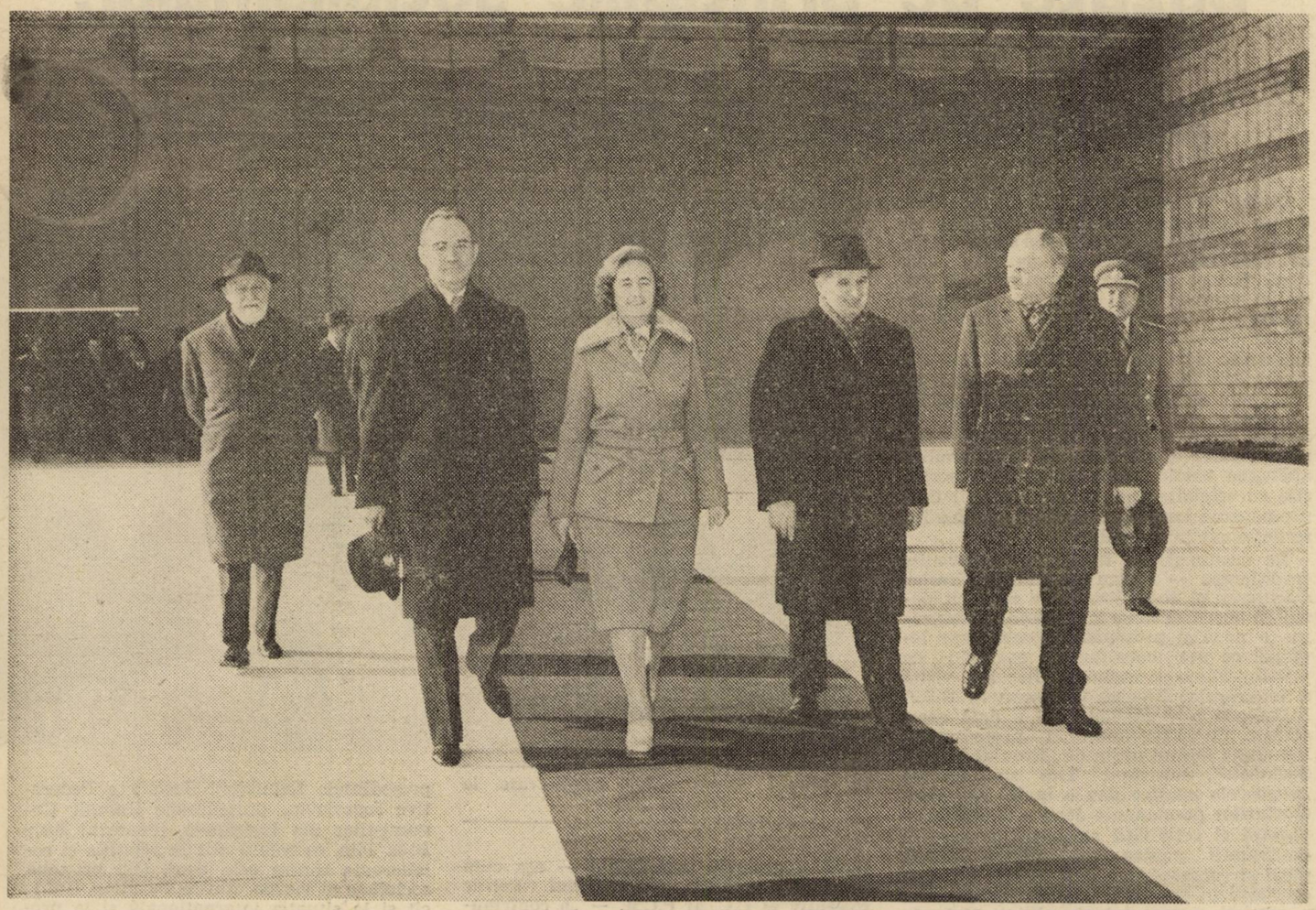

În după-amiaza zilei de 21 noiembrie, a sosit la Moscova tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, pentru a participa la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia. Tovarășul Nicolae Ceaușescu este însoțit de tovarășii Manea Mănescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al guvernului, Ștefan Andrei, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ministrul afacerilor externe, Vasile Mușat, secretar al C.C. al P.C.R.

La plecarea de pe aeroportul București—Otopeni, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost salutat de tovarășa Elena Ceaușescu, de tovarășii Iosif Banc, Cornel Burtică, Virgil Cazacu, Gheorghe Cioară, Lina Ciobanu, Constantin Dăscălescu, Ion Dincă, Emil Drăgănescu, Janos Fazekas, Ion Ioniță, Petre Lupu, Paul Niculescu, Gheorghe Pană, Ion Pățan, Dumitru Popescu, Gheorghe Rădulescu, Leonte Răutu, Virgil Trofin, Iosif Uglar, Ilie Verdeț, Ștefan Voitec, Ion Coman, Mihai Dalea, Miu Dobrescu, Ludovic Fazekas, Mihai Gere, Nicolae Giosan, Vasile Patilineț, Ion Ursu, Richard Winter, Vasile Marin, precum și de membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, conducători de instituții centrale și organizații de masă și obștești, generali.

Au fost de față V. I. Drozdenko, ambasadorul U.R.S.S. la București, și membri ai ambasadei.

La sosirea în U.R.S.S., pe aeroportul Vnukovo, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășii care îl însoțesc au fost întîmpinați de A. A. Gromîko, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., B. N. Ponomariov, membru supleant al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.C.U.S., V. A. Kirillin, membru al C.C. al P.C.U.S., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., G. A. Kiseliov, adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.U.S.

Au fost prezenți Gheorghe Badrus, ambasadorul Republicii Socialiste România în Uniunea Sovietică, și membri ai ambasadei române.

Conlucrarea deosebit de rodnică româno-iugoslavă, exemplu de relații bazate pe principiile socialismului, pe egalitate și respect reciproc

Cursul constant ascendent al relațiilor dintre Republica Socialistă România și R.S.F. Iugoslavia se caracterizează prin calitatea nouă, superioară, pe care cele două țări și popoare o imprimă atît cadrului general, cît și diferitelor compartimente în care se realizează conlucrarea dintre ele. Este calitatea ce rezultă din statornica așezare a colaborării bilaterale dintre cele două state socialiste vecine pe principiul deplinei egalități, pe respectul reciproc și încrederea mutuală ; este, în același timp, calitatea ce rezultă din voința celor două state de a generaliza aplicarea acestor principii și în raporturile cu celelalte state și de a contribui la promovarea lor pe scena vieții politice internaționale în ansamblu.

De fiecare dată, întîlnirile — devenite tradiționale — dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au avut darul să fortifice această calitate, să imprime o nouă și proaspătă vigoare unor legături ce pot constitui un exemplu de principialitate și rodnicie. Recenta vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu în R.S.F. Iugoslavia a confirmat încă o dată acest adevăr. De altfel, înmînînd președintelui României înaltul ordin de „Erou al Muncii Socialiste", tovarășul **Tito** sublinia că **„popoarele noastre dau o înaltă apreciere eforturilor permanente depuse de dumneavoastră și activității susținute pe care o desfășurați pentru consolidarea cauzei păcii și colaborării internaționale pe baza egalității în drepturi, contribuției pe care o aduceți și faptului că militați fără răgaz pentru întărirea și dezvoltarea multilaterală a relațiilor de prietenie și bună vecinătate dintre Republica Socialistă Federativă Iugoslavia și Republica Socialistă România"**. Răspunzînd, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a găsit cele mai potrivite cuvinte pentru a exprima sentimentele poporului român față de popoarele iugoslave : **„Partidul Comunist Român, conducerea statului, personal, facem totul pentru dezvoltarea continuă a prieteniei și colaborării româno-iugoslave. Raporturile de solidaritate între Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia, prietenia și conlucrarea strînsă dintre țările și popoarele noastre cunosc o evoluție mereu ascendentă, constituind un exemplu de relații bazate pe principiile socialismului, pe egalitate, stimă și respect reciproc"**.

Pe drept cuvînt se poate afirma că desfășurarea și rezultatele rodnice ale vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în

În timpul convorbirilor desfășurate la Palatul Alb

R.S.F. Iugoslavia marchează — așa cum subliniază **Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. — „o contribuție de cea mai mare importanță la dezvoltarea relațiilor de strînsă colaborare și bună vecinătate dintre cele două partide și state, în interesul popoarelor noastre, al cauzei generale a socialismului, progresului și păcii. Trăinicia prieteniei frățești româno-iugoslave, precum și profunda considerație și prețuire manifestate de popoarele iugoslave față de secretarul general al partidului nostru și președintele României, și-au găsit o strălucită și semnificativă expresie în decorarea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu înaltul ordin iugoslav „Erou al Muncii Socialiste", ca și în manifestările pline de căldură cu care a fost întîmpinat pe întreg parcursul vizitei"**.

Bogata substanță a convorbirilor purtate la Belgrad își găsește o fidelă reflectare în Comunicatul comun dat publicității la încheierea vizitei. Tematica, cuprinzătoare, a convorbirilor purtate de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, tovarășul Iosip Broz Tito, se referă atît la relațiile și colaborarea dintre cele două țări prietene, socialiste și vecine, dintre P.C.R. și U.C.I., cît și la situația internațională și la problemele actuale ale mișcării comuniste și muncitorești.

Actualele convorbiri au prilejuit conducătorilor celor două partide și state reafirmarea actualității și importanței principiilor și țelurilor cuprinse în Declarația comună semnată în septembrie 1976 la Belgrad și în Comunicatul privind convorbirile de la Drobeta—Turnu-Severin, din decembrie 1977, pentru dezvoltarea relațiilor româno-iugoslave, în spiritul solidarității și stimei reciproce, al respectului mutual al căilor proprii de construire a socialismului în cele două țări și al particularităților pozițiilor lor internaționale, pe baza trainică și de neînlocuit a principiilor egalității în drepturi, independenței și suveranității naționale, integrității teritoriale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Sînt toate acestea principii pe care atît România cît și Iugoslavia înțeleg să le dezvolte în relațiile lor cu celelalte țări socialiste, cu toate statele lumii. Angajarea celor două țări,

NICOLAE CEAUȘESCU în R. S. F. Iugoslavia

Solemnitatea înmînării tovarășului Nicolae Ceaușescu, de către tovarășul Iosip Broz Tito, a înaltului ordin „Erou al Muncii Socialiste"

a celor două partide pe această linie de conduită, răspunde, fără îndoială, cerințelor arzătoare ale introducerii ferme în viața internațională a unor relații calitativ noi, în concordanță deplină cu obiectivul împărtășit de majoritatea popoarelor lumii, acela al unei noi ordini economice și politice mondiale.

Pe acest solid fundament, era firesc ca raporturile dintre cele două partide și state să se dezvolte permanent pe multiple planuri, realizîndu-se un înalt grad de colaborare, înțelegere și încredere reciprocă. Este, de altfel, cursul pe care aceste raporturi l-au urmat neabătut de la precedenta întîlnire dintre cei doi șefi de stat, din 3—4 decembrie 1977. În mod firesc, Comunicatul comun relevă **„dezvoltarea fructuoasă a relațiilor și colaborării dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia"** — partidele de conducere din cele două țări — precum și între alte organizații social-politice, exprimîndu-se atît importanța cît și necesitatea continuării schimbului de păreri, deschis și substanțial, dintre P.C.R. și U.C.I. cu privire la căile și experiența construcției socialiste, la mișcarea comunistă, muncitorească și progresistă, precum și asupra tuturor problemelor importante legate de lupta pentru socialism, pentru progres și pace în lume.

În planul direct al raporturilor bilaterale, cei doi președinți au acordat o atenție deosebită modului în care se îndeplinesc înțelegerile privind dezvoltarea schimburilor comerciale și cooperării economice dintre România și Iugoslavia, o specificație aparte fiind adusă desfășurării cu succes a lucrărilor la sistemul hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier II.

Convorbirile au relevat necesitatea colaborării mai strînse între organele de resort și organizațiile economice din cele două țări în vederea rezolvării mai operative a sarcinilor curente ale colaborării economice și amplificării relațiilor economice și tehnico-științifice multilaterale, în domenii de primă însemnătate ca : metalurgia, construcția de mașini, industria electronică și electrotehnică, petrochimia, ramurile extractive de materii prime, industria alimentară, agricultura etc. Privind spre viitor, au fost relevate posibilitățile de dezvoltare a colaborării economice prin adoptarea unor măsuri de cooperare în producție pe termen lung, prin investiții comune majore, prin colaborarea pe terțe piețe, prin lărgirea cooperării tehnico-științifice. Rezultatele obținute în domeniul colaborării pe plan cultural, științific, învățămînt, informații și turism, pot fi, de asemenea, în convingerea celor două părți, dezvoltate și promovate în continuare.

În timpul vizitei la Centrul de conferințe „Sava"

După cum s-a subliniat, **Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. „apreciază în mod deosebit faptul că în cadrul convorbirilor s-a stabilit creșterea dinamică a colaborării economice ; dă o înaltă apreciere hotărîrii comune de a se întări conlucrarea dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia ; relevă însemnătatea deosebită a convorbirilor dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito privind evoluția vieții internaționale actuale și care au evidențiat înaltul grad de identitate a punctelor de vedere ale celor două țări asupra problemelor discutate".**

Dincolo de însemnătatea pe care o reprezintă colaborarea româno-iugoslavă în plan bilateral, dezvoltarea acesteia în multiple domenii înseamnă însă și o contribuție de prim rang la afirmarea principiilor democratice în relațiile internaționale, la destindere, la întărirea colaborării pe bază de egalitate și a securității în Europa și în lume, la lupta pentru pace, progres social și socialism. În aceasta se exprimă cel mai pregnant exemplul pe care îl oferă lumii esența și modul de realizare a legăturilor româno-iugoslave.

Convorbirile la nivel înalt româno-iugoslave au cuprins o largă arie a tematicii internaționale, examinarea acesteia mărturisind, și de această dată, un înalt grad de identitate a punctelor de vedere exprimate.

Astfel, ambii președinți consideră că situația internațională contemporană se caracterizează prin lupta tot mai puternică a popoarelor și țărilor pentru pace, pentru afirmarea destinderii ca proces universal, pentru coexistența pașnică activă și democratizarea relațiilor politice și economice internaționale, pentru dezvoltarea colaborării egale în drepturi. **„Tot mai mult,** relevă Comunicatul, **se manifestă aspirațiile și interesele popoarelor și statelor pentru dezvoltare liberă și independentă, pentru relații de egalitate și respect reciproc, împotriva tuturor formelor de dominație, presiune din afară și amestec în treburile interne ale altor țări".** Dar în viața internațională se manifestă și tendințe negative ce îndreptățesc o legitimă îngrijorare. Comunicatul comun le relevă cu spirit de înaltă responsabilitate. Astfel, ascuțirea contradicțiilor și dificultățile întîmpinate în procesul destinderii, încercările de reîmpărțire a zonelor de influență, de amestec, îndeosebi pe teritoriul Africii, ca și continuarea cursei înarmărilor, manifestarea sub diferite forme a politicii de forță, stările de încordare și apariția de noi conflicte între state, toate acestea generează primejdii și amenințări la adresa păcii și securității. O atare realitate determină pe cei doi președinți să releve necesitatea ca popoarele, toate forțele iubitoare de pace, progresiste și democratice să-și intensifice eforturile continue în lupta pentru pace, destindere și securitate, să inițieze noi acțiuni pentru rezolvarea justă a problemelor internaționale.

Țări europene, România și Iugoslavia manifestă un interes deosebit pentru continuarea procesului de realizare a securității și cooperării pe continent. Comunicatul comun relevă că cei doi președinți au subliniat **„necesitatea de a se acționa intens pentru traducerea consecventă și integrală în viață a principiilor și prevederilor Actului final de la Helsinki"**, paralel cu intensificarea relațiilor economice, tehnico-științifice și culturale în plan bi și multilateral, adeverindu-se ca deosebit de importantă adoptarea de măsuri de dezangajare militară și dezarmare ca parte integrantă a procesului inițiat de Conferința pentru securitate și cooperare în Europa. Reuniunea de la Madrid, din 1980, consideră cei doi președinți, trebuie temeinic pregătită, în așa fel încît aceasta să adopte noi măsuri și hotărîri concrete pentru continuarea și adîncirea întregului proces de edificare a securității pe continent.

Țări europene și în același timp țări balcanice, România și Iugoslavia consideră că extinderea colaborării bilaterale și multilaterale cu toate țările balcanice înseamnă o contribuție directă la promovarea cooperării general-europene. **„Dezvoltarea acestei colaborări,** se subliniază în Comunicat, **pe bază de egalitate, cu respectarea deplină a independenței, integrității teritoriale și dezvoltării de sine stătătoare a fiecărei țări, servește consolidării stabilității și păcii în regiunea balcanică".**

În viziunea conducătorilor de stat și de partid român și iugoslav, dezarmarea generală și în primul rînd dezarmarea nucleară rămîne una din problemele cardinale ale umanității, de soluționarea acesteia depinzînd asigurarea păcii și securității, dezvoltarea stabilă a raporturilor internaționale. Cei doi președinți pun accentul, în cadrul procesului dezarmării, pe următoarele elemente : scopul final în acest proces este dezarmarea generală și totală, sub control internațional eficient ; se impune transpunerea consecventă și urgentă în viață a documentului final adoptat de Sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. ; de o deosebită însemnătate este întreprinderea fără întîrziere a unor măsuri concrete de oprire a cursei înarmărilor, a producției de noi arme, atît nucleare cît și clasice, de reducere a cheltuielilor militare ; este necesar ca în procesul dezarmării, Organizația Națiunilor Unite să aibă un rol esențial.

Rolul și contribuția crescîndă a mișcării țărilor nealiniate în lupta pentru pace și democratizarea relațiilor politice și economice internaționale, împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, au întrunit, de asemenea, identitatea de păreri a celor doi interlocutori, care au dat o apreciere pozitivă Conferinței de la Belgrad a miniștrilor afacerilor externe ai țărilor nealiniate.

Exprimînd îngrijorarea față de rezultatele nesatisfăcătoare în planul lichidării fenomenului subdezvoltării și al modului de îndeplinire a hotărîrilor sesiunilor speciale ale O.N.U. privind edificarea unei noi ordini economice internaționale, cei doi președinți reafirmă din nou poziția lor clară în favoarea unor relații economice internaționale juste și egale în drepturi. În acest sens, cele două părți se angajează să depună noi eforturi ca la viitoarea sesiune UNCTAD V, în stabilirea obiectivelor noului deceniu al dezvoltării și în pregătirile pentru sesiunea specială a O.N.U. din 1980 consacrată noii ordini, să se adopte măsuri corespunzătoare pentru soluționarea problemelor economice internaționale urgente, în interesul întregii comunități internaționale.

În legătură cu situația din Orientul Mijlociu, cei doi președinți împărtășesc convingerea că instaurarea unei păci juste și trainice poate fi realizată numai prin retragerea Israelului din toate teritoriile arabe ocupate în războiul din 1967 și recunoașterea drepturilor legitime ale poporului palestinian, inclusiv dreptul la autodeterminare și formarea unui stat palestinian independent. O asemenea rezolvare trebuie să fie bazată pe recunoașterea intereselor tuturor părților în conflict, ca și pe garantarea drepturilor tuturor țărilor și popoarelor din această regiune la dezvoltare independentă și securitate. Cei doi interlocutori consideră că de o deosebită însemnătate pentru depășirea neînțelegerilor reciproce și realizarea solidarității în căutarea unei soluții echitabile a crizei din regiune, este colaborarea tuturor țărilor arabe.

Soluționarea problemei cipriote impune, în opinia celor doi președinți, luarea de măsuri pe calea tratativelor dintre reprezentanții celor două comunități cipriote, în conformitate cu rezoluțiile O.N.U., pe baza respectării independenței, suveranității, integrității teritoriale și nealinierii Republicii Cipru.

Mișcările de eliberare din sudul Africii, ca și eforturile O.U.A. și ale țărilor africane pentru depășirea greutăților existente și a conflictelor reciproce pe calea negocierilor directe, găsesc din partea României și Iugoslaviei un sprijin hotărît. **„Presiunile din afară,** se apreciază în Comunicat, **și încercările de a impune soluții neocolonialiste străine reprezintă un pericol serios de izbucnire a unor conflicte de mari proporții în regiune, cu consecințe de neprevăzut pentru pacea mondială".**

Președinții Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au exprimat din nou sprijinul lor față de eforturile R.P.D. Coreene pentru reunificarea pașnică, independentă și democratică a țării fără amestec străin.

Ca forul cel mai adecvat pentru participarea activă a tuturor statelor la rezolvarea problemelor internaționale, Organizația Națiunilor Unite joacă un rol deosebit de important ; România și Iugoslavia se pronunță în favoarea creșterii și întăririi rolului O.N.U., a democratizării activității sale, cele două țări considerînd în același timp că O.N.U. și Carta sa trebuie adaptate la realitățile lumii contemporane.

Un amplu capitol este consacrat în Comunicatul comun mișcării comuniste și muncitorești. Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au constatat cu satisfacție că o serie de partide comuniste și muncitorești își întăresc pozițiile și acționează pentru găsirea de soluții și căi adecvate dezvoltării sociale, elaborînd propriile lor opțiuni programatice în concordanță cu condițiile concrete din țările lor, cu cerințele luptei revoluționare contemporane. În cadrul discuțiilor a fost subliniată necesitatea întăririi continue a relațiilor democratice între toate partidele și mișcările progresiste în lupta pentru rezolvarea problemelor internaționale majore, pentru edificarea noii ordini economice internaționale și pentru dezarmare, pentru instaurarea unei politici noi în relațiile dintre state. Conducătorii celor două partide au reafirmat că **„principiile independenței și egalității în drepturi, răspunderii fiecărui partid și mișcări în fața propriei clase muncitoare și a propriului popor, neamestecului în treburile interne reprezintă singura bază trainică pentru toate relațiile dintre partidele comuniste și muncitorești, dintre partidele socialiste și social democrate, dintre mișcările de eliberare națională și toate partidele și mișcările progresiste și democratice".** În acest sens, a fost confirmată însemnătatea Conferinței de la Berlin, a partidelor comuniste și muncitorești din Europa, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito subliniind, în context, necesitatea dezvoltării permanente a unui dialog principial, a schimbului de păreri într-un spirit constructiv.

Prin ampla tematică a convorbirilor purtate, prin concretețea modului în care au fost abordate atît evoluția relațiilor bilaterale, cît și poziția celor două țări și partide față de marile probleme ale vieții internaționale contemporane, noua vizită a președintelui Nicolae Ceaușescu în R.S.F. Iugoslavia, convorbirile pe care le-a avut cu președintele Iosip Broz Tito și rezultatele fructuoase ale vizitei îndreptățesc deplin sentimentul pe care îl împărtășesc astăzi popoarele României și Iugoslaviei : noul dialog la nivel înalt româno-iugoslav reprezintă o contribuție importantă la întărirea în continuare a relațiilor de prietenie și colaborare dintre cele două partide și țări, în interesul reciproc al poporului român și al popoarelor iugoslave, al păcii și colaborării internaționale.

Raporturile dintre Republica Socialistă România și R.S.F. Iugoslavia, prin baza lor principială, prin modalitățile lor de desfășurare, prin obiectivele urmărite se înscriu ca o etapă superioară în cronica relațiilor dintre două țări prietene și vecine, ca o pildă a ceea ce popoarele lumii așteaptă de la introducerea unei calități într-adevăr noi în relațiile dintre toate țările și statele lumii.

Aprobînd întru totul rezultatele vizitei, întreaga politică internă și externă a partidului și statului nostru, al cărei inițiator și făuritor este tovarășul Nicolae Ceaușescu, poporul român își reafirmă cu însuflețire hotărîrea de a milita neobosit pentru înfăptuirea exemplară a acestei politici, pentru progresul necontenit al patriei, pentru afirmarea pe mai departe a prestigiului României pe arena mondială, pentru îndeplinirea dezideratului comun tuturor popoarelor — edificarea unei lumi a dreptății și echității. Din telegramele adresate din toate colțurile țării tovarășului Nicolae Ceaușescu, se desprinde cu vigoare adeziunea deplină la această nouă acțiune de prestigiu întreprinsă de președintele țării, secretarul general al partidului, acțiune ce confirmă încă o dată politica consecventă a partidului și statului nostru de solidaritate și colaborare cu toate țările socialiste, exemplu al noului tip de relații între state, pe baza principiilor egalității, respectului și încrederii reciproce. Exprimînd starea de spirit ce animă în aceste zile întregul nostru popor, telegramele mărturisesc în același timp voința oamenilor muncii ca, strîns uniți în jurul partidului, al secretarului său general, să îndeplinească exemplar sarcinile ce le revin, aducîndu-și astfel o contribuție mereu sporită la ridicarea pe o treaptă și mai înaltă a prestigiului României socialiste în lume.

Nou și remarcabil moment al tradiționalului dialog româno-iugoslav, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Iugoslavia se înscrie ca un eveniment de primă importanță în dezvoltarea și mai intensă, pe multiple planuri, a prieteniei, solidarității și colaborării româno-iugoslave.

George Serafin

România — Ghana: progrese semnificative în cooperarea bilaterală

J. L. S. Abbey

ministrul planificării economice din Ghana

Cu prilejul desfășurării lucrărilor primei reuniuni a Comisiei mixte româno-ghaneze de cooperare economică și tehnică, a vizitat România J.L.S. Abbey, ministrul planificării economice din Ghana. În timpul șederii sale în țara noastră, oaspetele ghanez a fost primit de președintele NICOLAE CEAUȘESCU.

— Ați fost primit de președintele Nicolae Ceaușescu. Vreți să vă referiți la acest moment deosebit al vizitei dv. ?

— Consider că această primire a reprezentat momentul vîrf al vizitei mele în România. În ciuda programului foarte încărcat al președintelui Nicolae Ceaușescu, domnia-sa m-a primit și îi sînt foarte recunoscător pentru aceasta. A fost o discuție foarte utilă, am avut un mesaj pentru domnia-sa din partea guvernului meu. Președintele României a formulat cîteva sugestii concrete, și chiar în ziua respectivă am avut o întîlnire pe baza unora dintre indicațiile date de domnia-sa. Președintele Nicolae Ceaușescu a exprimat un mare interes față de cooperarea dintre Ghana și România. În ce ne privește, intenționăm să urmăm sfaturile pe care ni le-a dat.

— Ne-ați putea vorbi mai detaliat despre activitatea desfășurată de Comisia mixtă româno-ghaneză de cooperare economică și tehnică ?

— Sarcina comisiei a fost de a examina domeniile în care cooperarea dintre țările noastre urmează să fie întărită. De aceea ne-am ocupat de proiectele comune trecînd în revistă ansamblul acestora. Printre cele care înregistrează progrese substanțiale, aș menționa unitatea de la Accra, care montează tractoare pentru lucrătorii ogoarelor noastre. De asemenea, am avut în vedere diferite tipuri de proiecte în domeniul construcțiilor, al agriculturii și avem o serie întreagă de proiecte în domeniul cărora putem coopera și întări relațiile noastre.

— Care este părerea dv. despre perspectivele dezvoltării acestei cooperări ?

— Nu vrem să facem aici previziuni nefondate, dar putem spune că există domenii pentru acțiuni concrete, în viitorul foarte apropiat. Anul viitor, în aceeași perioadă, ne vom întîlni la Accra și sperăm că vom avea posibilitatea să trecem în revistă progresele realizate, să putem spune popoarelor român și ghanez că am realizat noi progrese semnificative în domeniul cooperării tehnice și economice.

— Ați avut prilejul să vizitați întreprinderi românești cointeresate în cooperarea dintre țările noastre ?

— Am vizitat o serie de întreprinderi, dintre care două sînt foarte importante. La Brașov, am fost la fabrica de tractoare și la întreprinderea care fabrică autocamioanele ROMAN-Diesel de diferite tipuri, care ne interesează în mod special pe noi, în Ghana. La București, am vizitat întreprinderea „23 August", care produce material rulant greu. Am făcut cunoștință cu marele progres pe care l-ați realizat dv. în această țară, de care aveți toate motivele să fiți mîndri. De altfel, relațiile dintre țările noastre sînt foarte bune și, după cum se cunoaște, președintele Nicolae Ceaușescu a vizitat Ghana. Pot spune că perspectivele dezvoltării relațiilor noastre sînt foarte îmbucurătoare. Pînă acum, conlucrarea noastră s-a dezvoltat, în mod special, în domeniul relațiilor internaționale și politice, dar acum, iată că ne deplasăm și spre domeniul tehnic și economic, și tocmai de aceea sînt atît de fericit că președintele dv. ne-a dat sugestii concrete în acest domeniu.

Interviu realizat de Doina Caramzulescu

România — Togo: multiple posibilități de extindere a relațiilor

Anani Kuma Akakpo-Ahianyo

ministrul afacerilor externe și cooperării din Republica Togo

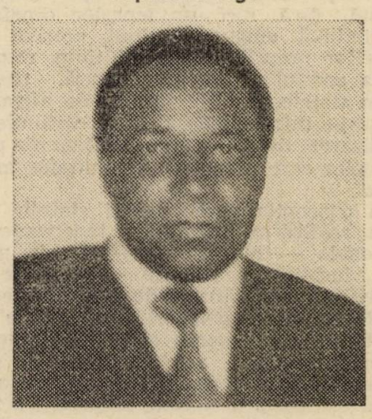

La lucrările primei sesiuni a Comisiei mixte româno-togoleze de cooperare economică și tehnică, desfășurate la București, Republica Togo a fost reprezentată de Anani Kuma Akakpo-Ahianyo, ministrul afacerilor externe și cooperării. În timpul vizitei sale în România, oaspetele togolez a fost primit de președintele NICOLAE CEAUȘESCU. De asemenea, el a avut convorbiri cu omologul său român și cu conducătorii altor ministere.

— Mai întîi v-am ruga să ne spuneți cîteva cuvinte despre contactele pe care le-ați avut în România.

— Scopul cel mai important al vizitei mele a fost acela de a înmîna un mesaj adresat de generalul Gnassingbe Eyadema, președintele Republicii Togo, președinte fondator al Adunării Poporului Togolez, președintelui Republicii Socialiste România, secretarul general al Partidului Comunist Român, Nicolae Ceaușescu.

Am avut privilegiul de a fi primit cu o deosebită căldură de președintele Nicolae Ceaușescu, fapt care a permis să se procedeze la un scurt tur de orizont al problemelor internaționale de interes comun, precum și la o trecere în revistă a relațiilor bilaterale.

În calitatea mea de copreședinte al Comisiei mixte de cooperare economică și tehnică româno-togoleze, am discutat, de asemenea, cu omologul meu, Ștefan Andrei, cu ministrul comerțului exterior și al cooperării economice internaționale, cu ministrul agriculturii și industriei alimentare, precum și cu numeroși factori de răspundere din domeniul științei. După cum se constată, am avut foarte multe contacte, pe care le apreciez ca deosebit de fructuoase.

— La încheierea lucrărilor Comisiei mixte româno-togoleze de cooperare, care sînt, după părerea dv., perspectivele colaborării dintre țările noastre ?

— Togo este o țară în curs de dezvoltare, fiind confruntată cu numeroase probleme. România, care are o bogată experiență în ceea ce privește dezvoltarea, își va putea aduce contribuția, în cadrul relațiilor bilaterale, în toate domeniile posibile, cărora țara mea le acordă o mare importanță. Dintre acestea aș cita agricultura, dezvoltarea industrială sau schimburile comerciale. Or, acest lucru s-a evidențiat cu pregnanță în cadrul lucrărilor Comisiei mixte româno-togoleze.

— Am dori să cunoaștem liniile directoare ale politicii externe a țării dv., principiile care stau la baza ei.

— Republica Togo duce o politică de largă deschidere, de nealiniere, iar orice țară care ne respectă suveranitatea și independența este respectată și ea de noi. Avem relații diplomatice cu foarte multe țări, pe baza principiului respectului reciproc al independenței naționale. În ceea ce privește politica togoleză privind Africa australă și Orientul Apropiat, noi susținem cu fermitate mișcările de eliberare și sîntem pentru preluarea puterii de către majoritatea populației din Africa de Sud, Zimbabwe și Namibia. În legătură cu situația din Orientul Apropiat sîntem împotriva ocupării prin forță a teritoriilor străine și sîntem convinși că soluția problemei în această zonă nu poate ignora problema palestiniană. Încurajăm, însă, orice inițiativă luată pe baza negocierilor directe între părțile interesate.

Interviu realizat de C. Dumitru

România socialistă – promotor activ al generalizării principiilor noi de relații între state

A devenit o realitate a vieții internaționale dezvoltarea largă de către România a relațiilor diplomatice cu toate statele lumii. La baza permanentului dialog al României cu celelalte țări ale lumii stă caracterul consecvent al politicii sale externe de aplicare fermă, neabătută a principiilor coexistenței pașnice, concepută ca o conduită internațională determinată de realitățile obiective ale lumii contemporane și ca unica alternativă la politica de înfruntare și încordare în relațiile dintre state.

Bazată pe analiza științifică a evoluției complexe înregistrate de situația internațională, pe capacitatea de a discerne direcțiile de manifestare a noului și pe dorința de a-și aduce contribuția la făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, viziunea României asupra relațiilor internaționale îmbină încrederea în viitorul omenirii cu aprecierea lucidă a realității. **„Știm bine** — sublinia președintele **Nicolae Ceaușescu — că existența statelor cu orînduiri sociale diferite va continua să fie multă vreme o realitate și de aceea facem totul pentru a se asigura, în aceste condiții, relații de colaborare între toate statele lumii, punînd la baza acestora principiile deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, renunțarea la forță și la amenințarea cu forța, respectarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe bogățiile naționale, de a-și făuri viața în mod liber, așa cum dorește fiecare națiune".** Este vorba, așadar, nu de o simplă recunoaștere a necesității coexistenței pașnice între state — văzută ca un proces evolutiv de normalizare și ameliorare treptată a climatului internațional —, ci de o politică dinamică, orientată statornic spre traducerea în fapt a principiilor coexistenței pașnice, prin continua amplificare și diversificare a legăturilor cu alte țări, prin încurajarea cunoașterii reciproce, stimularea dialogului constructiv, înțelegerii și apropierii între popoare.

Pentru a-și aduce contribuția la bunul mers al vieții comunității internaționale, România înțelege ca, după puterile sale și în consens cu cerințele progresului social general, să stimuleze valorificarea celor mai eficiente căi și mijloace prin care să se poată atinge obiectivele fundamentale de pace și colaborare. În afara unor cunoscute contribuții la soluționarea unor probleme de cea mai mare însemnătate pe plan mondial, România participă, cu toate forțele sale, la procesul restructurării, pe baze noi, a raporturilor dintre state, la definirea unor noi concepte și găsirea formelor politice și juridice care să consacre în planul activității practice conceptele noi ale democratizării relațiilor internaționale, ale instaurării unei noi ordini economice și politice, ale unei lumi mai bune și mai drepte.

Noile principii își găsesc un promotor ferm în România socialistă care, prin cuvîntul președintelui său, Nicolae Ceaușescu, a propus adoptarea unui **„Cod de conduită"** a statelor, cu caracter universal — complex de norme și măsuri de edificare, practică, a coexistenței pașnice în întreaga lume. Transpunerea în viață a principiilor suveranității și independenței naționale, a egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne ale altor state, avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța constituie obiectivul fundamental al întregii activități externe a partidului și statului român, călăuzind desfășurarea politicii externe, a relațiilor pe care România le dezvoltă, în mod consecvent, cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea lor socială.

Pronunțîndu-se pentru aplicarea deplină, ca un sistem unitar, a tuturor principiilor fundamentale ale relațiilor internaționale, țara noastră acționează ferm pentru consacrarea universală a principiului respectării stricte a suveranității și independenței naționale, principiu, care prin natura sa, exprimă un imperativ al evoluției sănătoase a climatului mondial, în condițiile în care toate statele lumii de azi, și în primul rînd tinerele state apărute după prăbușirea sistemului colonial sînt hotărîte să-și asigure propria dezvoltare și să participe cu drepturi egale la marile dezbateri internaționale. Aplicarea principiului independenței dă posibilitatea fiecărui popor să-și pună în valoare potențialul uman, material și spiritual, să-și rezolve problemele liber, după propria voință, fără nici un amestec dinafară, făurindu-și singur destinul, potrivit intereselor proprii. În același timp, respectarea acestui principiu creează, pentru toate statele, condiții propice de afirmare în viața internațională, de contribuție la analizarea, dezbaterea și soluționarea problemelor care preocupă comunitatea mondială.

În concepția partidului și statului român, realizarea integrală a independenței naționale — în toate aspectele sale, politice, juridice, economice — exclude cu desăvîrșire orice formă de amestec, de înstrăinare a competențelor naționale în indiferent ce domeniu al politicii interne și externe. Orice act de decizie — este opinia fermă a României — este de atribuția exclusivă a statului respectiv, a factorilor de conducere din țara respectivă.

Strîns legat de principiul respectării suveranității naționale este cel al respectării integrității teritoriale, care exclude pătrunderea cu forța pe teritoriul altui stat, cuceririle de teritorii sau anexiunile, acțiunile de alipire sau dezmembrare de teritorii, modificarea prin constrîngere a unor frontiere, și, în genere, orice altă atingere adusă integrității teritoriale a unui stat.

Respectarea suveranității unui popor nu poate fi concepută fără respectarea independenței sale naționale. Epoca actuală este epoca afirmării independenței naționale ca o idee-forță a contemporaneității, epoca victoriilor strălucite obținute de lupta de eliberare a popoarelor, a destrămării și lichidării sistemelor colonialiste și a formării a circa o sută de noi state. Respectarea riguroasă a independenței asigură realizarea integrală a valențelor națiunii — categorie care, contrar celor afirmate de unii ideologi, își păstrează pe deplin prerogativele în lumea de azi și are o largă perspectivă.

Acceptarea dreptului fiecărui stat de a se dezvolta liber, suveran și independent presupune asigurarea, în fapt, a egalității drepturilor sale cu cele ale altor state. Potrivit acestui principiu al relațiilor internaționale, toate statele, indiferent de suprafață, de numărul populației, de potențialul lor militar sau economic, de gradul de dezvoltare, trebuie să beneficieze de drepturi egale în cadrul raporturilor internaționale, în exercitarea atribuțiilor și promovarea intereselor lor. Este cu atît mai importantă respectarea și aplicarea acestui principiu cu cît, la ora actuală, este tot mai evident că rezolvarea marilor probleme ale contemporaneității impune participarea efectivă și directă la viața internațională a tuturor statelor lumii, și în primul rînd a țărilor mici și mijlocii, a statelor nealiniate, a țărilor în curs de dezvoltare, care formează marea majoritate a omenirii.

Decurgînd în mod logic din principiile enunțate, neamestecul în treburile interne ale altor state reprezintă o cerință de bază a coexistenței pașnice, a creării unui climat nou în raporturile internaționale, din care să dispară suspiciunile și tensiunile și să crească încrederea, să se afirme procesul de normalizare a relațiilor pe plan mondial. Orice ingerință în treburile altui popor, indiferent de forma în care s-ar manifesta ea, orice încercare de a impune altor popoare decizii sau măsuri ce nu țin seama de voința poporului respectiv, constituie o încălcare, în fapt, a suveranității și independenței statelor, creează surse de animozitate, de tensiuni, periclitînd pacea și liniștea lumii. La rîndul său, principiul avantajului reciproc presupune ca, între state egale în drepturi, colaborarea să se desfășoare în beneficiul fiecăruia dintre ele, cu luarea în considerare a intereselor fiecăruia.

Extrem de important în actualul context internațional se dovedește a fi respectarea strictă a obligației statelor de a nu recurge la forță sau la amenințarea cu forța, conduită care condiționează îndeplinirea tuturor celorlalte principii. Numai prin renunțarea definitivă la forță și la amenințarea cu forța se poate făuri un climat de veritabilă și trainică destindere în lume, pot fi create condițiile rezolvării pașnice, pe calea tratativelor politice, a diferendelor dintre state, ca și posibilitățile reale pentru ca fiecare națiune să se dezvolte liber și nestingherit, potrivit aspirațiilor și intereselor sale.

Normele și principiile de drept internațional constituie rezultatul unei evoluții istorice îndelungate, contradictorii, ele încorporînd o vastă experiență în relațiile interstatale. Este atestat istoric faptul că numai atunci cînd a fost promovată

o politică în deplin acord cu principiile fundamentale de drept, evoluția raporturilor dintre state a cunoscut un curs normal de desfășurare. Dimpotrivă, ori de cîte ori aceste norme și principii au fost nesocotite, ocolite sau încălcate, climatul internațional a intrat în sfera arbitrariului și a tot ce acesta generează : suspiciunea, neîncrederea, încordarea, tulburările și conflictele armate, războaiele. Voința popoarelor de a trăi și coopera în pace, experiența lor istorică s-au dovedit hotărîtoare în efortul de afirmare a acestui ansamblu de principii, cu valoare universală și indivizibilă. Practica istorică a impus caracterul unitar al principiilor fundamentale de relații, demonstrînd că numai respectarea lor în ansamblu asigură buna înțelegere internațională și că, în același timp, nu pot exista „două măsuri" în relațiile dintre state, unele fiind obligate să respecte principiile, altele nu.

Azi, cînd, paralel cu afirmarea tendințelor pozitive, de statornicire în relațiile dintre state a unei colaborări întemeiate pe normele de bază ale eticii și legalității internaționale, se asistă încă, la încălcări ale acestor norme, lupta pentru întronarea principiilor de drept internațional reprezintă un imperativ al însănătoșirii climatului politic mondial.

Cerință imperioasă a timpurilor noastre, generalizarea principiilor noi de relații între state își găsește în România socialistă un promotor ferm. Țara noastră își aduce o contribuție proprie, originală și dinamică la cauza instaurării depline și generale a noilor norme și principii, la înlocuirea legii forței cu forța legii. Angajat integral în efortul construirii pașnice a noii orînduiri, cunoscînd din proprie experiență atît binefacerile păcii, cît și urgia războiului, poporul român este vital interesat în consolidarea păcii și securității internaționale, în statornicirea unui climat de destindere, încredere și largă colaborare în lume, bazat pe respectarea suveranității și independenței naționale, pe avantaj reciproc, deplină egalitate în drepturi a tuturor statelor, pe dreptul fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, fără amestec dinafară. Este convingerea fermă a României că este de datoria fiecărui stat, fiecărui popor să facă totul pentru ca, din postulate, principiile relațiilor dintre state să devină realități trainice și generalizate la scara întregii planete. Acțiunea României în favoarea strictei respectări a acestor principii, atît în raporturile bilaterale, cît și cu alte state se regăsește în cele aproximativ 100 de tratate, declarații și comunicate comune, semnate în ultimii ani de țara noastră cu state de pe toate continentele. Sînt binecunoscute, de asemenea, eforturile perseverente depuse de România pentru afirmarea noilor principii în cadrul forurilor internaționale reprezentative, pentru înscrierea lor în documente de majoră importanță, precum Declarația privind principiile relațiilor reciproce dintre statele participante la Conferința general-europeană, Declarația asupra întăririi securității internaționale și altele.

Activitatea perseverentă a țării noastre în sprijinul statornicirii principiilor fundamentale ale relațiilor dintre state a sporit prestigiul internațional al României socialiste. Aprecierile elogioase la adresa politicii externe românești, înalta prețuire acordată, pe toate meridianele, președintelui României socialiste, Nicolae Ceaușescu, sînt în strînsă legătură cu eforturile depuse pentru instaurarea principiilor fundamentale de relații între țările lumii. Realitatea vie a tabloului pe care îl prezintă raporturile României cu celelalte state ale lumii, raporturi de largă și reciproc avantajoasă colaborare, între state suverane și egale în drepturi, constituie o confirmare a rodniciei acestor legături.

Liana Enescu

GENEVA

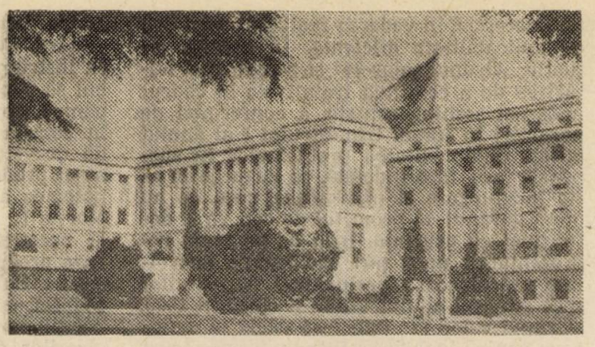

Necesitatea accesului tuturor statelor la cuceririle științei și tehnologiei moderne

Corespondență de la Valeriu Tudor

Cu greu se poate imagina în prezent un domeniu, cu excepția celui militar, în care decalajul dintre țările în curs de dezvoltare și țările dezvoltate să fie mai mare decît în cel al cercetării și tehnologiei, cu aspectele sale cantitative și mai ales calitative.

Este, deci, pe deplin justificată exigența exprimată de țările în curs de dezvoltare de a avea acces la tehnologiile moderne care să le permită să pună capăt subdezvoltării și să asigure popoarelor lor condiții mai bune de existență și dezvoltare, prin punerea în valoare, în interesul națiunilor respective, a resurselor și potențialului uman și material de care dispun. Această exigență își găsește expresia în faptul că țările în curs de dezvoltare reclamă în planul cooperării internaționale asigurarea unui transfer echitabil de tehnologie către ele din țările dezvoltate deținătoare de capacități tehnologice superioare. Țările în curs de dezvoltare văd în reglementarea acestui transfer una din condițiile esențiale pe calea instaurării unei noi ordini economice internaționale. Preocupările lor în acest sens au fost promovate cu consecvență în organismele internaționale, ajungîndu-se în prezent atît la etapa elaborării unui cod pentru transferul de tehnologie, cît și la convocarea Conferinței Națiunilor Unite asupra științei și tehnologiei în slujba dezvoltării care va avea loc în 1979. Această conferință a fost denumită încă de acum „conferința conferințelor", dată fiind importanța ei pentru crearea propriei capacități tehnologice în țările în curs de dezvoltare. Eforturile acestor țări tind să determine o reglementare internațională a condițiilor de desfășurare a transferului de tehnologie. La inițiativa țărilor respective, Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat, la cea de-a VII-a sesiune specială, rezoluția 3362 care prevede că „toate statele trebuie să coopereze în elaborarea unui cod internațional de conduită în domeniul tehnologiei, care să corespundă în special nevoilor țărilor în curs de dezvoltare". Această sarcină de răspundere a revenit UNCTAD, în cadrul căreia, încă din anii '60, se desfășoară lucrări preliminare. În urma lucrărilor pregătitoare la nivelul unor grupe interguvernamentale de experți, s-a realizat un prim proiect care a fost supus conferinței Națiunilor Unite de negociere a codului pentru transferul de tehnologie, desfășurată în perioada 16 octombrie—11 noiembrie 1978.

În viziunea țărilor în curs de dezvoltare, expusă în etapele pregătitoare și la conferință de către „Grupul celor 77", codul de conduită este deosebit de important ca instrument care să înlesnească fluxul de tehnologie spre țările în curs de dezvoltare și să contribuie la liberalizarea comerțului internațional de tehnologie. „Grupul celor 77" și-a exprimat în repetate rînduri convingerea că, prin contribuția la uniformizarea reglementărilor naționale și la stabilirea condițiilor tranzacțiilor în materie de tehnologie, codul va influența considerabil creșterea și liberalizarea fluxului internațional de tehnologie din țările dezvoltate spre cele în curs de dezvoltare.

Lucrările conferinței au permis continuarea negocierii proiectului elaborat de experți, realizîndu-se eliminarea unei serii de poziții divergente în legătură cu principiile și obiectivele codului, reglementările naționale privind transferul de tehnologie, cooperarea internațională, precum și acordarea unui regim preferențial țărilor în curs de dezvoltare. Unele progrese s-au înregistrat și cu privire la alte capitole care privesc garanțiile ce trebuie acordate furnizorilor și beneficiarilor, practicile restrictive și aria de aplicare a codului. Din păcate, în pofida eforturilor susținute ale „Grupului celor 77", nu s-a reușit definitivarea codului, rămînînd în suspensie unele prevederi importante pentru care militează țările în curs de dezvoltare : 1) caracterul juridic obligatoriu și universalitatea aplicării codului de conduită, dat fiind faptul că acesta este un instrument vital al realizării noii ordini economice internaționale ; țările occidentale dezvoltate se pronunță împotriva acestei cereri, considerînd că prevederile codului nu pot avea decît un regim de recomandări ; 2) eliminarea tuturor practicilor restrictive ; țările occidentale dezvoltate apreciază că ar trebui eliminate numai practicile cu caracter „abuziv", fapt care introduce elemente evidente de discriminare în aplicarea prevederilor codului.

Desigur, mai există și alte prevederi în suspensie, însă cele de mai sus atestă, deocamdată, că țările occidentale posesoare de tehnologie încă nu dovedesc voința poli-

tică necesară în vederea realizării unui cod cu aplicabilitate eficientă. În această situație, „Grupul celor 77" și-a reafirmat hotărîrea de a continua tratativele în cadrul unei noi sesiuni, reluate, a conferinței de negocieri în cursul trimestrului I al anului viitor. Complexitatea problemelor în suspensie face, fără îndoială, ca negocierile să fie îndelungate și anevoioase, ceea ce nu oferă garanții că proiectul de cod va fi definitivat cu ușurință. Încă de pe acum reprezentanții unor țări occidentale dezvoltate preconizează prelungirea negocierilor spre sfîrșitul anului viitor și chiar în 1980. „Grupul celor 77" este însă decis să acționeze pentru încheierea într-un termen scurt a negocierilor.

România a participat la toate etapele de negociere a proiectului de cod, atît la cele șase sesiuni ale grupului de experți, cît și la conferință, împreună cu celelalte țări din „Grupul celor 77". România consideră că este necesar să se asigure accesul tuturor țărilor la tehnologiile avansate, îndeosebi a țărilor în curs de dezvoltare, astfel că transferul de tehnologie să devină un instrument eficace în instaurarea noii ordini economice internaționale, pentru lichidarea decalajelor economice și a subdezvoltării. Ținînd seama de valoarea codului ca instrument internațional, acesta va trebui să cuprindă reguli generale, echitabile, pentru transferul de tehnologie, care să ia în considerare necesitățile țărilor în curs de dezvoltare prin acordarea unui tratament preferențial, întărirea capacității tehnologice a acestora și sprijinirea lor în eforturile de adaptare a tehnologiilor noi la necesitățile specifice și făurirea unei baze proprii de cercetare-dezvoltare. În legătură cu unele prevederi specifice ale codului, este necesară includerea unor dispoziții care să angajeze răspunderea furnizorilor de tehnologie pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor asumate, precum și pentru garantarea parametrilor tehnico-economici prevăzuți în proiecte. În același sens, se impune includerea de prevederi care să conducă la eliminarea restricțiilor, a discriminărilor și a oricăror altor obstacole în calea transferului de tehnologie, astfel încît codul de conduită în domeniul tehnologiei să fie un instrument activ de promovare în viață a obiectivelor noii ordini economice internaționale.

LISABONA

Guvernul nr. 2 de „mediere prezidențială"

La 18 noiembrie, a doua zi după întoarcerea de la Londra a președintelui Eanes, la Lisabona se anunța, oficial, lista noului cabinet. Echipa condusă de Mota Pinto este al zecelea cabinet de la 25 aprilie 1974, al patrulea guvern constituțional de la alegerile legislative din 1976 și al doilea guvern „de mediere prezidențială".

În general, noul cabinet se aseamănă cu cel demisionar, condus de Nobre da Costa. Și unul și celălalt sînt guverne formate din inițiativa și cu acordul generalului Ramalho Eanes. Ambele sînt situate „în afara partidelor", personalitățile care le compun fiind fie specialiști în domeniile pentru care au primit portofoliul guvernamental, fie militari cunoscuți pentru bunele lor relații cu Palatul Belem. În plus, patru miniștri din fostul cabinet da Costa (interne, agricultură și pescuit, afaceri sociale, locuințe și lucrări publice) și-au păstrat mandatele în guvernul Mota Pinto. Și totuși, de această dată, cercurile politice oficiale își manifestă optimismul în ce privește șansele de succes, în fața parlamentului, ale noului cabinet. Ce anume justifică un asemenea optimism ?

În primul rînd, urgența problemelor cu care este confruntată Portugalia. Aflată într-o situație de criză economică și socială cu accente dintre cele mai grave, țara nu-și poate permite o prelungită criză politică ce amenință, în ultimă instanță, să ducă la o adîncire a contradicțiilor existente. În al doilea rînd, implicarea directă, de această dată, a președintelui denotă intenția sa de a interveni mai activ în afacerile executivului.

Deși Mota Pinto n-a dat încă publicității programul guvernului său, declarațiile pe care le-a făcut, cu diverse prilejuri (în perioada de „explorări" în rîndul personalităților politice dispuse să-i ofere colaborarea), i-au atras „neutralitatea neîncrezătoare" (France Presse) a partidului socialist și ostilitatea comuniștilor și sindicatelor.

Punctul principal de dezacord dintre noua echipă ministerială și forțele stîngii îl constituie problema mult disputată a reformei agrare. Acțiunile de aplicare în practică a „reformării reformei agrare", de către guvernul demisionar Nobre da Costa, vor fi preluate ca atare de guvernul Mota Pinto. Este ceea ce a declarat, recent, noul premier care, de altfel, l-a și reconfirmat în postul de ministru al agriculturii pe Apolinario Vaz Portugal. După cum se știe, acesta, deși făcea parte dintr-un guvern demisionar, a aplicat, într-un ritm fără precedent, legea privind restituirea pămînturilor foștilor proprietari din Alentejo, regiunea esențialmente agricolă a țării : astfel, au fost retrocedate zilnic între 500 și 1 000 hectare de pămînt, smulse practic din mîinile muncitorilor agricoli organizați în cooperative și care lucrează aceste pămînturi de aproape trei ani... Conflictul este cu atît mai serios cu cît unități de poliție, trimise de guvern în Alentejo, „au vegheat" la respectarea întocmai a legii. Exprimîndu-și dezaprobarea față de acțiunile guvernului Nobre da Costa, Partidul Comunist Portughez atrăgea atenția, într-un comunicat dat publicității, că „guvernul demisionar a dovedit că nu înțelege caracterul precar al gestiunii sale, ia decizii de fond care îi depășesc cu mult competența și care produc, în mod inevitabil, tensiuni, conflicte și prejudicii grave economiei naționale". Totodată, subliniind că atitudinea comuniștilor față de orice guvern va depinde de însăși atitudinea acestuia față de marile probleme ale țării, comunicatul subliniază că „partidul comunist va continua să lupte ferm pentru apărarea intereselor maselor muncitoare, libertăților și celorlalte cuceriri ale revoluției și regimului democratic, consacrate prin însăși Constituția țării".

În prima sa declarație făcută presei, premierul Mota Pinto a declarat că „a dorit să dea țării un guvern omogen și eficace, capabil să evite eroziunea regimului democratic"...

În ce-i privește pe socialiști, aceștia și-au exprimat opinia că ministrul Vaz Portugal a manifestat un „abuz de putere" prin aplicarea numai a acelor dispoziții ale legii reformei agrare care sînt favorabile proprietarilor. Actualul ministru al agriculturii — se consideră în cercurile socialiste — ignoră în mod deliberat că, pe lîngă restituirea pămînturilor, în lege se mai specifică și necesitatea unor exproprieri (încă nerealizate), ca și aceea a unui sprijin financiar acordat cooperativelor și unităților colective de producție. De altfel, în cursul unei recente reuniuni, o serie de deputați socialiști — recunoscînd că noua lege a reformei agrare este opera partidului lor — și-au manifestat intenția de a propune în parlament o revizuire a ei pentru a se evita abuzurile de pînă acum... O intenție ce nu este exclus să devină realitate, mai ales după „testul electoral" de la 19 noiembrie. Este vorba de alegerile parțiale de la Evora, capitala regiunii Alentejo, în urma cărora partidul comunist și forțele de stînga, ce i s-au aliat în grupareа „Povo Unido" (Poporul unit), au obținut majoritatea voturilor (52,2 la sută), iar socialiștii lui Mario Soares, „victime ale propriei ambiguități" (France Presse), au suferit o adevărată înfrîngere. Observatorii nu excludeau (ca urmare a acestei „lecții electorale") și o posibilă schimbare de atitudine în parlament a partidului socialist față de noul guvern. Pînă acum, singurele partide care și-au exprimat sprijinul necondiționat față de echipa lui Mota Pinto sînt social-democrații lui Sà Carneiro și Centrul Democratic și Social al lui Freitas do Amaral.

În orice caz, chiar dacă va reuși să treacă printre furcile caudine ale Adunării Republicii, guvernul Mota Pinto va avea de înfruntat problemele dificile ale țării, într-o iarnă sindicală „fierbinte". Grevele s-au extins în ultimele două săptămîni în Portugalia, cuprinzînd, pînă acum, circa o jumătate de milion de oameni ai muncii din industrie, care reclamă mărirea salariilor și revizuirea contractelor colective. Totodată, în orașele din nordul țării, greviștii, ieșiți în stradă, au manifestat împotriva politicii sociale a guvernului demisionar, care „ apără interesele patronatului".

Tensiunile sociale, manifestate în industrie ca și în agricultură, reticențele unor forțe politice de largă audiență populară, precum comuniștii și socialiștii, obligă noua formațiune guvernamentală la o revizuire a pozițiilor. Problema este dificilă, dar nu imposibilă atîta vreme cît programul n-a fost prezentat parlamentului.

R.D.

Președintele ales al Braziliei, Joao Baptista Figuciredo, împreună cu un grup de indieni Xavantes, veniți la Brasilia pentru a vota la alegerile parlamentare de la 15 noiembrie

BRASILIA

Scrutin echilibrat

Alegerile parlamentare directe, care au loc în Brazilia o dată la patru ani, s-au desfășurat al 15 noiembrie într-o atmosferă de vie dispută electorală. În condițiile în care alegerile prezidențiale au la bază votul indirect — exprimat în cadrul unui colegiu de electori — cele legislative capătă o deosebită semnificație, reprezentînd, pentru cercurile politice, un important test al pulsului vieții interne braziliene.

Scrutinul a avut ca scop reînnoirea în întregime a Camerei Deputaților (364 locuri), a unei treimi din Senat (22 de senatori), precum și alegerea celor 846 de deputați din adunările provinciale. Dintr-o populație de 115 milioane de locuitori, cîți are azi Brazilia, au fost chemați la urne 47 de milioane, pentru a departaja șansele între candidații reprezentînd fie partidul guvernamental „Arena" (Acțiunea renovatoare națională), fie „Mișcarea Democratică Braziliană", singurul partid legal al opoziției.

N-au sosit, pînă la închiderea ediției, rezultatele oficiale definitive. Ele vor fi comunicate mult mai tîrziu, numărătoarea voturilor fiind încetinită atît de dimensiunile continentale ale teritoriului brazilian, cît și de lipsa comunicațiilor în unele din zonele sale cele mai îndepărtate. Se cunosc, însă, rezultatele parțiale, în care se includ cele din marile orașe, rezultate care confirmă previziunile și pronosticurile observatorilor : o victorie strînsă a partidului guvernamental, în condițiile unui evident avans al opoziției. Rezultatele preliminare indică, în termeni generali, că, în Camera Deputaților, puțin peste jumătate din locuri vor reveni partidului „Arena" și restul Mișcării Democratice Braziliene, în timp ce, în Senat, se va evidenția același echilibru : din cele 22 de locuri supuse votului, circa 13 vor fi ocupate de guvern, iar celelalte 9, de opoziție. Ca împărțire geografică, M.D.B. a cîștigat net în primele cinci state, ca mărime, ale Braziliei, considerate ca cele mai politizate : Sao Paulo, Rio de Janeiro, Minas Gerais, Rio Grande do Sul și Pernambuco. La rîndul său, „Arena" a ieșit învingătoare în zonele rurale și în jumătatea de nord a țării.

Se știe, pe de altă parte, că sistemul electoral în vigoare este favorizant pentru regiunile din nordul Braziliei, unde „Arena" dispune de sprijin solid. În practică, este vorba de faptul că valoarea reprezentativă a votului diferă de la un stat la altul. De pildă, în statul Acre, din Amazonia, un singur vot are aceeași valoare cu o sută de voturi din Sao Paulo. Se așteaptă, deci, ca numărătoarea buletinelor din zonele nordice să consacre menținerea partidului guvernamental într-o poziție avantajoasă față de Mișcarea Democratică. Estimările oficiale vorbeau, încă înainte de alegeri, de această distribuire a voturilor, exprimîndu-se convingerea că forțele guvernamentale vor păstra majoritatea atît în Senat, cît și în Camera Deputaților. Trebuie spus că înfruntarea electorală de la 15 noiembrie a privit mai puțin Senatul — unde o treime din locuri sînt ocupate de membri aleși prin vot indirect, într-o comisie parlamentară specială — și mai mult Camera Deputaților, a cărei compoziție rezultă, în întregime, în urma votului popular.

Temele asupra cărora s-a axat campania electorală a Mișcării Democratice Braziliene au inclus probleme majore, între care costul vieții, șomajul, dezechilibrele sociale, corupția. Ele au găsit în rîndul alegătorilor o deosebită audiență, în condițiile în care azi, mai mult ca oricînd, guvernul este confruntat cu numeroase probleme economice. În timpul perioadei cînd era la modă teoria „miracolului dezvoltării braziliene", ritmul creșterii economice a fost accelerat în mod forțat. Inflația n-a încetat să crească, datoria externă devenind considerabilă și apăsătoare. Ca „țară industrială subdezvoltată", cum o numea unul din marii săi economiști, Brazilia s-a dezvoltat asimetric, atît în ceea ce privește echilibrul ramurilor economice, al regiunilor, cît și referitor la repartiția socială a venitului național. Aceste disparități s-au dovedit generatoare de tensiuni sociale, mai ales la Sao Paulo, principalul centru muncitoresc și orașul celor mai multe greve. Observatorii remarcau, de aceea, că echilibrul voturilor obținute la 15 noiembrie de cele două partide s-a realizat mai ales printr-o oarecare scădere a audienței formațiunii guvernamentale și mai puțin prin creșterea prestigiul opoziției. Dacă în urma alegerilor din 1970, „Arena" obținuse în Camera Deputaților cea mai mare parte din locuri, în 1974 raportul între cele două partide era mult atenuat : M.D.B. cîștigă 16 din cele 22 de locuri disputate pentru Senat, mărindu-și numărul membrilor de la 7 la 20 („Arena" are 44), în timp ce în Camera Deputaților reprezentarea sa crește de la 87 la 165 de locuri („Arena" are 199). Ultimele alegeri, de la 15 noiembrie, se pare că au consolidat această tendință de apropiere între numărul locurilor deținute de fiecare partid în parte. Președintele opoziției, Ulysses Guimaraes, a declarat că va susține abordarea revendicărilor economico-sociale în noile foruri parlamentare, afirmînd că „prin creșterea numărului deputaților M.D.B., această formațiune politică va deveni și mai puternică, prezența partidului nostru în cele două camere ale parlamentului făcînd posibil un control mai riguros asupra deciziilor puterii executive".

După încheierea recentului scrutin, întrebarea care preocupă cercurile politice este următoarea : ce se va întîmpla în viitoarele luni ? Prin victoria generalului Figueiredo la alegerile prezidențiale de la 15 octombrie a.c., regimul își vede asigurată continuitatea la putere. Dar, deși deține ferm prerogativele, guvernul a resimțit, totuși, necesitatea dialogului cu opoziția, atît pentru evitarea vidului politic în jurul conducerii militare, cît și datorită ascuțirii nemulțumirilor la adresa măsurilor autoritare. Se știe, pe de altă parte, că guvernul generalului Geisel, — în funcție — a anunțat inițierea, la 1 ianuarie 1979, a unor importante reforme politice. Ele au fost deja aprobate de parlament. Între altele, se întrevede posibilitatea trecerii de la bipartidismul care a caracterizat, din 1966, viața politică braziliană, la un nou sistem, permițînd funcționarea a noi grupări politice, între care nu s-ar include, însă, partidul comunist, interzis de autorități. Apare, de asemenea, probabilă participarea anumitor reprezentanți ai Mișcării Democratice Braziliene la guvern, ceea ce ar asocia o parte a opoziției la procesul de liberalizare și deschidere politică, pe care s-a angajat să-l realizeze noul președinte ales (preluarea funcției supreme de către Joao Baptista Figueiredo se va face la 15 martie 1979). În acest cadru, mulți se întreabă pînă la ce punct va fi de acord noul președinte să țină seama de propunerile opoziției. Totuși, un fapt nu trebuie neglijat : prin aplicarea reformelor constituționale, puterea executivă va conduce în colaborare cu Congresul, întrucît, după 1 ianuarie, guvernul nu va mai avea dreptul să dizolve parlamentul, atunci cînd legile înaintate acestuia spre ratificare vor fi respinse. Este una din măsurile incluse în procesul de liberalizare, deocamdată doar început, și pe care îl va continua succesorul generalului Geisel. În legătură cu aceasta, noul președinte ales, generalul Figueiredo, a declarat, într-un interviu acordat revistei americane „Newsweek", că va continua deschiderea politică, afirmînd, totodată, că mandatul său va trebui să reprezinte ultimul guvern condus de un militar în Brazilia.

Anca Voican

Janos Kadar, primul secretar al C.C. al P.M.S.U., membru al Consiliului Prezidențial al R. P. Ungare, a efectuat o vizită oficială în Franța. Documentul comun, publicat după convorbirile avute de oaspetele ungar cu președintele Valéry Giscard d'Estaing, relevă că ambele părți au subliniat „importanța pe care o acordă aprofundării dialogului franco-ungar".

ORIENTUL MIJLOCIU

„Ultima zecime de drum"

După o activitate intensă, cu rezultate evidente, desfășurată pe parcursul a 35 de zile, tratativele de pace egipteano-israeliene de la „Blair House" au intrat într-o pauză relativă, principalii negociatori israelieni, generalii Dayan și Weizman, miniștrii afacerilor externe și, respectiv, ai apărării, revenind, pe rînd, de la Washington la Ierusalim, pentru consultări cu restul guvernului și cu membrii comisiilor parlamentului.

Săptămîna trecută, tratativele tripartite de la Washington au fost marcate de stagnări, întîlnind în cale unele obstacole a căror degajare se încearcă acum. Așa cum s-a întîmplat, de altfel, în cîteva rînduri, și în cadrul tratativelor anterioare de la Camp David. Urmărind diverse declarații ale factorilor de răspundere ai celor trei state — Egipt, Israel, S.U.A. — antrenate în discutarea proiectului de tratat de pace egipteano-israelian, reiese că problema esențială, în suspensie, o constituie „legătura" pe care Egiptul o dorește, stipulată, între acordul cu Israelul și soluționarea globală a conflictului din Orientul Mijlociu. Desigur, mai sînt și alte probleme în discuție, dar ele apar cu totul minore, față de sublinierea problemei de principiu, de care Egiptul a arătat clar că nu se poate lipsi, în timp ce Israelul caută prin toate mijloacele s-o ocolească.

„Noi am parcurs 90 la sută din drumul spre pace. Nu ne-a mai rămas decît 10 la sută" — preciza săptămîna trecută, la Ismailia, președintele Sadat, în cadrul unei întîlniri cu profesorii și studenții Universității Canalului Suez. (Această idee a fost menționată din nou de șeful statului egiptean în cursul unui interviu acordat la începutul acestei săptămîni televiziunii franceze). „Încercăm să stabilim o pace reală și permanentă. Această pace permanentă nu înseamnă numai Sinaiul. Noi acordăm prioritate problemei palestiniene... Stabilirea unei păci nu se poate face fără reglementarea problemei palestiniene. Trebuie s-o luăm în considerare în orice acord cu Israelul și este necesar ca Israelul să țină seama de aceasta".

Menționînd diferențele de opinii dintre cele două părți, generalul Moshe Dayan declara vinerea trecută, în fața comisiei pentru afacerile externe a Knesseth-ului (parlamentul israelian), că redactarea textului tratatului de pace „este aproape încheiată pe plan militar și tehnic, dar nu sîntem oricum de acord cu problema legăturii pe care Egiptul vrea s-o fixeze între tratatul de pace și acordul privind Cisiordania și Gaza. Egiptul cere ca autonomia administrativă (a celor două regiuni palestiniene — n.n.) să fie aplicată în aceste teritorii la 9 luni de la începutul negocierilor și Statele Unite propun un an. Dar Israelul nu vrea să stabilească nici o dată, nici un calendar și se pronunță pur și simplu ca autonomia să fie aplicată cît mai curînd posibil".

Care este opinia concretă a Egiptului în această direcție ? Luînd drept bază diverse declarații ale oficialităților și presei de la Cairo, poziția inițială ar putea fi sintetizată în modul următor : negocierile pentru autonomia Gazei și Cisiordaniei vor trebui să înceapă o lună după semnarea tratatului de pace egipteano-israelian și ratificarea sa de parlamentele celor două țări ; alegerile în aceste teritorii vor avea loc 6 luni mai tîrziu ; la 9 sau 10 luni după semnarea tratatului de pace, Israelul va pune capăt guvernării militare în aceste teritorii și forțele sale se vor retrage pe poziții considerate ca necesare securității statului Israel ; în același timp va începe transferul puterilor civile către autoritățile autohtone ale Cisiordaniei și Gazei în paralel cu retragerea israeliană din Sinai pe linia El Arish — Ras Mohamed. În continuare se menționează că regimul autonomiei se va aplica integral Cisiordaniei și Gazei, dar fiind mai ușor să se înceapă cu ultimul teritoriu, ar urma ca forțe de ordine egiptene să fie plasate aici pentru a sprijini procesul respectiv, precum și un birou de legătură al Egiptului pentru problemele populației locale. Se mai preconizează ca, în semn de bunăvoință, Israelul să elibereze neîntîrziat deținuții politici palestinieni, să permită reîntoarcerea palestinienilor care au părăsit Cisiordania în 1967 și să autorizeze libera exercitare a activităților politice în Gaza și Cisiordania.

În vederea depășirii impasului creat la tratativele de la „Blair House", Egiptul a întreprins noi demersuri, vicepreședintele Mubarak deplasîndu-se săptămîna trecută la Washington unde a înmînat președintelui Carter un mesaj personal din partea șefului statului egiptean. Vicepreședintele Egiptului a purtat, de asemenea, convorbiri cu generalul Weizman, ministrul apărării al Israelului, care se mai afla la acea dată în capitala americană.

Partea americană a considerat ultimele propuneri egiptene transmise prin intermediul vicepreședintelui Mubarak drept „constructive", iar șeful Casei Albe și-a exprimat regretul, în cadrul unui interviu acordat la sfîrșitul săptămînii trecute, că numeroase versiuni ale unui text acceptabil al tratatului de pace negociat la Washington au fost respinse, în ultimul moment, datorită „unor divergențe minime și minuscule, dacă le punem în paralel cu avantajele care decurg din instaurarea păcii"... „Gîndesc — afirma mai departe președintele american — că întregul proces a fost mult mai lent și mai dificil decît prevedeam, atunci cînd acordurile de la Camp David permiteau reglementarea a 90 la sută din problemele care separă Egiptul de Israel", considerînd însă că „principala speranță rămîne în faptul că cele două părți doresc pacea".

Vorbind despre impasul actual, președintele Sadat și-a exprimat speranța, în interviul acordat, luni, televiziunii franceze, că, totuși, pacea va fi semnată înainte de sfîrșitul anului, subliniind că „data alegerilor din Cisiordania și Gaza și începutul autonomiei constituie esența diferendului nostru cu Israelul" și că autonomia celor două teritorii trebuie să înceapă la încheierea primei etape a retragerii din Sinai. „Ceea ce Egiptul propune în prezent, a adăugat președintele Sadat, este ca autonomia să fie experimentată mai întîi în Gaza, urmînd ca Cisiordania să se asocieze ulterior acestui proces."

Noua situație creată în cadrul negocierilor de pace egipteano-israeliene a provocat, în ultimele zile, dezbateri îndelungate în cadrul forurilor politice din Israel, în vederea definirii poziției față de propunerile egiptene. După cum se știe, unele cercuri politice israeliene, cu opinii rigide, resping orice compromis de ordin teritorial, inclusiv cele convenite la Camp David, și întreprind presiuni în acest sens, în pofida faptului că majoritatea israelienilor se pronunță cu tot mai multă claritate pentru încheierea neîntîrziată a păcii. Există divergențe privind conținutul negocierilor cu Egiptul chiar și în sînul guvernului israelian.

Acesta a ținut duminică o reuniune de cinci ore „cu ușile închise" pentru a-și defini opțiunile. La sfîrșit s-a hotărît ca ședința să continue în cursul zilei de marți. Nu s-a făcut nici o precizare oficială privind rezultatele dezbaterilor, dar în cursul aceleiași zile, luînd cuvîntul în fața comitetului central al partidului Heruth (care face parte din coaliția guvernamentală Likud), premierul Begin a declarat că Israelul nu poate accepta noile propuneri egiptene privind tratatul de pace și va cere guvernului să le respingă la viitoarea ședință. El a afirmat, în continuare, că Israelul este dispus să semneze tratatul de pace cu Egiptul și să negocieze instituirea autonomiei locale în Cisiordania și Gaza cu trei condiții : 1) armata israeliană va rămîne în zona malului de vest al Iordanului, așa cum s-a căzut de acord la Camp David ; 2) se va menține securitatea Israelului ; 3) activitatea de implantare de așezări israeliene va continua.

În momentul cînd rîndurile de față pleacă la tipar, la Ierusalim guvernul israelian continuă dezbaterea privind poziția ce urmează s-o adopte în legătură cu stadiul actual al negocierilor de pace.

Între timp, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, preconiza, la 19 noiembrie, într-un interviu televizat, reluarea Conferinței de la Geneva asupra Orientului Mijlociu, subliniind că soluționarea conflictului din această zonă poate fi dusă la bun sfîrșit cu participarea plenară a tuturor părților interesate, în cadrul unui proces în care să aibă un rol de jucat Organizația pentru Eliberarea Palestinei. Apreciind eforturile depuse în direcția realizării păcii în regiune, secretarul general al O.N.U. afirma, în continuare, că pentru a se ajunge la rezultate pe deplin valabile, ar fi necesar ca la acțiunile bilaterale — chiar dacă participă la ele o a treia putere — să se adauge eforturi pe un plan global cu participarea tuturor părților interesate.

I. C.

Vicepreședintele Egiptului, Husni Mubarak, este întîmpinat, la sosirea sa pe aeroportul Andrews din Washington, de Cyrus Vance, secretarul Departamentului de Stat

BONN

Strategii preelectorale

Alegerile desfăşurate în acest an într-o serie de landuri pentru înnoirea parlamentelor regionale au declanşat în cancelariile principalelor partide o intensă activitate politică, cu atît mai mult cu cît rezultatele acestora, deşi marcate, îndeosebi, de evoluţiile voturilor exprimate pentru liber-democraţi, nu permit anticipări nehazardate asupra unor eventuale modificări pe care alegerile generale din 1980 le-ar putea aduce în actualul raport de forţe dintre formaţiunile politice reprezentate în Bundestag. Vor aduce clarificări în această privinţă scrutinele prevăzute a avea loc la nivel de land în anul viitor ? Strategii partidelor elaborează, de pe acum, principalele jaloane ale activităţii preelectorale, în dorinţa de a-şi asigura un răspuns favorabil şi, evident, cele mai bune şanse în cursa pentru cîştigarea alegerilor generale din 1980. Este, de altfel, grăitor pentru importanţa ce se acordă, de această dată, campaniei electorale propriu-zise faptul că în landul Schleswig-Holstein aceasta a fost deschisă practic încă din luna octombrie, deşi scrutinul regional se va desfăşura abia la 29 aprilie 1979.

În suita acţiunilor de definire a strategiilor preelectorale, desfăşurate de partidele reprezentate în Bundestag, atenţia observatorilor a fost reţinută de recentele congrese ale Uniunii Creştin-Democrate (octombrie) şi Partidului Liber-Democrat (noiembrie).

În ceea ce priveşte congresul creştin-democraţilor, întreaga sa desfăşurare a fost subsumată preocupării de a se elabora o politică adecvată revenirii U.C.D. la guvernarea ţării. Cei 781 de delegaţi, reuniţi la Ludwigshafen, au adoptat cu acest prilej un nou program fundamental al partidului menit să servească drept platformă electorală pentru alegerile legislative federale din 1980. Deşi aflat în pregătire de peste şapte ani, la proiectul prezentat anterior de comitetul director al partidului au fost depuse de către organizaţiile locale circa 3 000 de amendamente, un mare număr dintre acestea referindu-se la particularităţile social-economice, ştiut fiind, de altfel, faptul că acestea reprezintă un factor de necontestată influenţă asupra alegătorului vest-german. Multe amendamente, spre exemplu, au avut în vedere o nouă definire a economiei de piaţă, programul adoptat la Ludwigshafen subliniind îndeosebi aspectul social al acesteia. Spre deosebire, însă, de social-democraţi şi liber-democraţi, creştin-democraţii nu îşi propun iniţierea de noi reforme şi proiecte economico-sociale, ci o reorientare a tuturor tendinţelor „suspecte" de dirigism. Pe plan politic, programul a fost conceput pentru a favoriza o deschidere spre centru, anunţînd o ofensivă generalizată împotriva celor doi parteneri ai actualei coaliţii guvernamentale — P.S.D. şi P.L.D., îndeosebi împotriva liber-democraţilor, cărora U.C.D. le reproşează că practică o politică în sens unic în favoarea social-democraţilor. De altfel, reales preşedinte al U.C.D., Helmut Kohl a ţinut să sublinieze că în 1980 creştin-democraţii vor trebui să-i învingă pe liberali pe propriul teren, cîştigîndu-i o parte din electorat.

Eforturile conducerii U.C.D. de a oferi partidului o strategie mai suplă s-au dovedit, după unii observatori, mai mult decît precaute, preconizata deschidere spre centru rămînînd mai mult un deziderat decît o orientare programatică. Se pare, de altfel, că în alcătuirea noului program a precumpănit grija pentru concilierea controverselor şi lărgirea spaţiului de manevră în cadrul partidului, decît spre elaborarea unei alternative credibile, de natură să atragă electoratul la politica internă şi externă promovată de actualul guvern de coaliţie P.S.D. — P.L.D. Referindu-se la limitele noului program, cotidianul de orientare conservatoare „Frankfurter Allgemeine" scrie că, spre exemplu, în problemele politico-economice „privirea a fost îndreptată doar spre ziua următoare, nu cu îndrăzneală spre un viitor dificil". S-a vorbit, astfel, despre reviriment în economie, dar în program nu sînt stabilite măsurile prioritare de natură să oprească descendenţa continuă a ratelor de creştere economică. S-a subliniat că U.C.D. acordă solidarităţii umane un rang prioritar, dar despre măsuri clare de eradicare a şomajului, inflaţiei, despre relaţiile generaţiei actuale cu cea viitoare s-a vorbit doar marginal, fiind, de asemenea, puţin tratată noua problematică socială creată de actuala fază a progresului tehnico-ştiinţific.

Fără a aduce, deci, alternativa politică promisă, programul U.C.D. se vădeşte mai mult o platformă necesară consolidării interne şi ralierii forţelor în vederea disputelor electorale ce urmează. Cît de eficient se va dovedi, în practică, o vor arăta, firește, confruntările directe cu electoratul.

Congresul liber-democraţilor, de la Mainz, s-a desfăşurat, evident, sub semnul preocupării de a fi evitate în viitor „crize ale existenţei", cum au fost numite severele înfrîngeri suferite în alegerile regionale din Hamburg şi Saxonia inferioară (4 iunie a.c.) unde P.L.D. n-a întrunit nici procentul minim necesar reprezentării în parlamentele locale. Acest punct critic a fost depăşit la alegerile din Hessa (8 octombrie) unde s-a renunţat la strategia de formare a coaliţiilor, pe plan local, cu opoziţia, liderul P.L.D., Hans-Dietrich Genscher angajîndu-se în campania electorală ca purtător al deciziei ferme de continuare, la nivelul acestui land, a coaliţiei cu P.S.D., existente la nivel federal. O asemenea opţiune, exprimată cu claritate şi la momentul oportun, a avut, evident, ecou în masa de alegători, liber-democraţii putînd să-şi privească viitorul cu un „optimism moderat". Fermitatea în continuitatea alianţei cu P.S.D. rămîne opţiunea de bază a liber-democraţilor, congresul de la Mainz făcînd — după cum notează „Süddeutsche Zeitung" — ca, în prezent, nici aripa de dreapta a partidului, care considera posibilă trecerea de la coaliţia cu P.S.D. la o coaliţie guvernamentală cu opoziţia U.C.D. — U.C.S., să nu mai susţină atari proiecte, ele vădindu-se, după amara experienţă a strategiei „destrămării fronturilor", susceptibile să ameninţe partidul cu scindarea. De altfel, observatorii sînt unanimi în aprecierea că realegerea lui Hans-Dietrich Genscher în fruntea partidului cu 336 din 383 voturi exprimate — rezultat mai bun decît cel obţinut în urmă cu doi ani — reflectă larga adeziune la politica alianţei ferme cu P.S.D. promovată de acesta. „Cetăţenii ţării noastre — sublinia Hans-Dietrich Genscher — nu văd în U.C.D. o alternativă de politică federală la actuala coaliţie guvernamentală". Semnificativă pare, de asemenea, tendinţa de orientare spre stînga manifestată cu prilejul alegerii conducerii partidului, în care au intrat o serie de reprezentanţi ai „liniei progresiste", în timp ce candidatura ministrului economiei, Otto Lambsdorff, cunoscut promotor al unei politici programatice, ce are în vedere, în primul rînd, interesele capitalului, a trebuit să fie retrasă. Congresul din Mainz nu a renunţat, firește, la „strategia propriei imagini", P.L.D. dorind astfel să contracareze calificativul de „partid de bloc" invocat de opoziţia U.C.D. — U.C.S. nemulţumită de continuarea tenace a politicii de alianţă a liber-democraţilor cu social-democraţii.

Anul viitor reprezintă, pe plan electoral, un veritabil preludiu al alegerilor generale din 1980 pentru Bundestag. Lupta pentru cîştigarea sufragiilor se anunţă încă de pe acum strînsă, ecuaţia electorală — fie că este vorba de scrutinele regionale sau de cel federal — deosebit de complexă, furnizînd motive suficiente pentru ca, în cadrul fiecărui partid, mobilizarea resurselor să fie făcută la maximum.

Vasile Crişu

La Congresul P.L.D., Hans-Dietrich Genscher (în stînga fotografiei) a fost reales preşedinte al partidului cu o majoritate semnificativă ←

Secretarul general al U.C.D., Heiner Geissler, a prezentat, în cadrul congresului de la Ludwigshafen, noul program al partidului →

LONDRA

După cinci ani, „entuziasm scăzut" față de Piața comună

La 13 noiembrie, la banchetul anual al lordului primar al Londrei, primul ministrul James Callaghan a lansat ceea ce partenerii din Piața comună au numit „un atac violent" împotriva C.E.E. Ce a determinat o astfel de cuvîntare și care este stadiul relațiilor Marii Britanii cu Piața comună ?

S-ar putea spune că, din 1973, cînd Marea Britanie a devenit efectiv membru al Comunității economice vest-europene, au fost foarte puține situațiile în care această țară să fi acceptat, fără reticențe, deciziile luate la Bruxelles și să nu fi produs îngrijorări sau chiar nemulțumiri partenerilor. Pe de altă parte, în ciuda unui referendum — favorabil, cu două treimi, Pieței comune, în iunie 1975 — există o largă opinie, manifestată de cele mai diverse forțe politice, potrivit căreia „nu este o afacere rentabilă" apartenența Marii Britanii la Piața comună, în forma actuală a acestui organism. Aceasta nu înseamnă că se pune problema retragerii britanice din C.E.E. (deși nu puțini sînt cei care mai solicită acest fapt), ci a „remodelării" organizației. Concluzia nu este decît una : spre deosebire de ceilalți opt membri, Marea Britanie are o poziție distinctă în aproape toate problemele care țin de Piața comună, iar această poziție, sintetizată, înseamnă o pronunțată apărare a intereselor naționale.

Ceea ce distinge modul în care Marea Britanie abordează relațiile cu Piața comună — pentru că ar fi eronată părerea că restul membrilor acceptă, fără discernămînt, decizii ce ar contraveni intereselor lor — are în primul rînd motivări istorice și, în al doilea rînd, de mentalitate. Pierzîndu-și, după ultimul război mondial, atît imperiul, cît și puterea economică, Marea Britanie a încercat să mențină, nu numai din considerente sentimentale și de tradiție, legăturile cu un Commonwealth a cărui principală caracteristică este, acum, eterogenitatea. Aderarea la Piața comună o privează de piețe de materii prime și piețe de desfacere avantajoase și doar extrem de greu a reușit să obțină cîteva tratamente preferențiale. În al doilea rînd, Marea Britanie întreține de mult timp „relații speciale" cu Statele Unite, fundamentate nu numai pe considerente politice, ci chiar și financiare (acordul de la Bretton Woods instituia dolarul și lira sterlină drept devize de rezervă mondiale). În sfîrșit, reîntoarcerea la continentul european nu a împiedicat încercarea de a nu se renunța, totuși, la „marele larg" (formula celebră a lui Winston Churchill) și tendințele ca Marea Britanie să rămînă o putere mondială. Motivările de mentalitate cuprind, în mare, aprehensiuni mărturisite ale britanicilor față de continent : opinia potrivit căreia „marile necazuri" (istorice, economice etc.) au venit sau vin de pe continent este încă larg răspîndită.

Toate acestea fac ca „entuziasmul scăzut" al britanicilor să se manifeste la toate eșaloanele și să se mențină, chiar și după mai mult de cinci ani de prezență în C.E.E., un sentiment anticomunitar: în toate partidele politice există politicieni și grupări pro și contra C.E.E. ; în cadrul guvernului, există miniștri care nu agreează apartenența ; în rîndurile opiniei publice se consideră că avantajele aderării au fost minime și că șomajul excesiv și rata ridicată a inflației sînt consecințe ale acelei aderări. Prin urmare, cum se remarca în cadrul unui sondaj Gallup, „C.E.E. este o descoperire bună, dar nu funcționează în mod satisfăcător".

„The Guardian" dezvăluia conținutul unui raport confidențial care stabilea că, în 1980, cînd se vor fi încheiat anumite aranjamente financiare temporare pentru Marea Britanie, contribuția netă a acestei țări la bugetul Pieței comune va fi de departe cea mai importantă, deși nu este membrul cel mai puternic. Premierul James Callaghan a reluat ideea : nu este drept ca Marea Britanie să plătească mai mult decît primește ; așa cum nu este normal ca peste 70 la sută din buget să fie destinat politicii agricole. „Pentru că am avut un imperiu — a precizat J. Callaghan — importăm mult din afara Pieței comune. Și aceasta explică, în parte, amploarea contribuției britanice la bugetul comunitar, prin jocul drepturilor de vamă percepute pe importurile extracomunitare". În concluzie, premierul britanic solicită o „atitudine mai liberală" din partea celorlalți membri. Partenerii reacționează prompt : raportul nu ține cont și de subvențiile compensatorii, după care situația este complet diferită. Dar, dincolo de această „ceartă a cifrelor", este evident, sublinia „France Presse", că Marea Britanie, mare importator de produse fabricate în afara C.E.E., contribuie mai mult ca alți parteneri la bugetul comunitar.

Dintre dosarele comunitare, britanicii critică în mod deosebit politica agricolă, singurul domeniu, de altfel, în care Piața comună a reușit să-și stabilească o politică comună. Înainte de aderare, Marea Britanie a beneficiat de o politică agricolă care, comparativ cu cea comunitară, a fost extrem de eficientă și simplă. „Această politică — explică prof. Reginald J. Harrison în revista Pieței comune — s-a bazat pe revizuirea anuală a prețurilor plătite agricultorilor pentru produsele lor, revizuire care făcea obiectul unor negocieri între agricultori și guvern și avea drept scop asigurarea echilibrului aprovizionărilor și un venit rezonabil pentru agricultori. Politica C.E.E. urmărește aceleași obiective, prin intermediul rudimentar al prețurilor cu amănuntul minim garantate, dar nu a realizat nici unul. Singurele rezultate palpabile: curbe ascendente și descendente ale excedentelor agricole". 74 la sută din britanici consideră — potrivit unui sondaj Gallup — că de creșterea prețurilor produselor alimentare în Marea Britanie este răspunzătoare C.E.E. „Legitimele cereri de revizuire și reformă" ("The Economist") a politicii agricole se înmulțesc. Săptămîna trecută, ministrul de externe David Owen declara că negocierile în această problemă „vor fi dure", dar că Marea Britanie insistă asupra reformei, devenită urgentă în condițiile creării unui sistem monetar și apropiatei lărgiri a Pieței comune.

Împotrivirea față de „politici comune" este la fel de pronunțată și în alte domenii. Deși Marea Britanie este membru al Euratomului, ministrul energiei, Anthony Wedgwood-Benn a cerut premierului să nu semneze nimic referitor la vreo politică C.E.E. asupra petrolului și energiei nucleare. După încheierea acordului cu Australia, referitor la cumpărarea de uraniu, Marea Britanie a respins categoric, în luna iulie, obiecțiile Comisiei de la Bruxelles, întrucît acestea vin în conflict cu interesele britanice. Marea Britanie este refractară, pentru același motiv, și încercărilor de a se crea o politică petrolieră comună (bazată, în principal, pe rezervele britanice din Marea Nordului). În iunie, ca urmare a eșurării unor îndelungate tratative, Marea Britanie a luat măsura unilaterală de a interzice pescuitul în apele sale, întrucît 60 la sută din producția industriei de pescuit a C.E.E. se realiza din resursele apelor britanice. Chemarea, și de această dată, în fața tribunalului Pieței comune nu pare să fi impresionat. Britanicii sînt de părere că partea ce le revine din fondul de dezvoltare regională este ridicol de modestă. Tot din rațiuni care decurg din menținerea drepturilor suverane ale parlamentului britanic de a decide asupra tuturor problemelor importante, Marea Britanie privește cu reticențe alegerile directe pentru viitorul Parlament al Pieței comune și, mai ales, atribuțiile acestuia, deși a ratificat înaintea altor membri legea privind alegerile. „Marea Britanie

Coordonate mauritaniene

Situată în nord-vestul continentului african, Mauritania, țară cu o suprafață de 1 030 700 kmp, este locuită de un popor dîrz, a cărui luptă necurmată pentru libertate a dus la înlăturarea asupririi coloniale și la proclamarea independen-

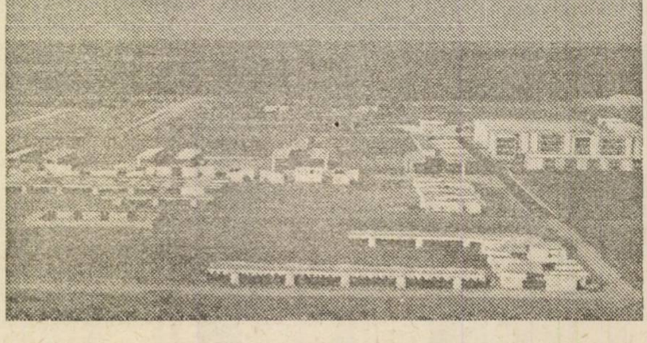

Capitala Mauritaniei, Nouakchott, este și principalul centru cultural, financiar și comercial al țării